

Diplomová práce

**KONVERZE BÝVALÉ PŘÁDELNY
GOTTLIEBA SCHNABELA
V NOVÉ PACE**

⋮

autor: **Bc. Lukáš Erban**
vedoucí diplomové práce: **Ing. arch. Boris Redčenkov**
odborný asistent: **Ing. arch. Vítězslav Danda**

⋮

Fakulta architektury
ČVUT v Praze
05/2019

• první kapitola •

se zabývá analýzou a rámcovým rozbořem
podkrkonošského města

Nová Paka

str.8-75

• druhá kapitola •

stručné nastínění problematiky Brownfields
základní koncepce a strategie aplikovaná
na vlastní téma: KONVERZE BÝVALÉ PŘÁDELNY
GOTTLIEBA SCHNABELA

str.76-87

• třetí kapitola •

vlastní návrh řešení

str.88-133

Obsah

• první kapitola •

- 8-17 úvod
- 18-19 historie
- 20-23 vývoj území
- 24-39 historické fotografie
- 40-41 vymezené území
- 42-43 příroda a krajina
- 44-45 geologie a morfologie
- 46-47 vodní režim
- 48-49 občanská vybavenost, kultura
- 50-53 doprava
- 54-55 předpokládaný rozvoj silniční sítě
- 56-57 lidé
- 58-61 bydlení
- 62-63 rekreace
- 64-65 hospodářství
- 66-73 další mapové analýzy

• druhá kapitola •

- 76-80 průmyslové dědictví
- 81-83 historie, popis stavby
- 84-87 reference

• třetí kapitola •

- 88-91 úvod/stávající stav
- 92-93 autorská zpráva
- 94-97 koncept
- 98 bilance
- 99 stavební program
- 100-104 poloha
- 105-123 výkresová část
- 124 -128 vizualizace

• závěr •

POLOHA

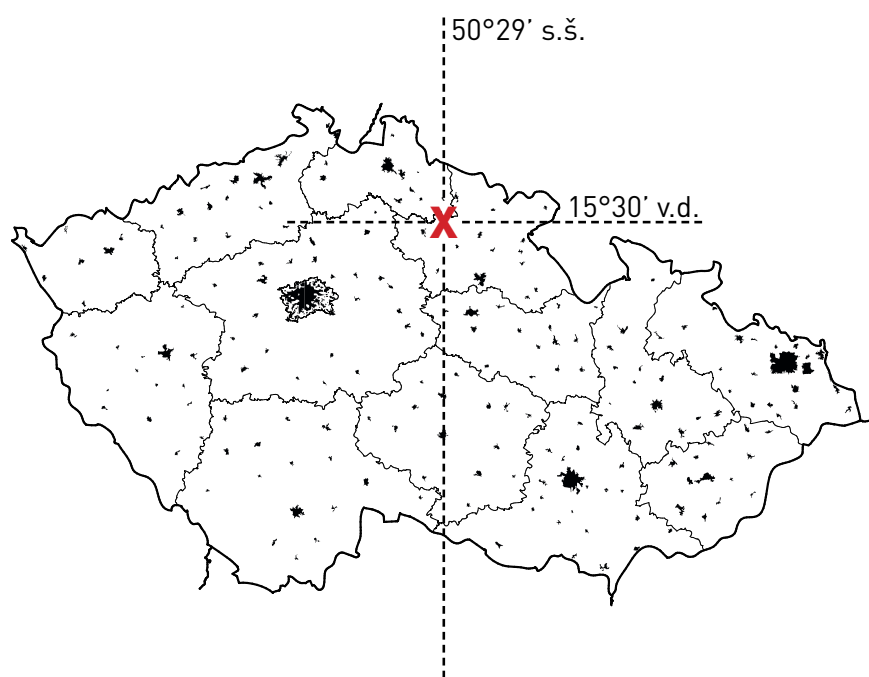
Přibližně sto kilometrů **severovýchodně od Prahy**, nedaleko Krkonoš, leží městečko Nová Paka, které je centrem podhorské oblasti nazývané Novopacko. Směrem k jihu tvoří přirozený předěl od tamních rovin pás hustých lesů mezi Stavem a Bukovinou u Pecky - na jejich jižních koncích se ocitáme až o sto výškových metrů níž. **Celá příroda je v kraji na jaře o pár dní rychlejší**, zimu zase na kopcích přivítají o pár dní dříve. Jeden z nich, položený na samé hranici,

se jmenuje Babák a staré úsloví praví, že pod Babákem je o kabát tepleji než na Pace.

Podhůří je tvořeno několika hřbety, jejichž vršky dosahují 400 až 600 metrů nad mořem. **Nad ně výrazněji vystupuje se svými 640 metry jen mohutný Kumburk.**

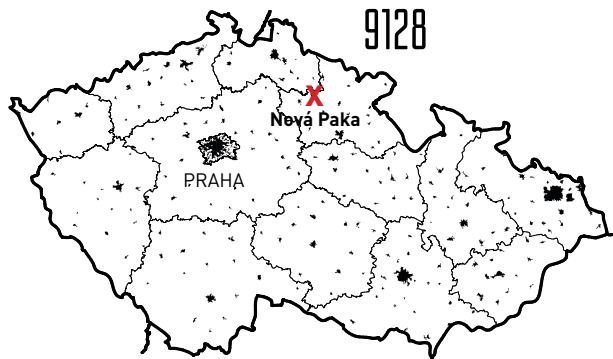
Voda ze všech potoků končí v Labi, ty ze severovýchodní části se do něj vlévají rovnou, o ostatní se nejdříve podělí Cidlina s Jizerou. Přirozeným centrem oblasti je kotlina, v jejímž středu se rozkládá Nová Paka.

Od severovýchodní strany přitéká potok zvaný Rokytká. Od východu k západu přitéká potok Šibeniucký. Od západu sem plyne od vesnice Brda Brdský potok do rybníku Fařina.

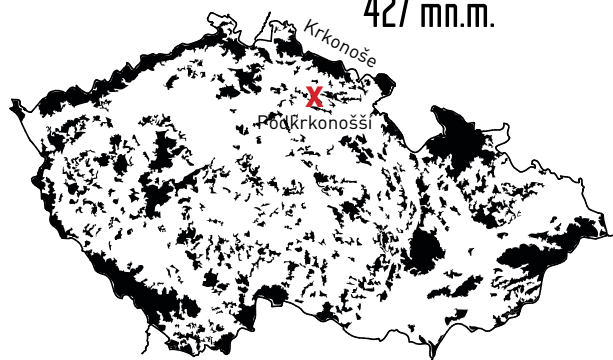
Nová Paka ORP
Počet byvatel v roce 2018:

9128

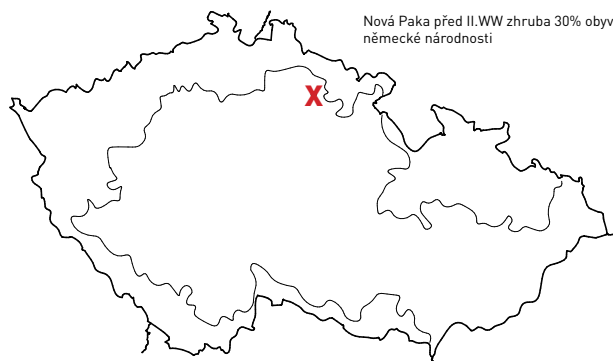
Nadmořská výška:

427 mn.m.

SUDETY

Nová Paka před II.WW zhruba 30% obyvatel
německé národnosti

HUSTOTA OBYVATEL:

320

obyv. / km²

SILNICE 1. TŘÍDY A DÁLNICE

Nová Paka leží na na komunikaci
1. třídy.

ŽELEZNIČNÍ SÍŤ

Nová Paka leží na trati nadregionálního významu
jezdí zde Ex i rychlíky.

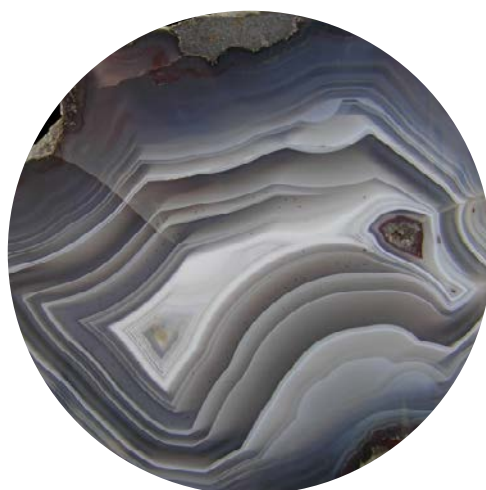

- první kapitola -

*„Mnohokrát člověka napadlo, kolik umělců
a spiritistů pochází z Nové Paky. Myslím si, že za
to mohou kresby v achátech. Kde kreslí příroda,
začíná kreslit i člověk.“*

Václav Cílek

HISTORIE

Město Nová Paka (Paca, Paca Juveni, Paka nova...), původně obec poddaná hradu Kumburku. **Zakladatel města využil k jeho založení soutok několika potoků** (dnes zakryté potoky Brdský a Rokytka poblíž východní části náměstí) a křižovatku zemské stezky vratislavské a příčnice spojující Lomnici nad Popelkou s Dvorem Králové.

Ve 14. století přešlo město na královskou komoru, od konce 15. století opět v panské držbě (Trčkové z Lípy, Smiřičtí); v pobělohorské době konfiskováno (v držbě Valdštejna, Tiefenbacha, Šternberkové, Trautmansdorf) do 1791, poté samospráva.

První zmínky po polovině 14. století (1357), městské správní instituce doloženy v prvních desetiletích 15. století. V průběhu tohoto i následujícího století městské ekonomické a výrobní instituce (trhy, cechy, vaření piva...) dále rozvíjeny, privilegium na radnici, špitál a mlýn 1582. Kromě běžných funkcí – mletí, rybníkářství, vaření piva se výrazněji uplatňuje obchod se solí (budova solnice vedle kostela přestavěna na školu).

Jádrem původního města je menší, původně obdélníkové náměstí s trhovou funkcí, se samostatně ohrazeným kostelem na východní straně. Další kostel patrně stával v místech pozdějšího kláštera, třetí hřbitovní z roku 1701. Domovní zástavba Nové Paky kolem náměstí se v literatuře tradičně před-

pokládá jako souvislé seskupení spíše chalup – “městečko sroubené ze dřeva podobné po staletí spíše vesnici než městu..., chalupy oddělené od sebe vjezdy, branami i zahrádkami, lemovaly úzké podélné tržiště i cesty”. Zde se však zdá, že domovní zástavba se přece jen mírně podceňuje - v prostředí řemeslného a především trhového prostředí s dostatkem vhodných stavebních materiálů není možné zcela vyloučit alespoň částečnou existenci nespalných stavebních konstrukcí v jádrech jednotlivých budov. Výhradně dřevěnou zástavbu je možné předpokládat v bezprostředním širším okolí jádra obce, kde se jeho obyvatelé živilo převážně zemědělskou a tkalcovskou – lnářskou výrobou. Proces materiálové proměny městské a příměstské zástavby dřevěné na zděnou byl však poměrně dlouhodobý a postupný, leckdy i v rámci jednotlivých objektů, s obvyklými objemovými i časovými kumulacemi popožárových obnov.

Město s dřevěnou zástavbou zničil v roce **1563 první větší doložený požár, jemuž podlehl téměř celé město**. Požár město zachvátil i v letech 1643 a 1666. Patrně i v důsledku této pohromy měla vzniknout ke konci 17. století na náměstí první (již zcela) kamenná budova.

Slohovým impulzem pro další rozvoj novopackého stavitelství a zároveň povzbuzením pro výraznější nástup zděných stavebních konstrukcí se stala **výstavba konventu pavlánů v letech 1658 – 1789, s kostelem Nanebevzetí Panny Marie z let 1709 – 1724 (okruh K. Dientzenhofera** – nejasné, patrně T. Haffenecker, dokončoval J. Blažejovský; příklad vrcholícího radikálně dynamického směru baroka).

Z Nové Paky se stalo významné poutní místo. Při klášteře existovala sochařská a stavební dílna, na kterou postupně navazovala i slavná sochařská a řezbářská dílna rodu Suchardů i další umělecké dílny (literární, malířské,

sochařské, fotografické).

První sochou ve městě byl mariánský, neboli morový sloup, který je datován 1716. Mezi farní kostel a mariánský sloup byl v roce 1898 postaven pomník Mistra Jana Husa, jako první Husův pomník vůbec, který byl umístěný na náměstí. V roce 1904 přišel do Nové Paky Karel Sezemský, vůdce českých spiritistů.

Ekonomickým impulzem pro stavební vývoj města byl hospodářský rozvoj posledních desetiletí 18. století, kdy prosperovalo plátenictví, tkalcovství, barvířství, jirchářství a mydlářství.

Rozvoj města v posledních desetiletích 19. století podmínil především hospodářsko – průmyslový rozvoj města, které se stalo lokálním průmyslovým centrem s převládající textilní výrobou. Dále to byla výroba usní, řemenů, píp, lepenky, záclon, prádla, dřevěných hraček, odborné zpracování šperků. Výrazná proměnila urbanistické podoby města nastala především po výstavbě železniční tratě Chlumec n. Cidlinou – St. Paka (1871).

V této etapě vznikly nové budovy – roku 1895 Suchardův dům č.p. 68, 1903 novorenesanční měšťanská škola, 1907 sokolovna, 1908 Dělnický dům, reálka 1915.

Moderní architektura vkročila do svého času uceleného organizmu městského jádra po první světové válce poměrně razantně, obraz náměstí dále poškodila radikální přestavbou komplexu radnice a přilehlých čtyř domů, které zdominovala spojením do třech nových celků – bývalého okresního úřadu, spořitelny, okresní hospodářské záložny. Budovy byly postaveny v letech 1931 – 1932.

VÝVOJ ÚZEMÍ

1357

*první písemná zmínka
o Nové Pace*

1653

*zahájena stavba
klášterní
budovy*

1841

*zřízena městská
knihovna*

1859

*otevřena železniční
mezi Starou Pakou
a Turnovem*

1871

*otevřena železniční
trať
Velký Osek - Trutnov*

1884

**Schnabel zřídil
svoji textilní
továrnu**

1903

vznik čtvrti Žižkov

1904

*postavena nová budova
měšťanských škol
v Komenského ulici*

1910

*zřízena vyšší státní
reálka*

1910

*otevřena městská
elektrárna; elektrinu
vyráběla do r. 1921, pak
se stala rozvodnou*

1923

*zřízena lidová škola
hospodářská*

1926

*otevřen nový okresní
sirotčinec*

1928

*otevření Lidového domu
'Orlovný'*

1930

*přestavba železničního
nádraží*

1724

dostavěn klášterní chrám Nanebevzetí Panny Marie

1783

přestavba farního kostela sv. Mikuláše

1785

zrušen novopacký klášter

1794

postavena nová budova školy vedle farního kostela

1885

zřízena živnostenská pokračovací škola

1891

vznik čtvrti Vinohrady

1895

postaven Suchardův dům

1897

založena Katolická vzdělávací jednota pro Novou Paku

1911

vznik čtvrti Přední Obec

1912

odhalení pomníku Jana A. Komenského

1918

zasazení lip okolo pomníku M. Jana Husa

1921

odhalení pomníku I. odboje

1931

převoz a výstavba řecko-katolického kostelíka z Obavy na Podkarpatské Rusi

1931

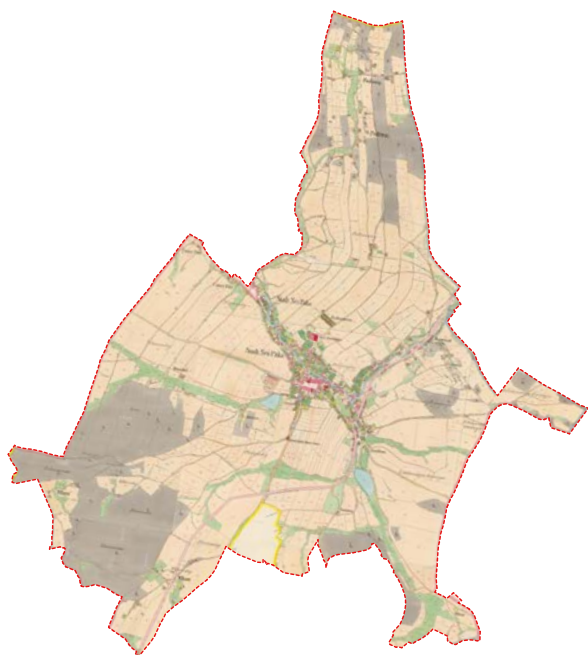
zahájena výstavba nové radnice a Okresní spořitelny na náměstí a nové budovy pošty v Komenského ulici

1933

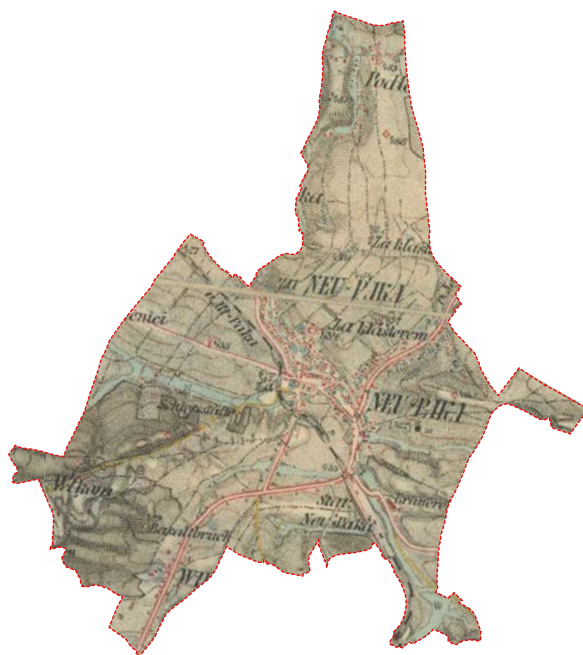
státní reálka byla změněna na reálné gymnázium

1937

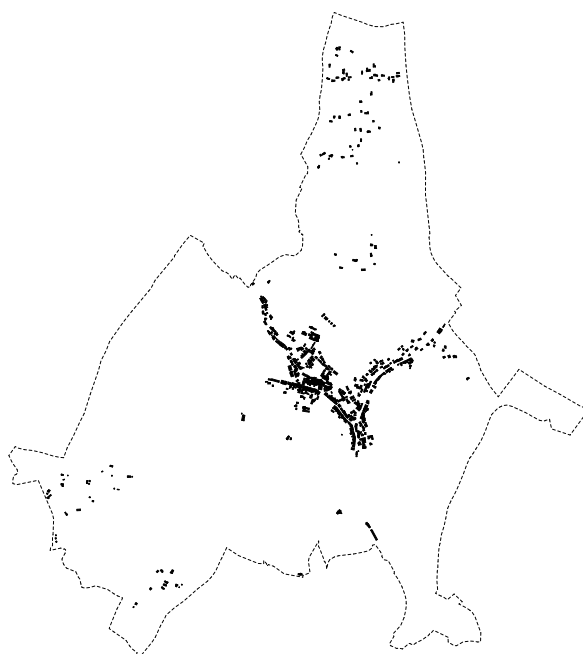
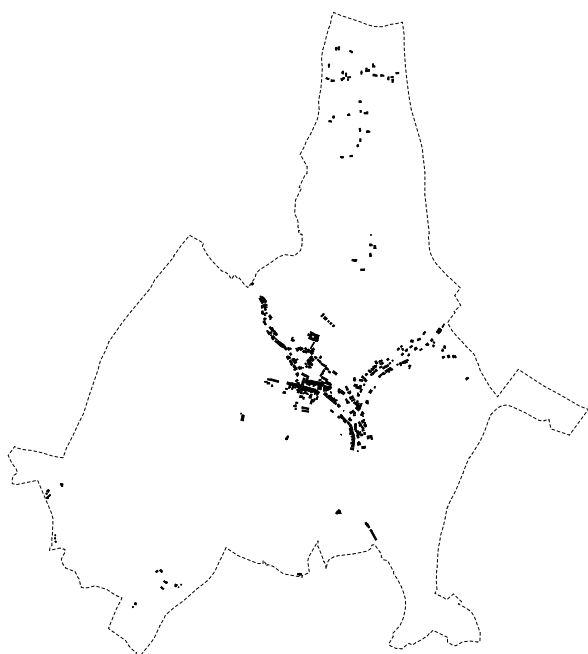
otevřen Husův sbor

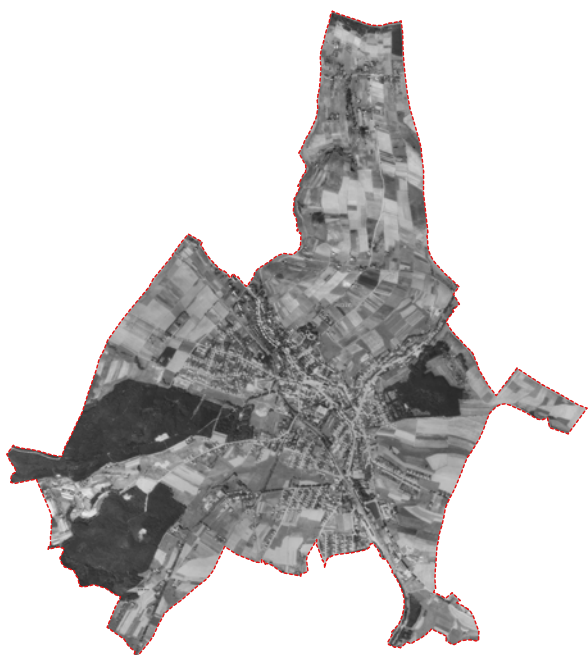

Stabilní katastr (1842)

III. vojenské mapování
(1877-1880)

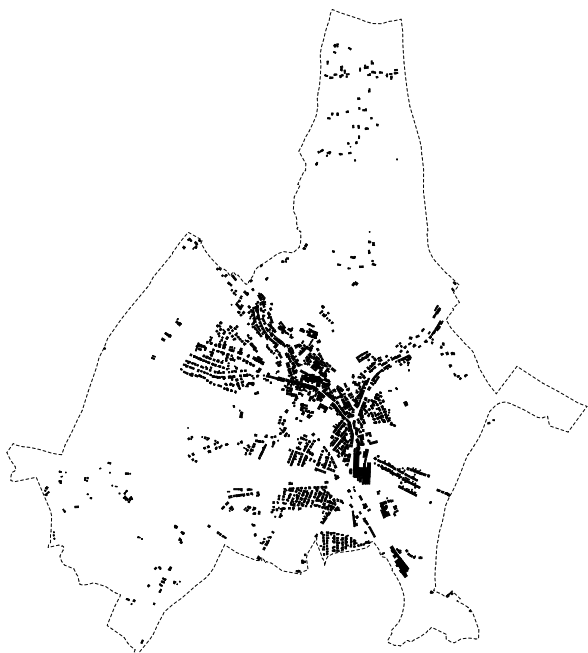

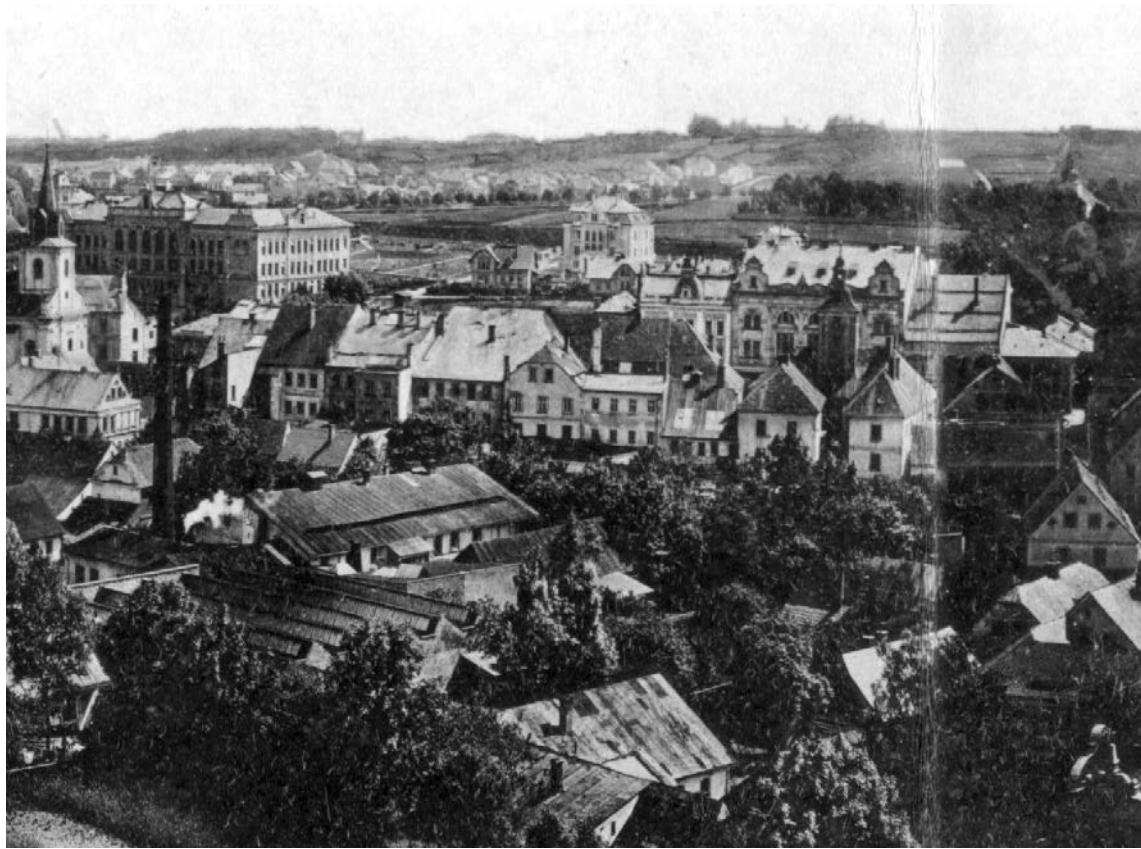

Letecké snímky 50. léta

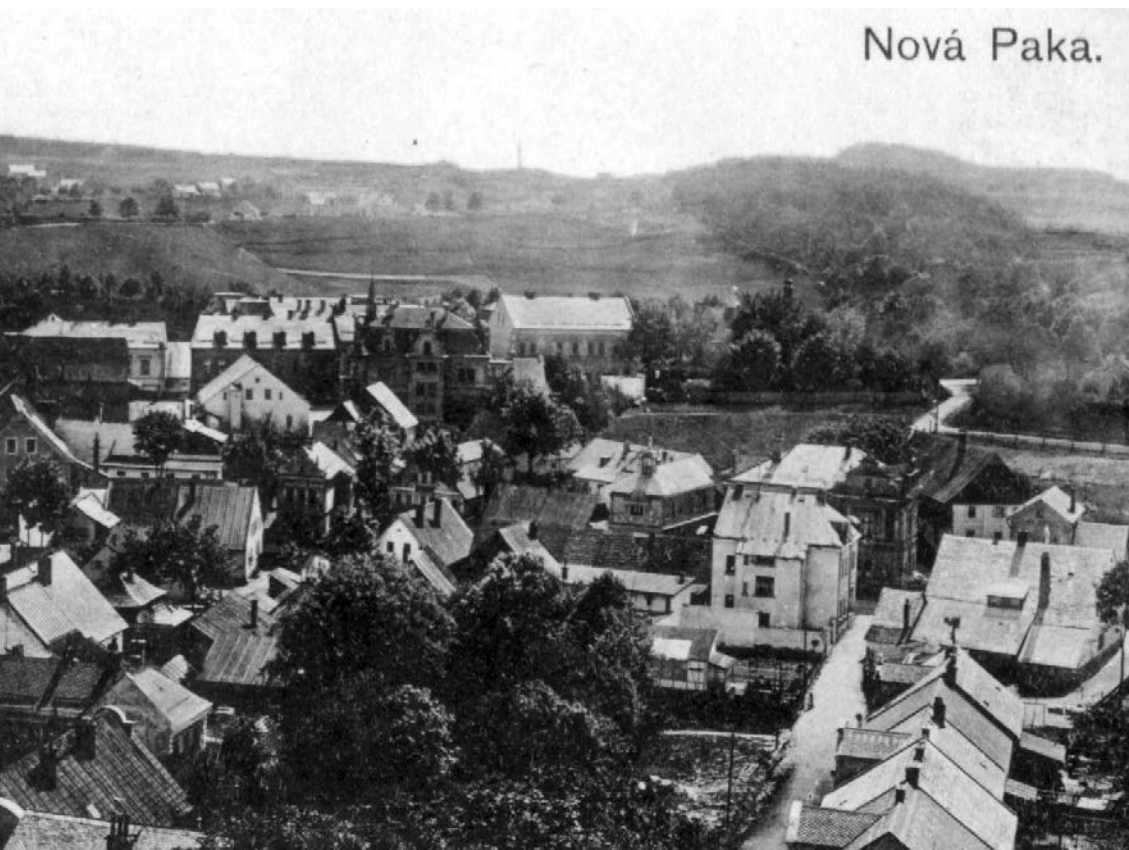

Ortofotografická mapa (2017)

Nová Paka.

Pohled z Kláštera | nedatováno

Grand hotel | nedatováno

Gymnasium | 1914

škola, pohled od ulice Komenského | nedatováno

škola, pohled od Dřevěňáku | nedatováno

modlitebna Jednoty bratrské | nedatováno

Suchardův dům | 1960

Akciový pivovar se sladovnou | nedatováno

Sokolovna | 1920

Soudní budova, původně určena pro Okr. hejtmanství | nedatováno

stará pošta | nedatováno

Střelnice | nedatováno

nová pošta | 1936

náměstí, v pozadí na levo ještě Hotel Centrál před přestavbou | 1905

pohled z náměstí do Komenského ulice | 1910

pohled na kostel sv. Mikuláše od Besedy | nedatováno

Spořitelna | 1936

Hotel Centrál po dostavbě | 1906

náměstí, vzadu stará radnice | 1906

Schnabelova tkalcovna - pohled z Husáku | nedatováno

Schnabelova tkalcovna - pohled z Habaše | nedatováno

Schnabelova tkalcovna - pohled z ulice Legií | nedatováno

požár Lauxovy továrny | nedatováno

továrna na škrob Radimský | nedatováno

Moravcova továrna, ideový náčrt | nedatováno

Vila Svatých | nedatováno

Matysova vila | nedatováno

Theuerova vila | 1991

Kloučkova vila | nedatováno

Husův sbor | nedatováno

Dřevěný kostelík z Podkarpatské Rusi | 1930

Nová ulice s klášterem | nedatováno

oslavy 29. října, v pozadí kostel sv. Mikuláše | nedatováno

koupaliště na pivovarském rybníku, v pozadí přádelna G. S. | nedatováno

původní vlakové nádraží za pivovarským rybníkem | nedatováno

povodeň | 1936

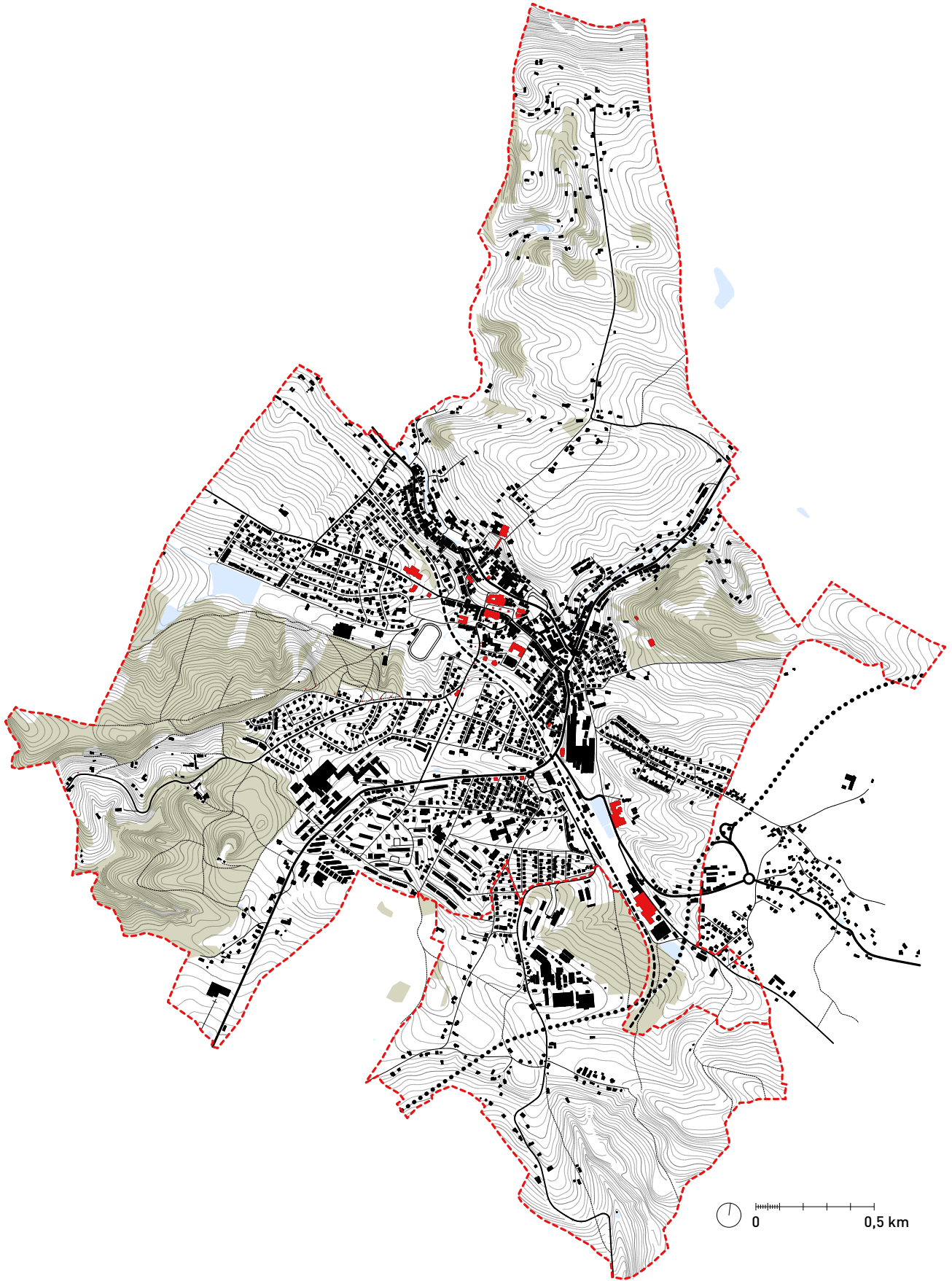
stavba tunelu od jižní strany | nedatováno

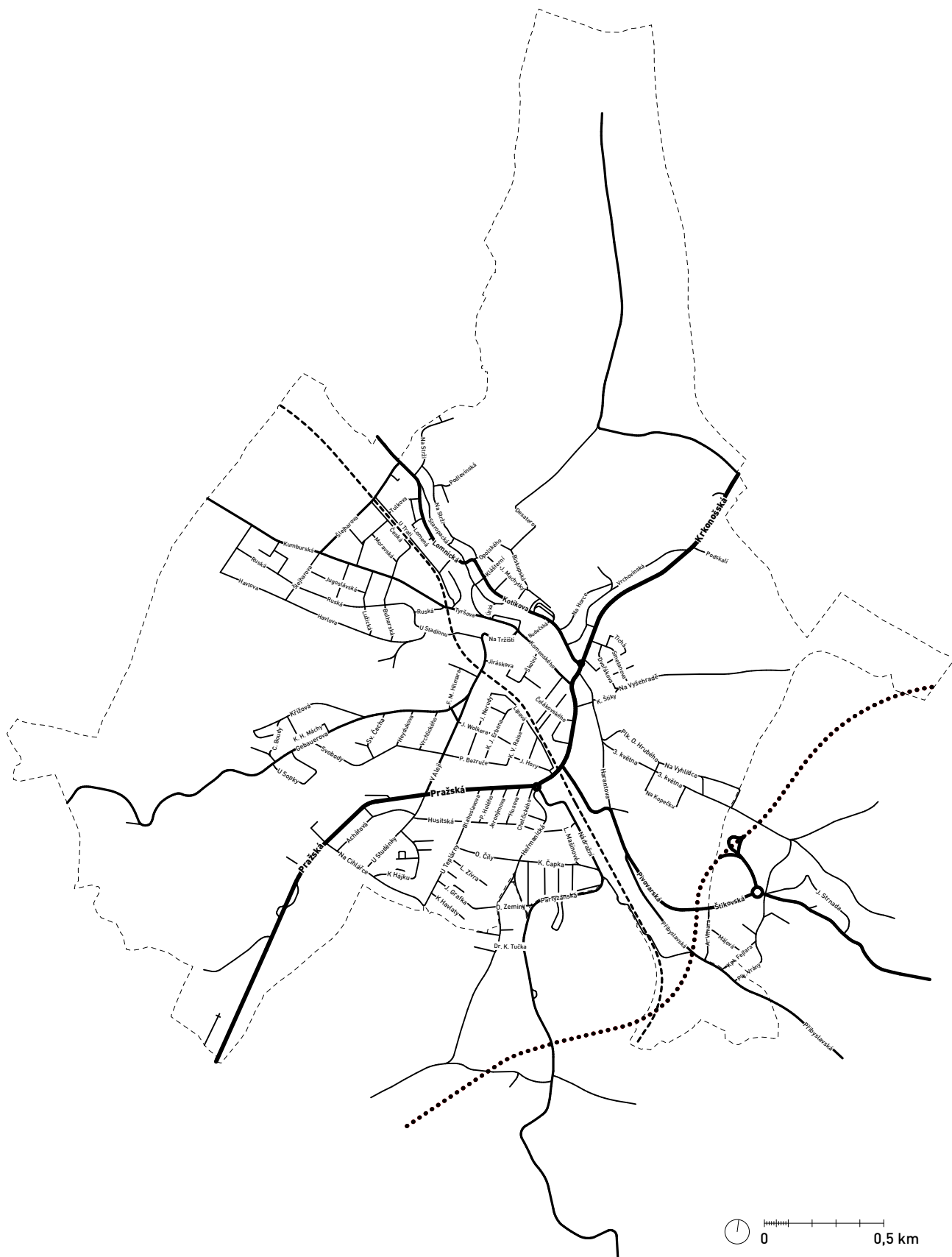

výjezd z tunelu směrem k přádelně | nedatováno

podjezd u kapličky | 1910

PŘÍRODA a KRAJINA

Nová Paka leží v oblasti průměrných půdních podmínek Královehradeckého kraje. Zemědělství zde obhospodařuje dle údajů ČSÚ k 30. 6. 2016 plochu 5611 ha zemědělské půdy. Ta představuje 58 % z celkové rozlohy území. Z kultur je nejvíce zastoupena orná půda s 2806 ha (50,0 % ze ZPF). Poměrně významnou kulturou jsou také zahrady s 325 ha a sady se 109 ha. Jedná se o bramborářský výrobní typ. Na Novopacku jsou přírodní **podmínky pro zemědělskou výrobu v rámci Královehradeckého kraje slabě podprůměrné**. Tento stav je dán polohou regionu.

Míra urbanizace

Nová Paka činila v letech 2005-2012 míra urbanizace 10,2 %, v letech 2013-2015 10,3%, což je nad průměrem Královehradeckého kraje a mírně pod celorepublikovým průměrem (10,6 %). Podíl

zastavěných a ostatních ploch z hlediska území celého kraje činí 9 %. Na tento fakt má vliv zejména existence čtyř plošně rozsáhlých chráněných území.

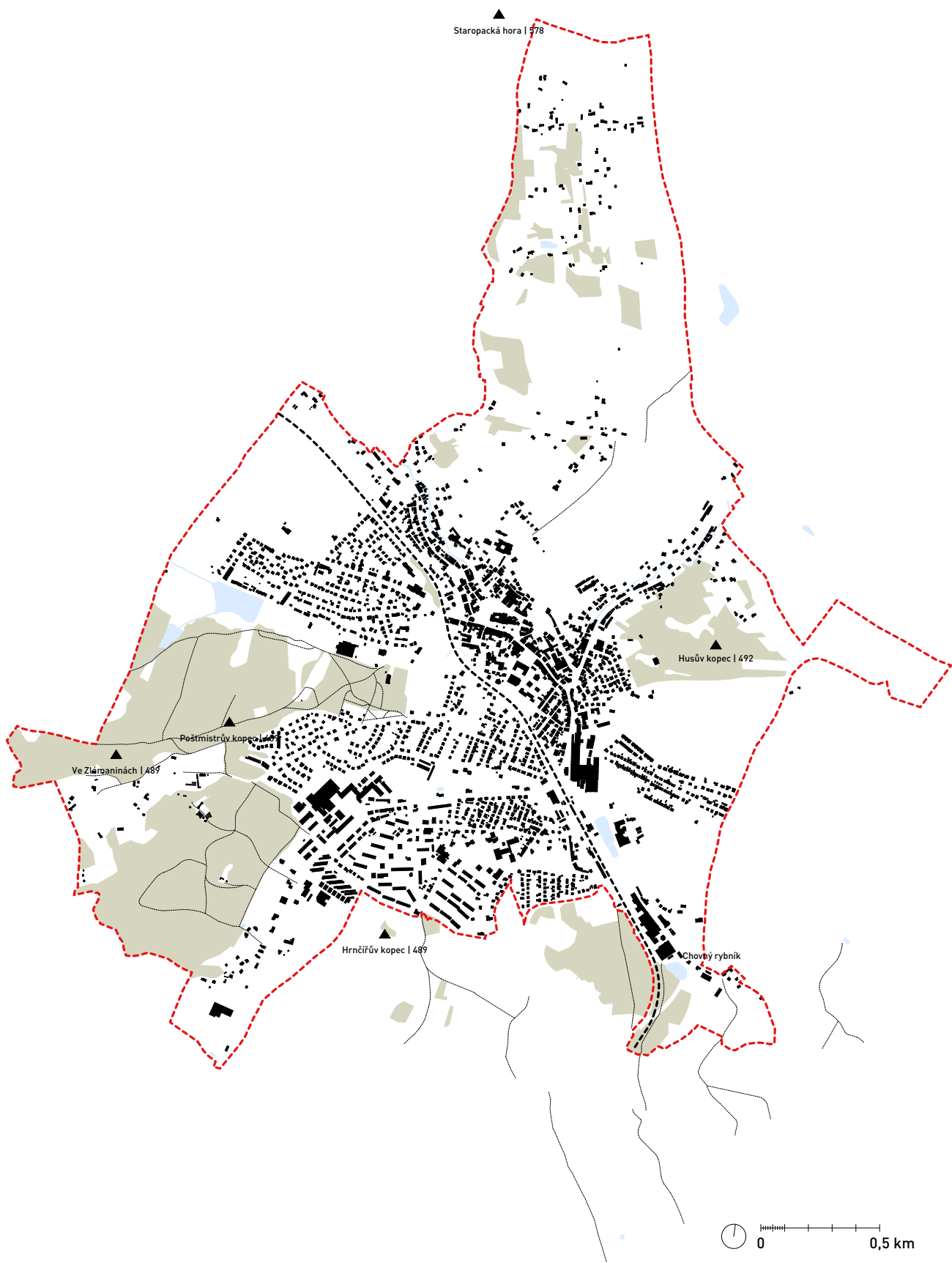
Plochy lesa

Lesy jsou celkem rovnoměrně rozloženy, lesnatost je ve všech obcích nad 30 %. Velkým lesním celkem je přírodní park Sýkornice. Drtivá většina lesů je hospodářských, pouze drobné dílčí celky jsou zařazeny do kategorie lesa zvláštního určení a ještě méně lesa ochranného.

lestnatost
(nadprůměrná)
35,8 %

Lesní vegetační stupeň: převažuje 4 – bukový, pouze v jižní části zasahuje vegetační stupeň 3 – dubobukový. Od poloviny 18. století je zde v rámci řízeného hospodářství protěžován smrk na úkor listnáčů a jedle. Během celého 19. století se uskutečňovalo holosečné hospodářství. Tak vznikly rozsáhlé stejnorodé smrkové monokultury, ohrožované větrem i jinými škodlivými činiteli. V přirozené skladbě lesů dříve převládala buk (52%) a jedle (23%), hojný byl dub (17%), smrk dosahoval pouze čtyř procent a borovice dvou procent. **Stupeň přirozenosti lesa je v SO ORP Nová Paka nízký**, optimální zastoupení dřevin je silně změněno.

GEOLOGIE a MORFOLOGIE

Krkonošské podhůří je poměrně rozsáhlý geomorfologický celek krkonošské oblasti. Toto území je zvrásněno a budují ho zpravidla horniny permského stáří a velmi pevné vyvřeliny. Novopacko je nejjižnější částí poměrně ploché podkrkonošské pahorkatiny sahající od melafyrových hřbetů Jivy, Babky, Staropackých hor, Levína a Kozince na severu až k výrazné hradbě Hořického hřbetu na jihu, a od charakteristických vrcholů Tábora, Bradlece a Kumburka na západě až k dominantnímu táhlému hřbetu Zvičiny na východě. Nadmořská výška kolísá mezi 642 m – Kumburk a 318 m – údolí Úlibického potoka v k. ú. Obce Úbislavice.

nejvyšší nadmořská výška
(hrad Kumburk)

642 m n. m.

nejnižší nadmořská výška
(údolí Úlibického potoka)

318 m n. m.

Geologicky je Novopacko nejjižnější částí poměrně ploché pánve, jejíž osa probíhá zhruba od západu k východu. Pánev je vyplněna zejména nápadně červenými až červenohnědými uloženinami mladších prvohor. Na jihu jsou tyto vrstvy přikryty vrstvami mladšího křídového útvaru nápadných, světle žlutých odstínů. Podklad území je založen na v krkonoško-jizerském masivu. Ten se formoval na rozhraní starších a mladších prvohor. Nestarší kumberské souvrství vystupuje v jižní části řešeného území a je zastoupeno převážně arkózami až arkózovitými pískovci.

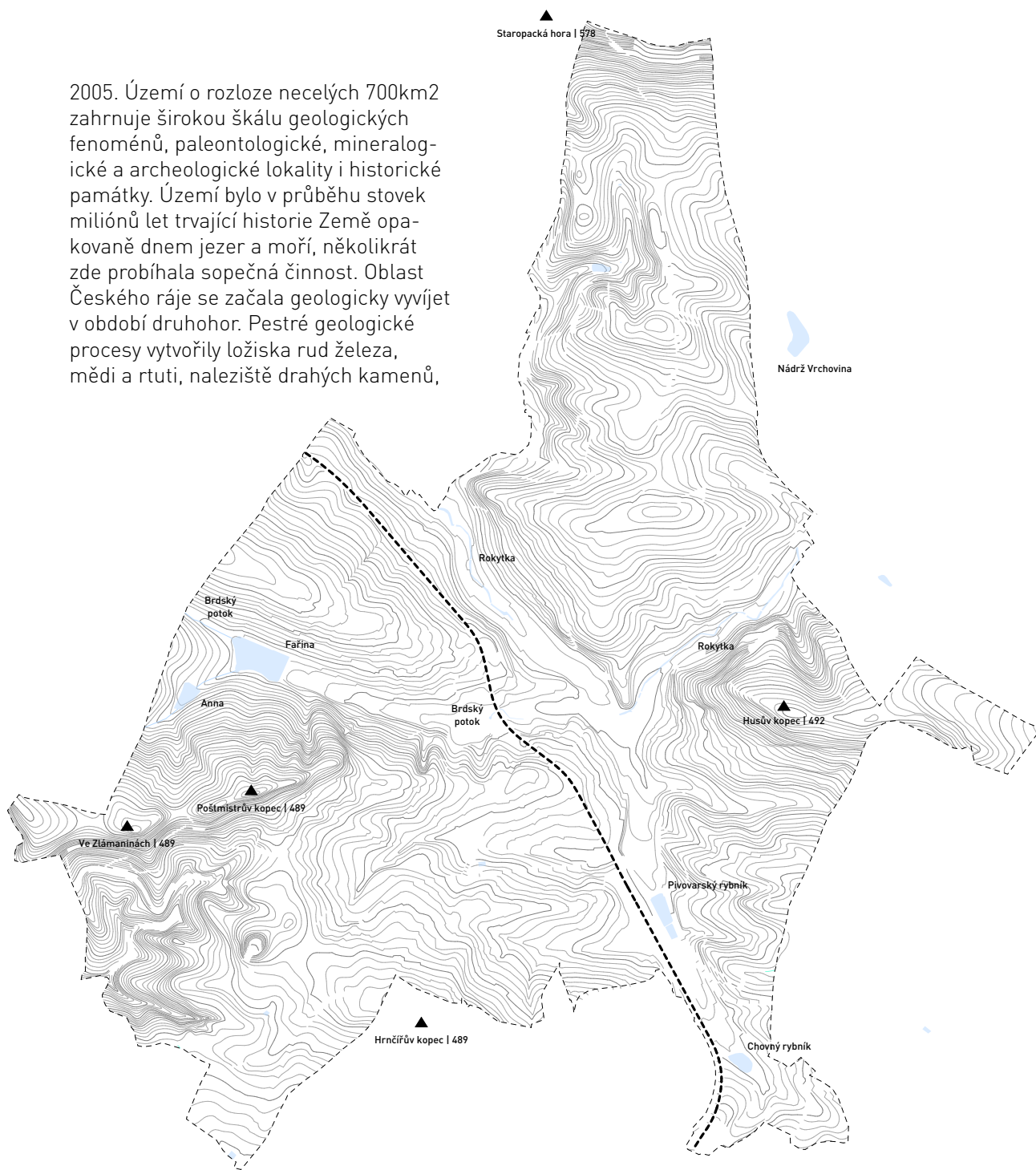
Těžba nerostných surovin

Krajina Novopacka je známá svými nálezy drahých kamenů (acháty, amethysty, jaspisy, zkamenělé dřeviny). Známým nalezištěm achátů je kopec Levín, ležící severně od Nové Paky. V řešeném území v současné době neprobíhá těžba nerostných surovin a ani není v brzké době příliš pravděpodobná. V severozápadní části území, na území obce Staré Paky, jsou evidována dvě výhradní ložiska černého uhlí, z nichž jedno je zde stanoveno chráněné ložiskové území Syřenov. Případná těžba černého uhlí ze syřenovského souvrství podkrkonošské pánve je však považována za málo perspektivní. V řešeném území není stanoven žádný dobývací prostor.

Geopark Český ráj

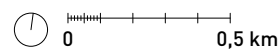
Západní část zájmové oblasti je součástí geoparku Český ráj vyhlášeného v roce

2005. Území o rozloze necelých 700km² zahrnuje širokou škálu geologických fenoménů, paleontologické, mineralogické a archeologické lokality i historické památky. Území bylo v průběhu stovek miliónů let trvající historie Země opakovaně dnem jezer a moří, několikrát zde probíhala sopečná činnost. Oblast Českého ráje se začala geologicky vyvíjet v období druhohor. Pestré geologické procesy vytvořily ložiska rud železa, mědi a rtuti, naleziště drahých kamenů,

uhlí, stavebního kamene, pokrývačské břidlice, sklářských písků, vápenců, hrnčířských a cihlářských hlín. Zdejší zpracování drahých kamenů patří k ne-

jstarším v Evropě. Zajímavý je i výskyt zkamenělých zbytků rostlin, araukárií i živočichů.

VODNÍ REŽIM

Všechny vodní zdroje na území Nové Paky patří do povodí Labe. Zájmovou oblast tvoří hydrogeologické rajóny křídové pánve a permokarbonských pánví. Ve výplni křídové pánve se nacházejí až 4 vrstevní kolektory značného plošného rozsahu s živým oběhem podzemních vod. Proto v rajonech křídové pánve jsou vodohospodářsky nejvýznamnější zdroje podzemních vod, které umožňují velké soustředěné vodárenské odběry. Ve správním obvodu Nová Paka jsou 4 hydrologické povodí 3.řádu – Jizera, bystřice, Cidlina pro Bystřici a Labe po Úpu. Hlavními vodními toky zde jsou Brdský potok, Bystřice, Černá, Dubovec, Heřmanka, Chotečský potok, Javorka, Lhotský potok, Oleška, Olešnice, Pivovarský potok, Popelka, Radkyňský potok, Rokytka, Studénka, Štikovský potok, Tužinský potok, Úlibický potok a Zlatnice. Na území Nové Paky se nachází řada menších vodních, především rybník Fařina, nádrž Štěpanice, nádrž Jahodnice, Štikovský rybník, Richard, Krakůvka, Mikuláš a další menší plochy. Vodní režim

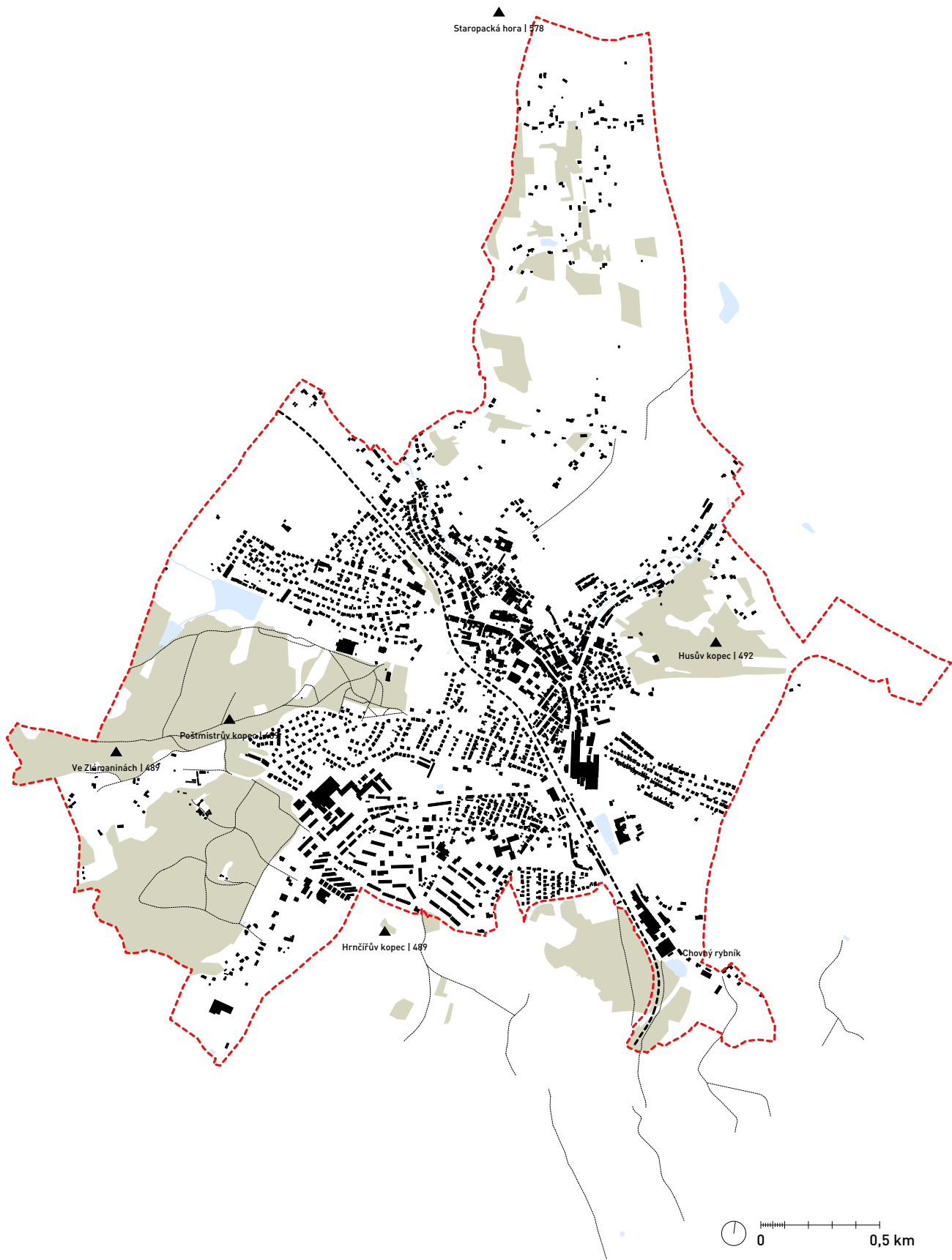
Povodňová charakteristika

v krajině úzce souvisí se vznikem povodňových stavů. **Na území Nové Paky jsou stanovena záplavová území Q100 dvou vodních toků** – Rokytka a Olešky. Záplavové území Q100 Olešky zasahuje do území Stará Paka. V obou obcích zasahují záplavová území do zastavěného území. Aktivní zóna o výměře 11,9 ha je stanovena pro rok rokytka v obci Nová Paka, z toho 8,6 ha zasahuje do zastavěného území. Průměrné roční srážky se pohybují mezi 700 – 750mm, sněhová pokrývka se vyskytuje od listopadu do dubna, s četnými oblevy. Z pohledu ochrany před povodněmi jsou na území významné nádrže: Jahodnice (250 000 m³), Štěpanice (40 000 m³), Fařina (35 000 m³).

průměrné roční srážky
se pohybují mezi

700–750 mm

Historicky jsou dokumentovány povodňové události v povodí Olešky (Rokytka) – 12 významných povodní, z toho 4 z povodí Brdského potoka, v nepříliš vzdálené době povodeň v květnu 1936 na Brdském potoce a Rokytce, značné materiální škody v Nové Pace, 2 oběti, úroveň nejvyšší hladiny vyznačena na řadě budov ve městě.

OBČANSKÁ VYBAVENOST a KULTURA

Nejrozšířenější sítí kulturních zařízení je síť veřejných knihoven a jejich poboček. Fungující veřejnou knihovnu najdeme v každé obci. Ostatní kulturní zařízení jsou záležitostí především města Nová Paka. Zde najdeme fungující **kino**, které bylo městem prodáno do soukromého vlastnictví, **Městské kulturní středisko** provozované městskou příspěvkovou organizací v budově volající po rekonstrukci, **městské muzeum provozující vlastivědnou expozici v Suchardově domě, klenotnici drahých kamenů včetně expozice spiritismu či nově zrestaurovanou kulturní památku, roubený Gernatův dům** (využití jako kavárna a galerie).

V Nové Pace lze navštívit **tři klasické galerie** (výstavní síně), z toho dvě jsou soukromé.

V území se nachází celá řada sportovních zařízení s provozovatelem nebo správcem, ale i veřejných sportovišť bez nich. Nejvíce rozšířený typ sportoviště představuje multifunkční hřiště s umělým povrchem. V Nové Pace najdeme **krytý**

zimní stadion, krytý bazén, letní lehkootletický stadion, fotbalové hřiště s umělým trávníkem, skatepark či nově vybudovaný skiareál se sjezdovkou a lyžařskými běžeckými tratěmi. **Významným motoristickým zařízením, které zviditelnilo Novou Paku i ve světě je Štikovská rokle provozovaná Autoklubem v AČR Nová Paka.** Na zdejších závodišti jsou pořádány motokrosové a autokrosové závody v evropském měřítku.

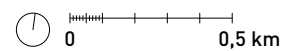
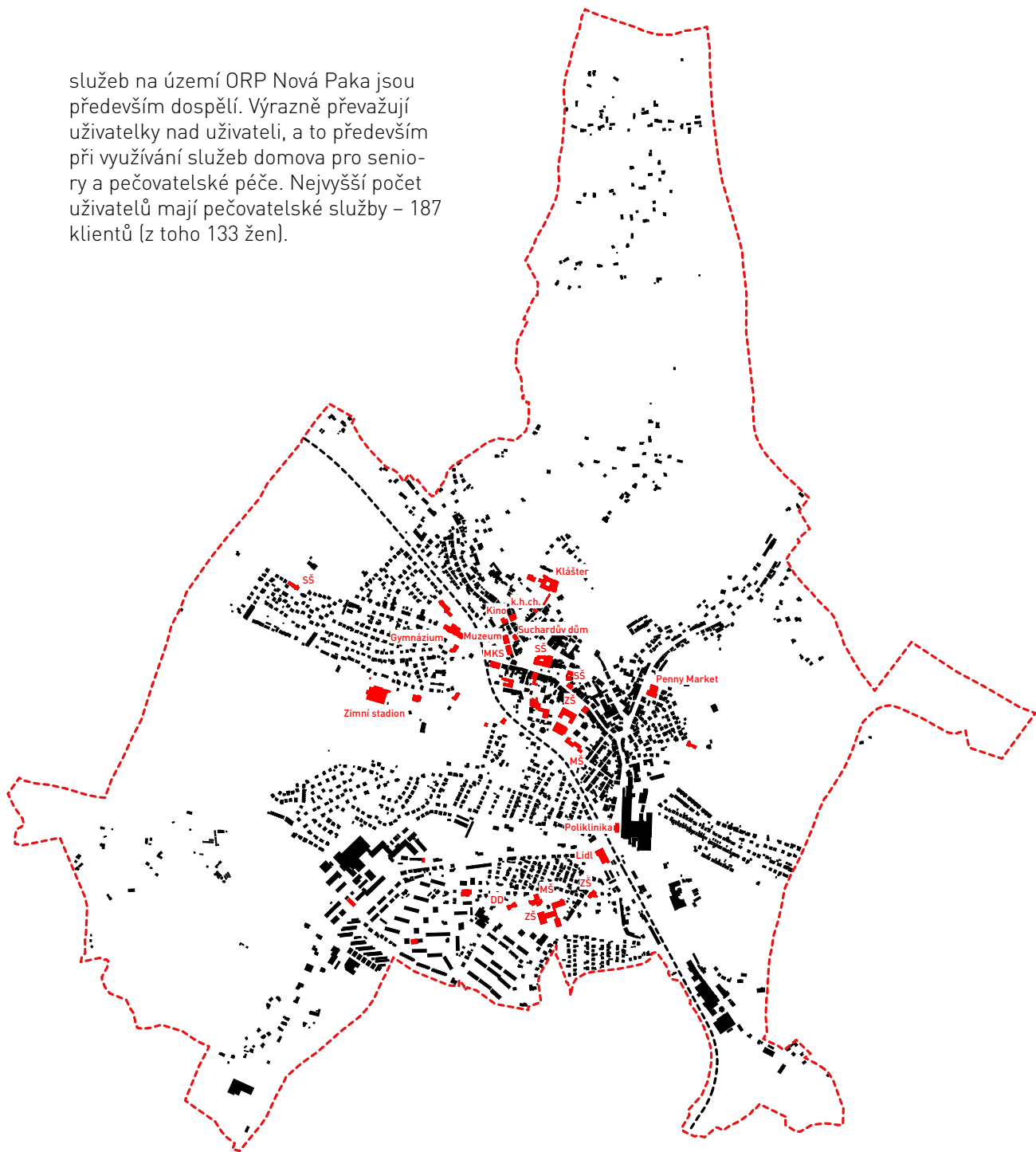
Nová Paka nabízí různorodost obchodního prodeje adekvátní velikosti a regionální důležitosti sídla. Nachází se zde ochodní jednotky spíše malé a střední velikosti. **Jsou zde zastoupeny dva nadnárodní prodejní řetězce** (Penny Market, Lidl), chystá se výstavba třetího (Kaufland). Nabídka menších ochodních ploch spíše převyšuje jejich poptávku. Sortiment služeb pokrývá převážnou část spektra poptávek. Nedostatečné jsou především služby v oboru gastro, ubytování a zdravotní péče.

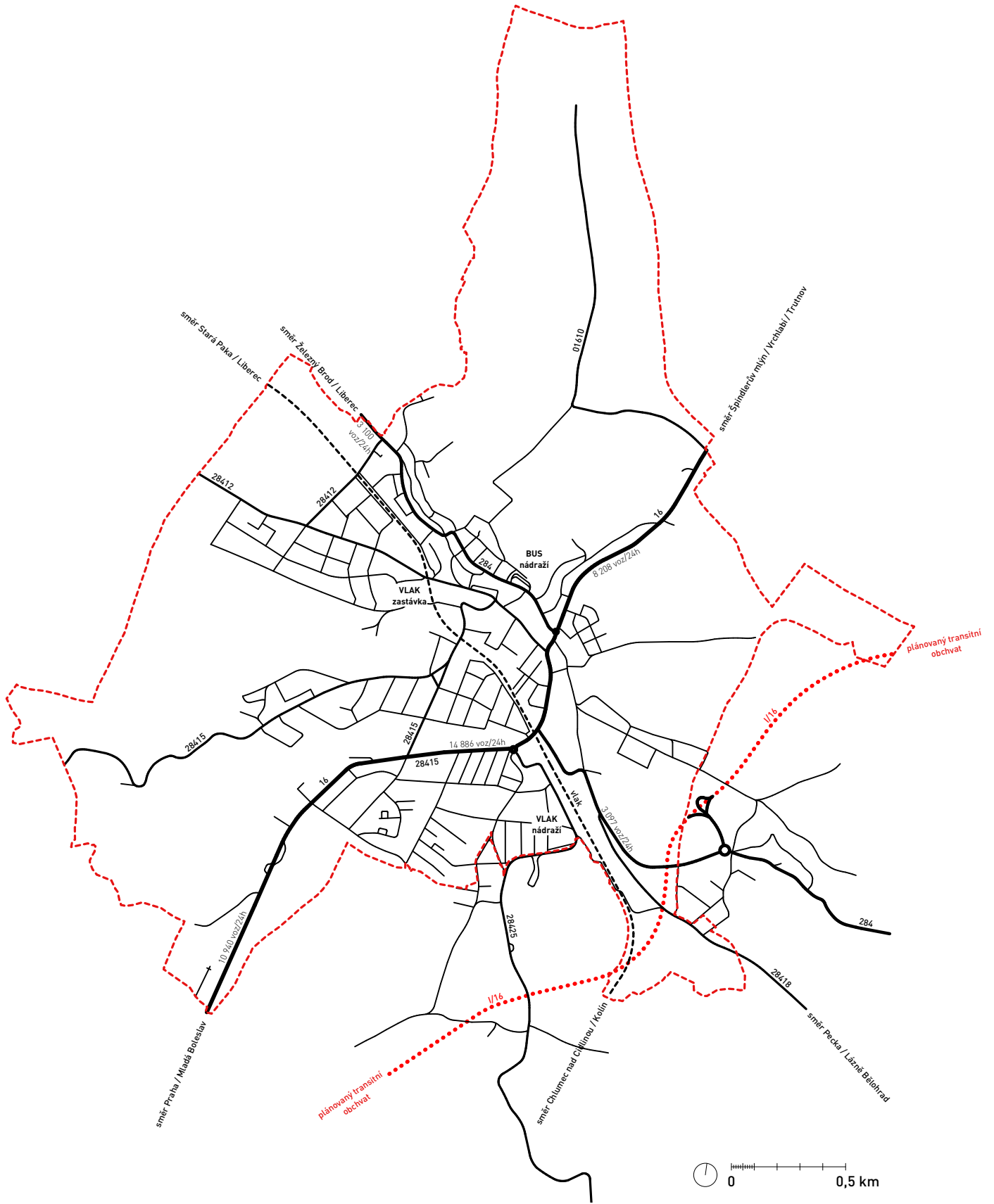
Zdravotnická zařízení jsou umístěna především v Nové Pace. Kromě ordinací praktických lékařů pro děti i pro dospělé je zde devět samostatných stomatologických ordinací a jedna ordinace specialisty v oboru ortodontie. **Na Novopacku není nemocnice, léčebna pro dlouhodobě nemocné, žádný odborný léčebný ústav ani žádné lůžkové zařízení.** V Nové Pace se nachází výjezdové středisko rychlé zdravotnické pomoci Zdravotnické záchranné služby Královéhradeckého kraje.

V Nové Pace se nachází dům s pečovatelskou službou (zřizovatel Město), a různorodé sociální služby poskytované soukromými lokálními z.ú. Tato zařízení vhodně doplňují nabídku sociálních služeb a rozšiřují ji o služby pro rodiny a drogově závislé.

Kapacita zařízení sociálních služeb je dostatečující, převis poptávky po nabízených službách je znám pouze v případech osobní asistence. Klienty v zařízeních sociálních

služeb na území ORP Nová Paka jsou především dospělí. Výrazně převažují uživatelky nad uživateli, a to především při využívání služeb domova pro seniory a pečovatelské péče. Nejvyšší počet uživatelů mají pečovatelské služby – 187 klientů (z toho 133 žen).

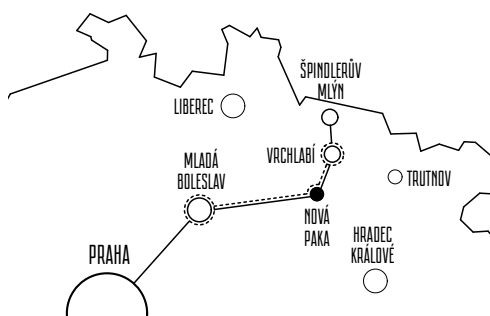

DOPRAVA

Nejdůležitější osou silniční sítě je tah silnice I/16 (Mladá Boleslav – Jičín – Nová Paka – Trutnov – Královec – státní hranice s Polskem), protínající řešení území diagonálně ve směru jihozápad – severovýchod. Tato silnice zajišťuje také rychlé spojení řešeného území se zbytkem republiky. **Kolmo na silnici I/16** (severozápad-jihovýchod) **prochází trasa silnice II/284** (Lomnice nad Popelkou – Lázně Bělohrad). Tento tah se v Ústí u Staré Paky dále větví. Ostatní obsluha je zajištěna sítí silnic III. Třídy bez dostatečných návazných ploch a rezerv pro cyklistickou dopravu i pěší provoz.

Intenzita dopravy

Základním dopravním problémem na silniční sítí v řešeném území je stávající průtah silnice **I/16 přes intravilán Nové Paky**, jenž nevyhovuje směrově ani výškově a ani počtem a tvarem křižovatek

pro silnici I. Třídy. **Dopravními závadami jsou především** zúžení příčného profilu, malá podjezdná výška v křížení s železniční tratí a průjezd silně zatížené komunikace oboustrannou zástavbou. Vzhledem k vysoké intenzitě provozu není řešením problémů ani zbudování malých okružních křižovatek, které vznikly na jihu města. V porovnání výsledků mezi sčítání vozidel ŘSD mezi roky 2005 a 2010 došlo k výraznému zvýšení provozu v úseku od ZPA k železničnímu viaduktu ul. Pražská (směr k prodejně LIDL), výrazně se snížil (o 5 tis. vozidel) provoz centrem města od železničního viaduktu směrem k nové kruhové křižovatce na ulici Legií, zvýšení provozu na komunikaci II. Třídy Nová Paka-Stará Paka, Nová Paka ke Štikovu (intravilánový úsek). Významné odlišnosti v nárůstu dopravy na jednotlivých sousedících sčítacích úsecích znamenají, že **hlavní nárůst není tvořen tranzitní dopravou** (to by došlo k systematickému nárůstu na celém tahu), nýbrž že je nutné hledat příčiny růstu individuální automobilové dopravy především v místních podmínkách. Stejně tak lze pozorovat nárůst na dojíždějících za prací vlastním automobilem. Tento nepříznivý trend lze zvrátit jen formou výrazně komfortní nabídky alternativních zdrojů dopravy.

Doprava v klidu

Hlavní lokalitou, kde je nutné řešit parkování, je centrum města. Vhodnou příležitostí bude zprovoznění obchvatu, po kterém bude možné zklidnit hlavní průtahovou komunikaci (ulice Legií), což umožní vznik dalších parkovacích míst v širším centru obce.

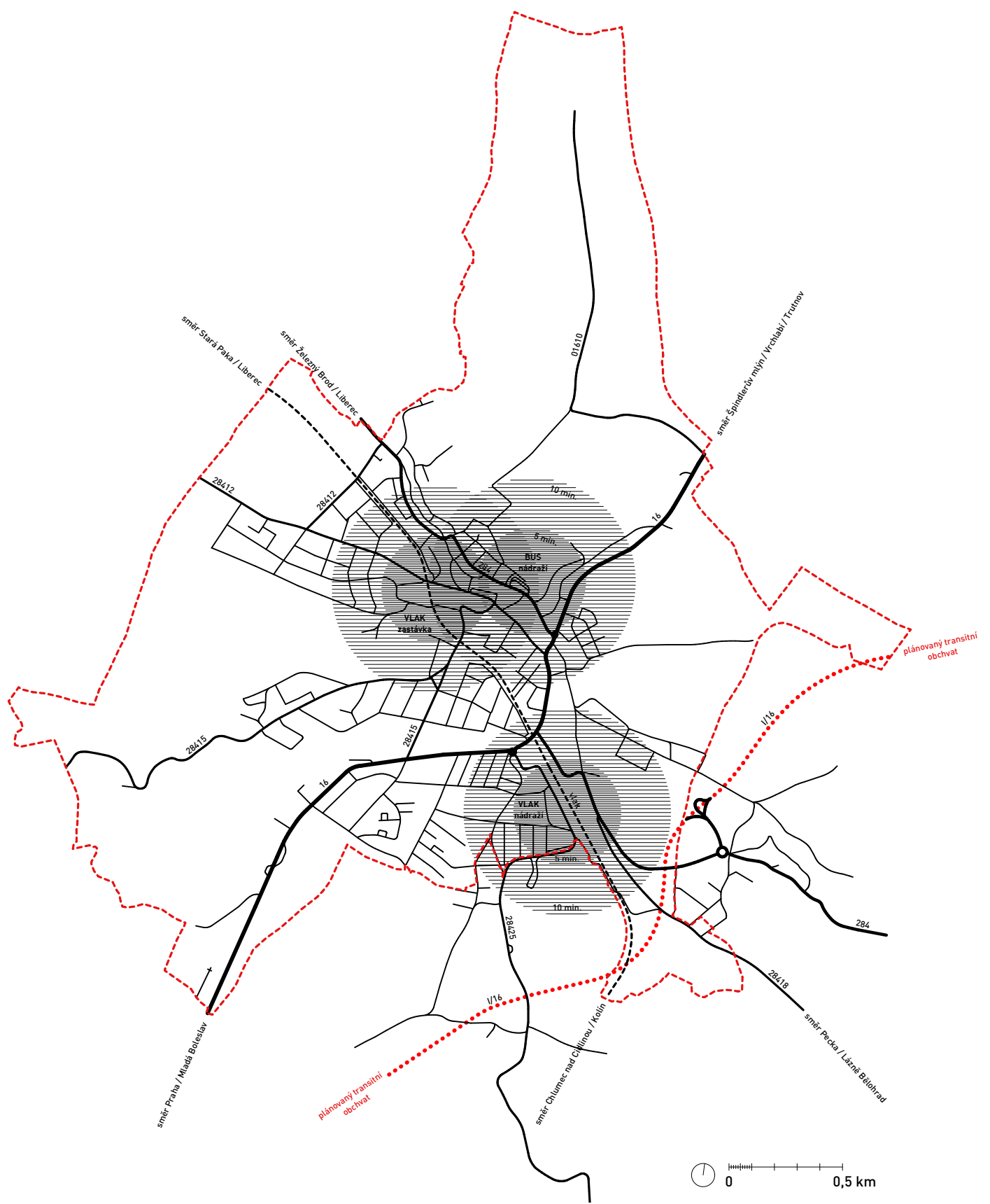
Cyklistická a pěší doprava

Značná členitost území a nepříliš příznivé klimatické podmínky nedávají vhodné předpoklady pro výrazný rozvoj cyklistiky jakožto dopravního prostředku využívaného pro každodenní dojíždění. Vysoký potenciál však má území v oblasti cestovního ruchu, tedy i pro cykloturistiku, pro kterou zvlněný charakter krajiny přímo předurčuje, stejně jako dostatek atraktivních cílů.

Železniční doprava

Uzlovým bodem železniční sítě v území je stanice Stará Paka. Křižují se v ní dvě celostátní tratě – 030 (Liberec-Jaroměř) a 040 (Chlumeck nad Cidlinou-Trutn-

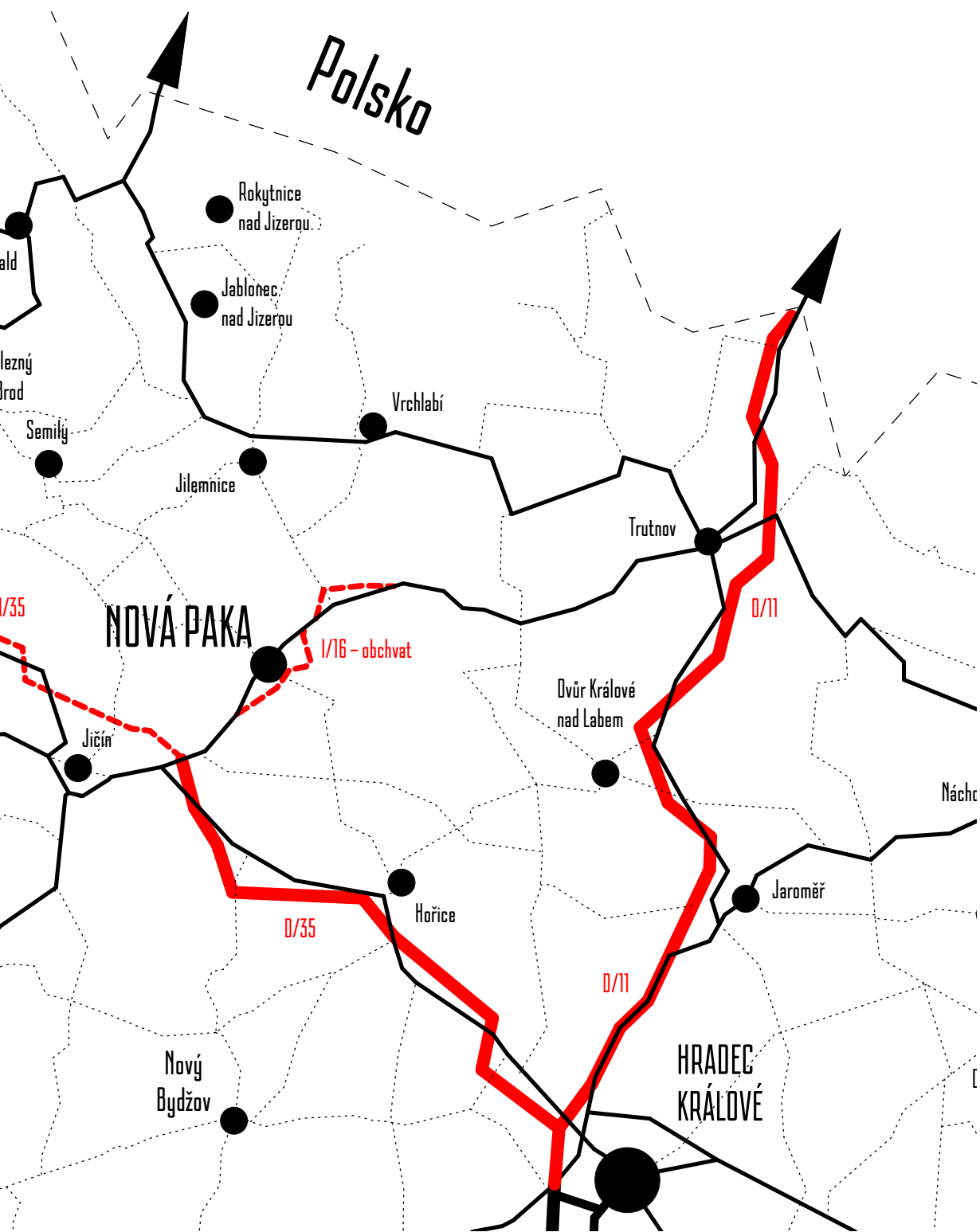
ov). V okrajové části Ústí u Staré Paky dochází k oddělení pátého směru – regionální železniční trati 064 (směr Mladá Boleslav). Všechny zmiňované tratě jsou jednokolejné, neelektrifikované.

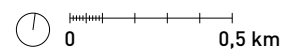

Předpokládaný rozvoj silniční sítě

Klíčem k řešení celé problematiky silniční dopravy v území SO ORP Nová Paka je dopravní řešení v centru města Nová Paka, kde je nejvíce soustředěno kritických míst i bodových závad se zásadním dopadem na životní prostředí města. **Předpokládaným řešením je vybudování jihovýchodního obchvatu Nové Paky.** Vybudování obchvatu však nevyřeší zátěž dopravou na silnici II/284 ze směru Stará Paka (Lomnice nad Popelkou a Semily). Pro odlehčení úseku procházejícího místem ve směru centrální část (Podměsto) – Stará Paka je v rámci ÚP Nová Paka navržen nový úsek silnice II. Třídy, který umožní vhodnější propojení ve směru od současné silnice I/16 (s částečným využitím silnice III/01610) v lokalitě V Balkách přes prostor podniku Vekra s napojením zpět do současné trasy na území obce Stará Paka.

LIDÉ

Na začátku roku 2016 žilo v Královehradeckém kraji necelých 552 tisíc obyvatel, což je přibližně o půl procenta více než v roce 2006. V porovnání se všemi správními obvody si Nová Paka vedla relativně dobře, její počet obyvatel se prakticky nezměnil.

počet obyvatel v
Královehradeckém kraji
v roce 2016
552 000

V posledních deseti letech nejvíce vzrostl počet obyvatel v populačně malých obcích Novopacka (Úbislavice), které jsou lokalizovány v esteticky přívětivé krajině. V ostatních obcích správního obvodu počet obyvatel vzrostl jen mírně a centrum regionu Nová Paka zaznamenal mírný pokles počtu obyvatel.

Věková struktura obyvatel

Populačně nejstarším SO ORP v Královehradeckém kraji je Dvůr Králové nad Labem, na druhém místě je právě SO ORP Nová Paka, kde **index stáří činní 1,42 a stále zaznamenává mírný nárůst**. Naopak nejlepší index stáří je v Jaroměři. V roce 2015 v porovnání s rokem 2013 se v Královehradeckém kraji zvýšil index stáří z 1,23 na 1,29, což poukazuje na

pokračující proces demografického stárnutí populace, to sebou nese negativní vliv na celkovou ekonomickou výkonnost regionů, ale klade také zvyšující se požadavky na kvantitu a kvalitu sociálních služeb pro seniory, což s sebou nese i rostoucí zátěž veřejných rozpočtů.

index stáří v SO ORP
Nová Paka

1,42

druhý nejvyšší v
Královehradeckém
kraji!

Vzdělanost obyvatel

V desetiletém období mezi roky 2001 a 2011 došlo k významné změně vzdělanostní úrovně obcí. Zmenšil se počet obyvatel méně kvalifikovaných skupin z celkových 66% na současných 55% a opačně byla posílena složka obyvatel s maturitou, vyšším odborným vzděláním a vysokoškolským vzděláním. Obecně je úroveň vzdělanosti, co se týče vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva nižší než průměr ČR.

Demografický vývoj

Město je střediskem školní dojížděky, nachází se zde jedno gymnázium a střední školy se sedmi obory. Problémem je vysoká obsazenost mateřských škol ve většině obcí ORP a naopak často velmi mnoho volných míst ve školách základních a středních.

BYDLENÍ

Ukazatele bydlení jsou jedny z nej-důležitějších pro hodnocení socioekonomických poměrů území, protože dokáže reflektovat ekonomický růst a konkurenceschopnost domácností, kvalitu domovního a bytového fondu a celkovou atraktivitu sledovaného regionu.

trvale obydlené domy
v roce 2001

1893

trvale obydlené domy
v roce 2011

2032

trvale obydlené byty
v roce 2001

3350

trvale obydlené byty
v roce 2011

3400

Domovní fond

Dle SLDB z roku 2011 se v SO ORP Nová

Paka nacházelo **celkem 4278 domů**, což odpovídá zhruba 6% nárůstu oproti roku 2001. Z celkového počtu domů bylo 25,5 % klasifikováno jako neobydlených. Tento vysoký podíl je způsoben tím, že **velké množství z neobydlených domů slouží k rekreaci (18.2 %)**.

počet neobydlených
domů (2011)

25,5 %

V regionu převažuje individuální typ výstavby. Největší nárůst v domovním fondu zaznamenaly především bytové domy (59,4 %). Podíl domů postavených před rokem 1970 na celkový počet domů dosahuje podílu 46%, což odpovídá hodnotě o 1,5 procentního bodu lepší, než je průměr celorepublikový. V regionu Nové Paky, ale i ve vyšších územních jednotkách, výstavba nových domů v posledních dvou dekádách nepřekročila hodnoty předrevolučních let.

podíl domů postavených
před rokem 1970
na celkový počet domů

46 %

o 1,5 % lepší, než je
celorepublikový průměr

Bytový fond

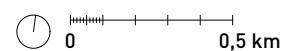
V poslední dekádě došlo k určitým změnám ve struktuře právní formy bydlení díky privatizaci bytového fondu. K přírůstku došlo v kategorii bytů ve vlastním domě (nárůst o 2 %), které představují nejoblíbenější formu bydlení v roce 2011. Počet trvale obydlených bytů v osobním vlastnictví se zvýšil více než dvojnásobně (o 109,9 %). Nájemní forma bydlení neklesla nějak dramaticky (o 21,0 %) a stále představuje poměrně rozšířený

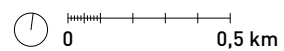
typ bydlení. Družstevní nájemnictví se snížilo o 35,2 % převodem družstevních bytů do osobního vlastnictví, přičemž největší podíl na změně má privatizace družstevních bytů. Tyto změny jsou výsledkem vývoje v bytové politice, kde byly zejména městské a obecní domy intenzivně rozprodávány do soukromého vlastnictví. V období 2011-2015 se v SO ORP Nová Paka v průměru postavilo 1,7 bytu na 1000 obyvatel ročně. Souhrnné

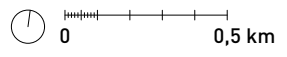
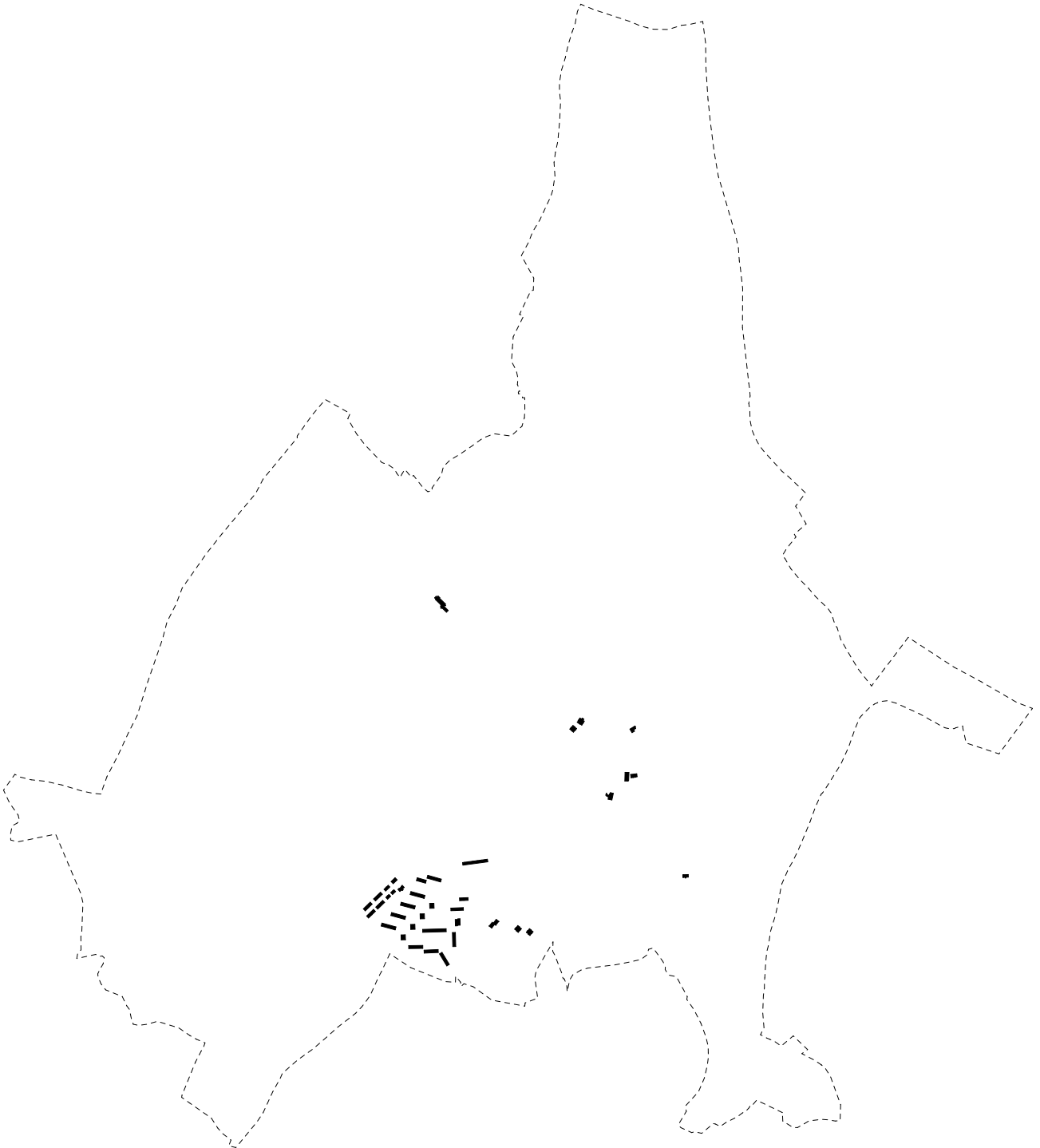
výsledky nejsou příliš příznivé a zaostávají za krajským trendem. Výrazně hůře jsou na to i v porovnání s celorepub-

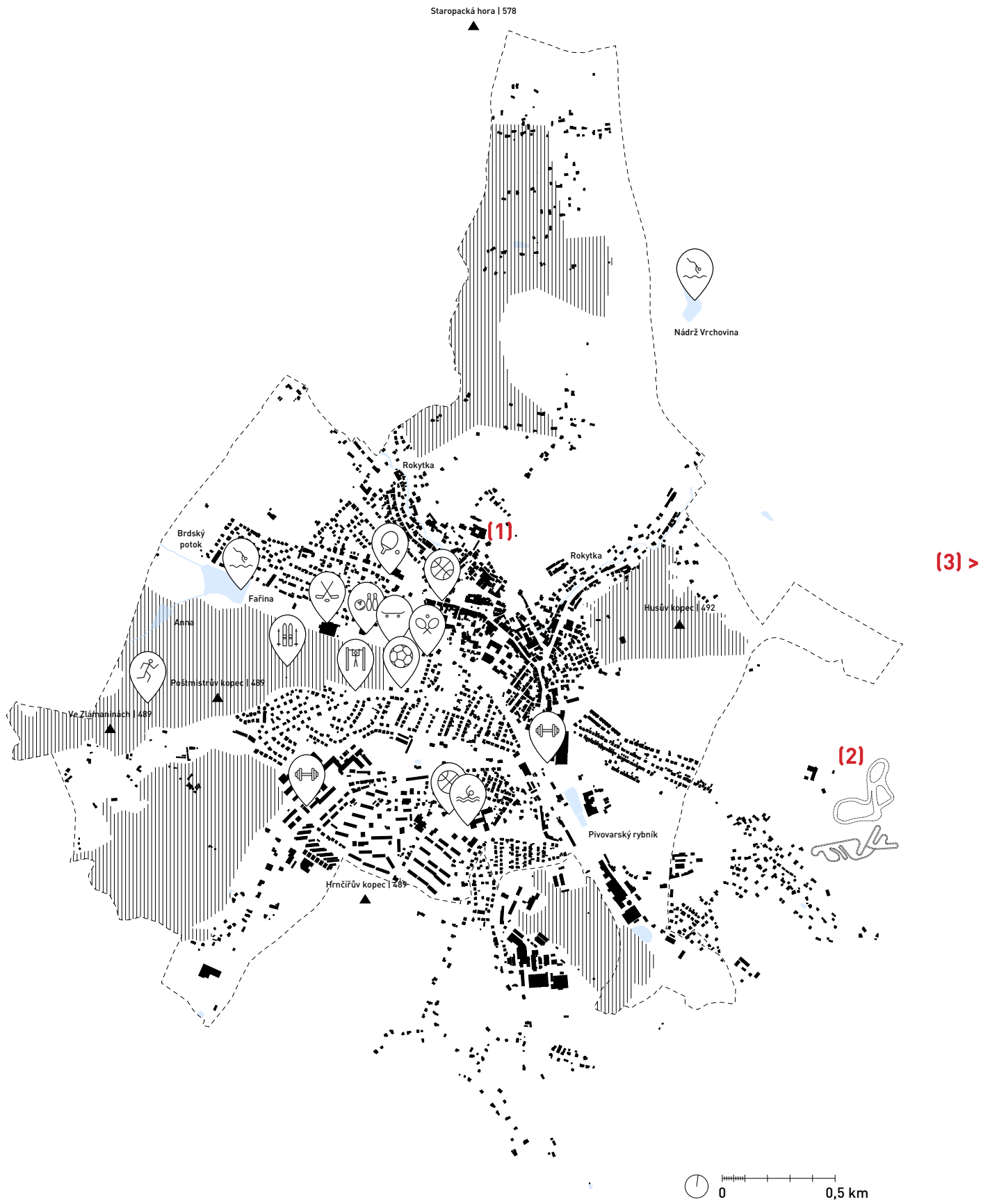

*rodinné domy, dvojdomy, domy
řadové*

bytové domy

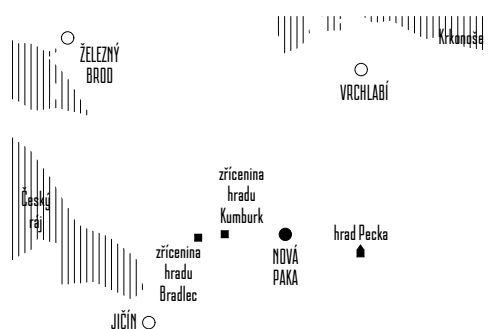
REKREACE

Novopacko se nachází ve zvlněné krajině Krkonošského podhůří. Svou členitostí a scénickou hodnotu vytváří místní krajina relativně dobré předpoklady pro cestovní ruch. Nelze opomenout také fakt, že Novopacko se nachází mezi Geoparkem Český ráj a Krkonošemi. Mimořádnou

Novopacko se nachází mezi Geoparkem Český ráj a Krkonošemi

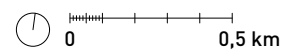
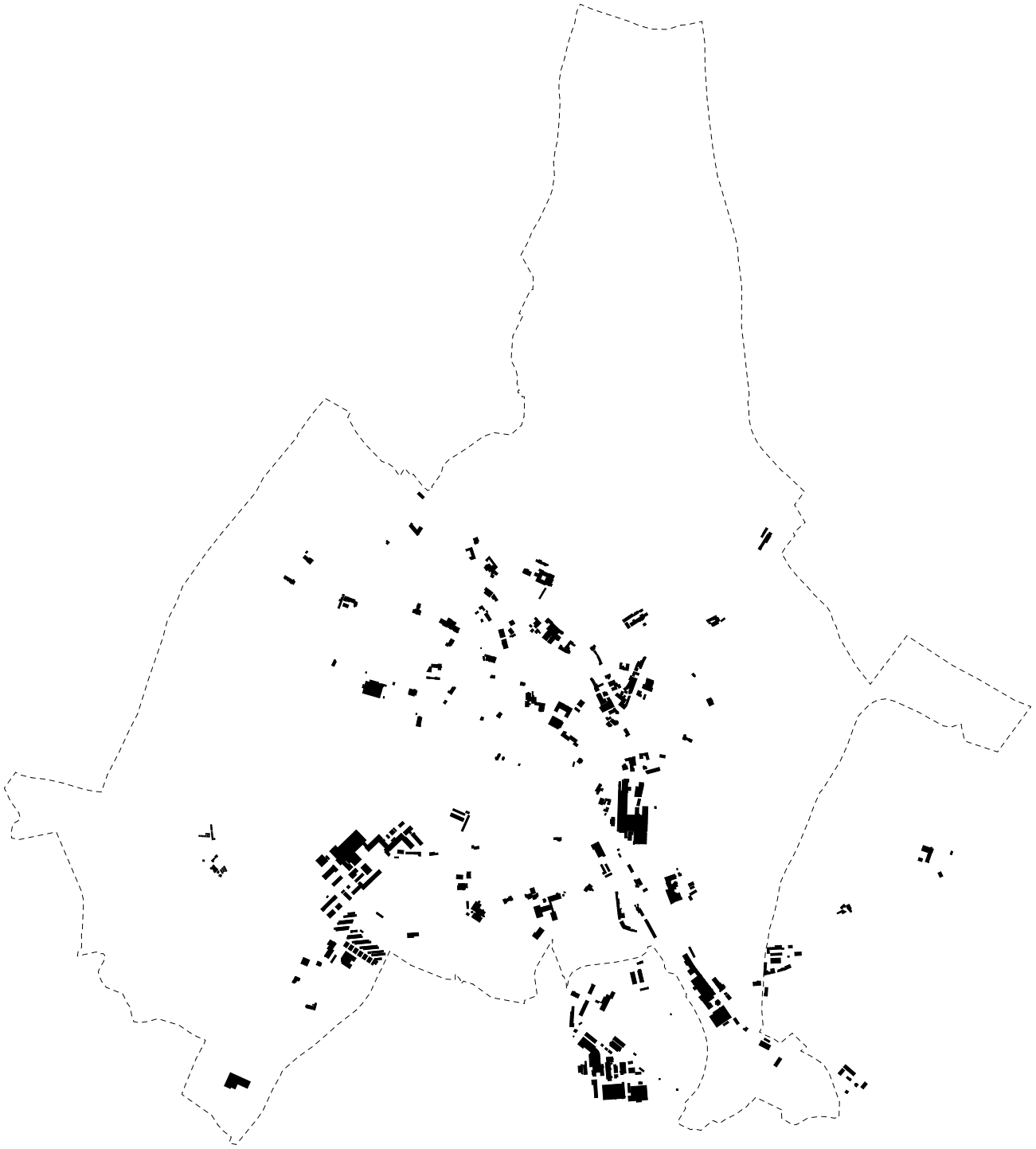
kulturní památkou na území ORP Nová Paka je **hrad Pecka**, který bývá nazýván perlou Podkrkonoší a dále **chrám Nanebevzetí Panny Marie**^[1] v Nové Pace, který patří mezi šest nejvýznamnějších barokních chrámů v České republice. Další významná památka **hrad Kumburk** sice není umístěn přímo na území ORP, ale nachází se těsně u hranice obce Úbislavice. Významné postavení pro turismus má **autokrosový areál**^[2]. Ve zdejší krajině se také nachází mnoho roubených

chalup, které pozitivně utváří **specifický genius loci** místní krajiny a činí ji tak ještě o něco atraktivnější pro turisty. Cyklistické trasy nejsou příliš husté, nejhustější síť se však nachází mezi obcí Nová Paka a Pecka. Pěší turistické značení je naopak velice frekventované, značení prochází všemi okolními obce-

mi. Na Novopacku jsou také vyznačené trasy pro **běžecké lyžování**, v zimě jsou zde v provozu i **lyžařské vleky** (Nová Paka, Stará Paka, Pecka). V přírodním parku Sýkornice^[3] byla vybudována naučná stezka, která provází návštěvníky přírodním parkem od Štikovského hotelu k Sýkornickým vodopádům (Novopacké vodopády). Záměr další naučné stezky plánuje na území obce Vidochova (bývalé zlaté doły u Zlatnice). Dle cestovního ruchu České republiky se dají obce na Novopacku z části zařadit i na základě rajonizace do **Podhorské krajiny s příznivými podmínkami pro cestovní ruch a rekreaci** (podíl potencionálních rekreačních ploch mezi 57,0 a 74,9 %).

HOSPODÁŘSTVÍ

V roce 2015 dosáhly daňové příjmy SO **ORP Nová Paka 152 676 930 Kč**. Nejvyšší daňové příjmy má Nová Paka, naopak nízké mají Úbislavice a Vidochov. V roce

Nová Paka

daně z příjmu
fyzických osob

24 840 860,-

daně z příjmu
právníků osob

26 840 860,-

daně z přidané hodnoty (DPH)

41 675 280,-

daně z nemovitosti (DN)

4 744 070,-

daňové příjmy
celkem

104 353 620,-

2015 byl podíl nezaměstnaných osob správního obvodu velmi nízký – 4 %. Ve všech obcích se pohyboval okolo 3-5 %. Mezi dosažitelnými uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce bylo 164 žen a 187 mužů. Nejvíce pracovních míst nabízela Nová Paka.

Nová Paka

základní ukazatel
nezaměstnanosti
(k 31. 12. 2015)
celkem

238

pracovní místa
v evidenci
úřadu práce

53

Míra podnikatelské aktivity vyjadřuje počet podnikatelů – fyzických osob na 1000 obyvatel. Čím je míra podnikatelské aktivity vyšší, tím lze obec považovat za hospodářsky silnější. **Od roku 2009 míra podnikatelské aktivity stále roste.**

míra podnikatelské
aktivity
celkem fyzických
osob
(k 31. 12. 2015)

Nová Paka

2 020

SO ORP Nová Paka

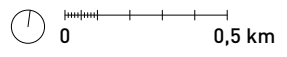
2 934

[rok]	2 011	2 013	2 015
míra podnikatelské aktivity	200,7	209,5	219,5

soukromý
/
veřejný
prostor

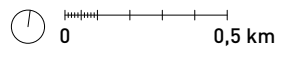

- první kapitola -

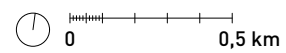
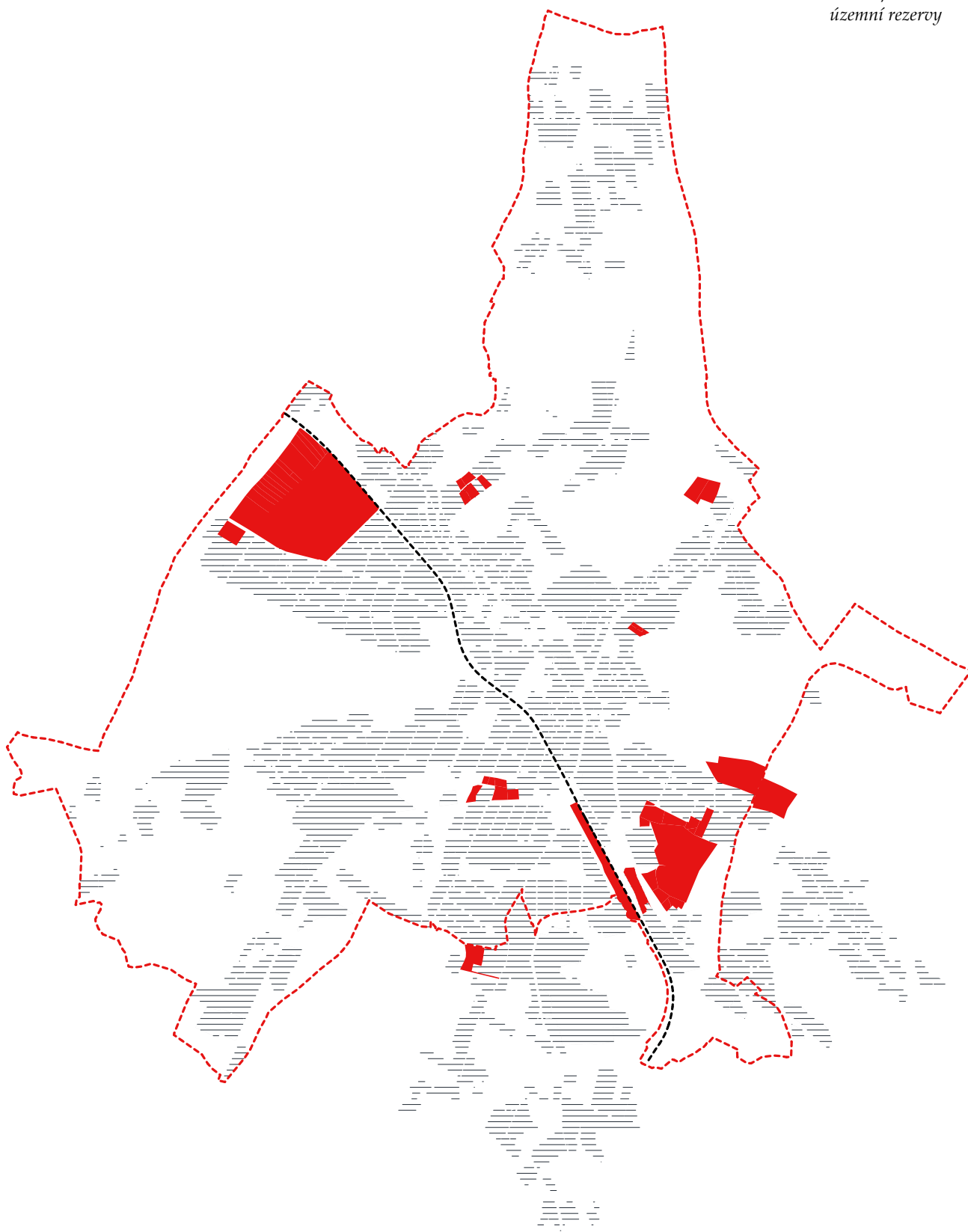

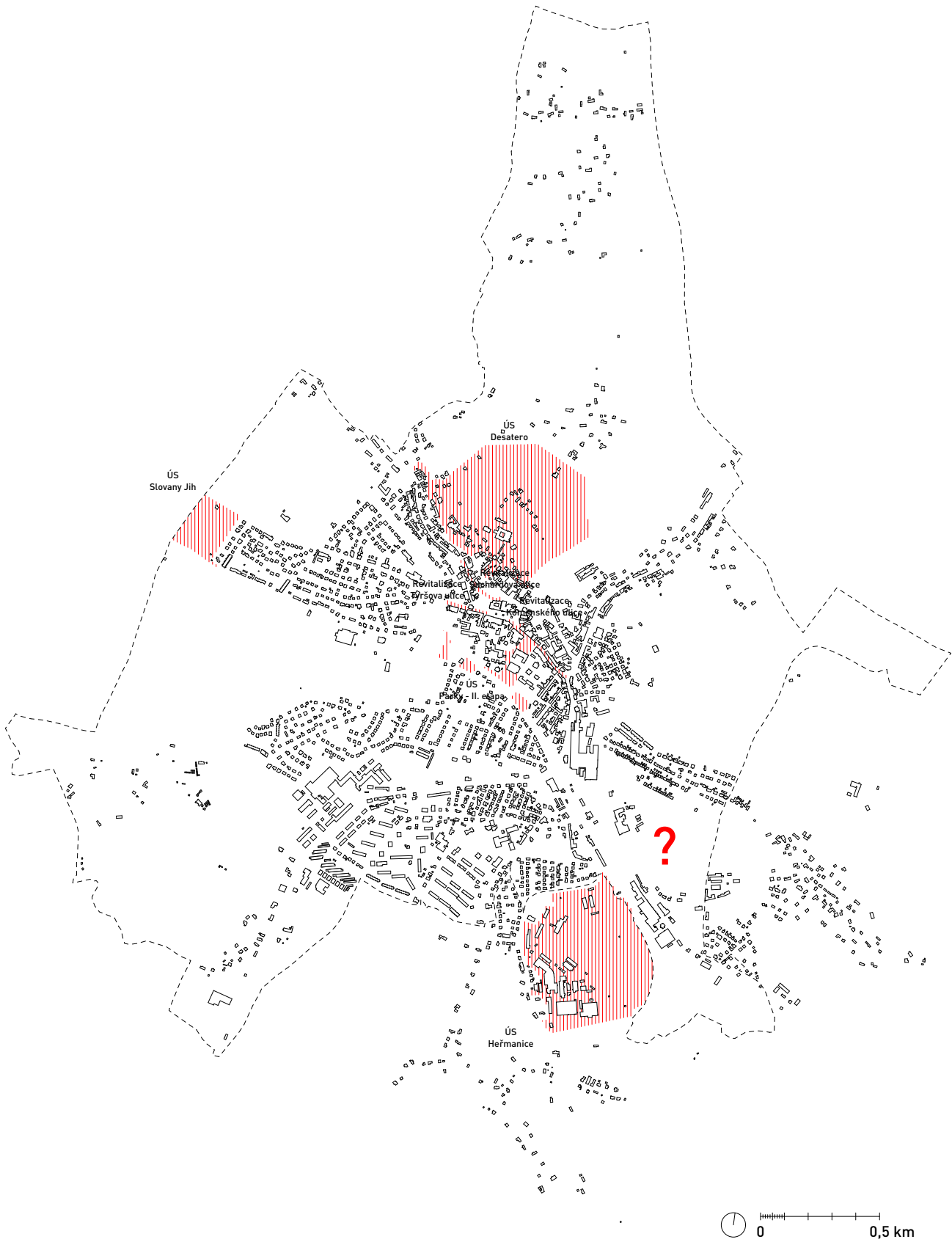

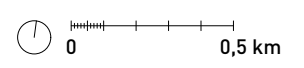
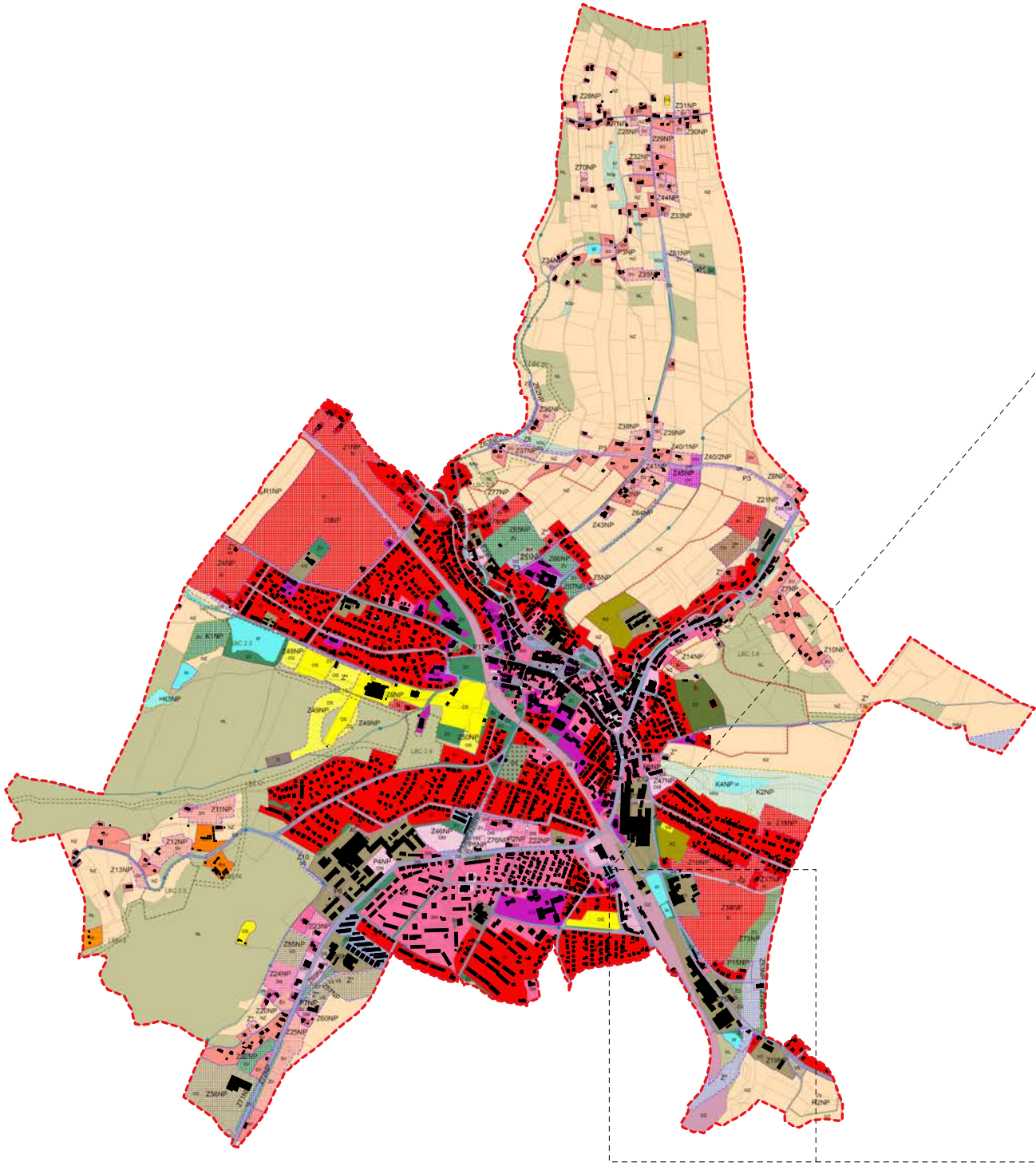
STRAVA
/
Global Heatmap

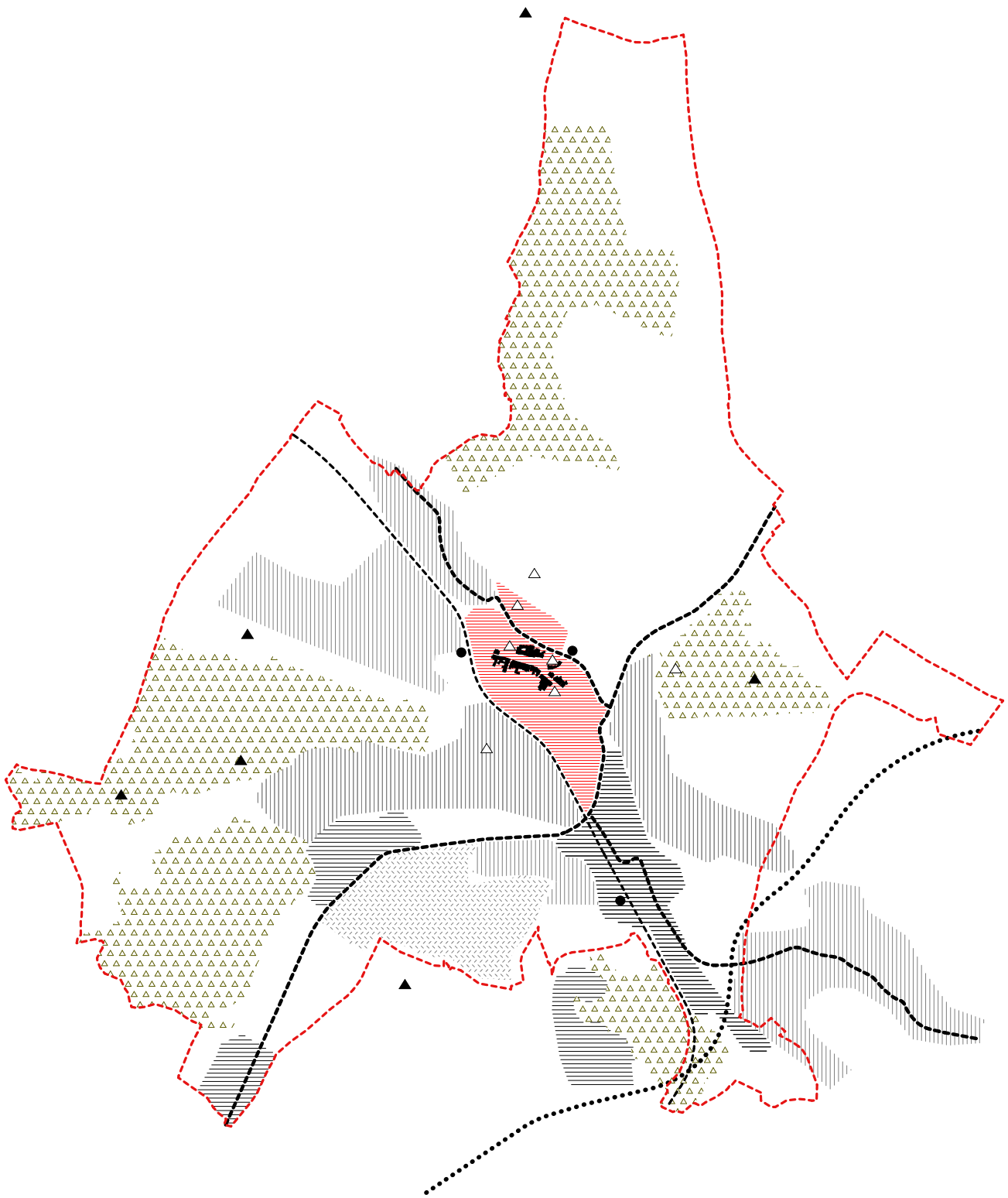
zastavěné parcely
/
územní rezervy

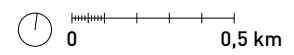

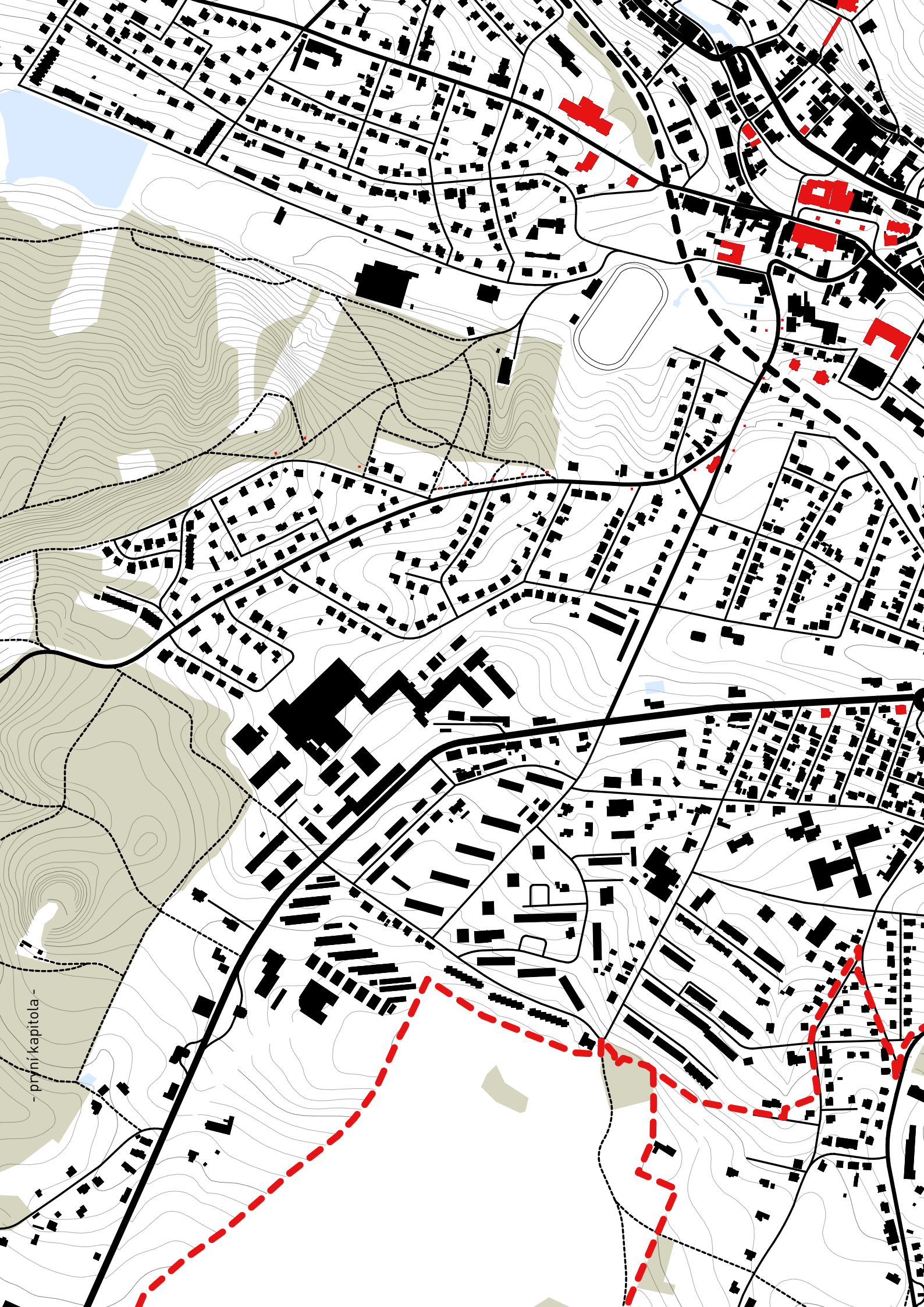

- první kapitola -

- prýní kapitola -

PRŮMYSLOVÉ DĚDICTVÍ

proč se zabývat pozůstatky průmyslové revoluce?

Průmyslové dědictví se stává naléhavým a současným tématem. **Po čtvrtém bienále v roce 2007 jsou už v České republice industriální stopy vnímány jako výzva**, téma vyhledávané nejen několika nadšenci, ale provázané publicitou v médiích i populárním zájmem veřejnosti, akceptované odbornou veřejností, nedávno v této věci ještě značně nejednotnou, přijímané i dříve váhajícími institucemi, dokonce i komerční developerskou sférou.

S ubýhajícím časem ubývá prostoru pro nalezení východiska i realistických variant odpovědí. **Paradoxně průvodním efektem narůstajícího zájmu jsou nepoučená a spekulativní rozhodnutí**, hrozící znehodnocením toho, co ještě přetrvalo. Rozeznané hodnoty, o nichž se již daří přesvědčit, se jakoby zvolna drolí mezi prsty.

Průmyslové dědictví ještě stále patří ke světu, jehož jsme stále ještě součástí, zatímco nás už pohlcují ambice společnosti s industriální érou jakoby za zády, se stíny mizejících průmyslových

provozů po útlumu a likvidaci celých odvětví. **Průmyslové dědictví představuje přetrvávající kulturní zkušenost, memento i nezaměnitelný umělecký zážitek** a nepřehlédnutelný materiální odkaz. Většinou Evropy slavná éra průmyslu prošla a zmizela. Zanechala nám působivý odkaz, nejen svým dopadem - v minulosti i nyní - na společnost a krajinu. Zakrátko bude toto dědictví, z pohledu historie a archeologie, to jediné, co z ní zbude; právě ono a spleť sítí postojů, které tak zásadně utvářely společnost, v níž dnes žijeme. Naší odpovědností by mělo být zachytit cosi z ducha té doby zabezpečením jeho materiálních pozůstatků pro budoucnost. **Industrializace** není pouze výrazným a rozlišujícím historickým fenoménem v naší minulosti, **je jedinou a nejvlivnější ekonomickou silou**, jež nyní ovlivňuje společnost celého světa.

Úpadek průmyslu je geograficky relativní pojem.

V jiných částech světa - např. v Indii nebo Číně či Brazílii - je industrializace ve svých současných projevech rozvíjena jako **cesta z venkovské chudoby k** nějaké nové formě **blahobytu**. A stejně tak jako v prvních průmyslových revolucích před jedním či dvěma sty lety i tuto industrializaci nevyhnutelně provázejí růst počtu obyvatel, urbanizace a nepostižitelné sociální a politické důsledky.

ve většině evropských zemí
se výrobní průmyslová odvětví
podílejí na HDP z:

15-19 %

Tedy méně než na Mauriciu a výrazně

méně než v Číně, kde v současnosti činí **37% a podíl průmyslu stál roste.**

Některá odvětví průmyslu z Evropských zemí skutečně téměř vymizela - textilnictví a kovovýroba jsou dva příklady. **Na konci osmdesátých let se jen v oblasti Velkého Manchesteru nacházelo téměř 1000 prázdných textilních továren,** mnohé z nich rozsáhlé.

Zjevnou a symbolicky nejvýznamější metaforou je faktický zánik hlubinného dolování uhlí během nějakých patnácti let. V 17. století v Británii se pohybovala roční těžba kolem 2,5 mil. tun a uhlí se stalo první komoditou v historii lidstva, která se měřila na miliony tun. Příštích stovacet let žádná jiná země toto číslo nepřekročila. **Kolem roku 1800 těžba dosáhla asi 10 mil. tun ročně, což odpovídalo jedné tuně na hlavu.**

Z přibližně počtu 3 100 dolů v roce 1913, kdy produkce s 287 mil. tun vyvrcholila, zbylo v raných osmdesátých letech 130 hlubinných dolů.

v uhelném průmyslu Spojeného království je zaměstnáno:

5 600 lidí

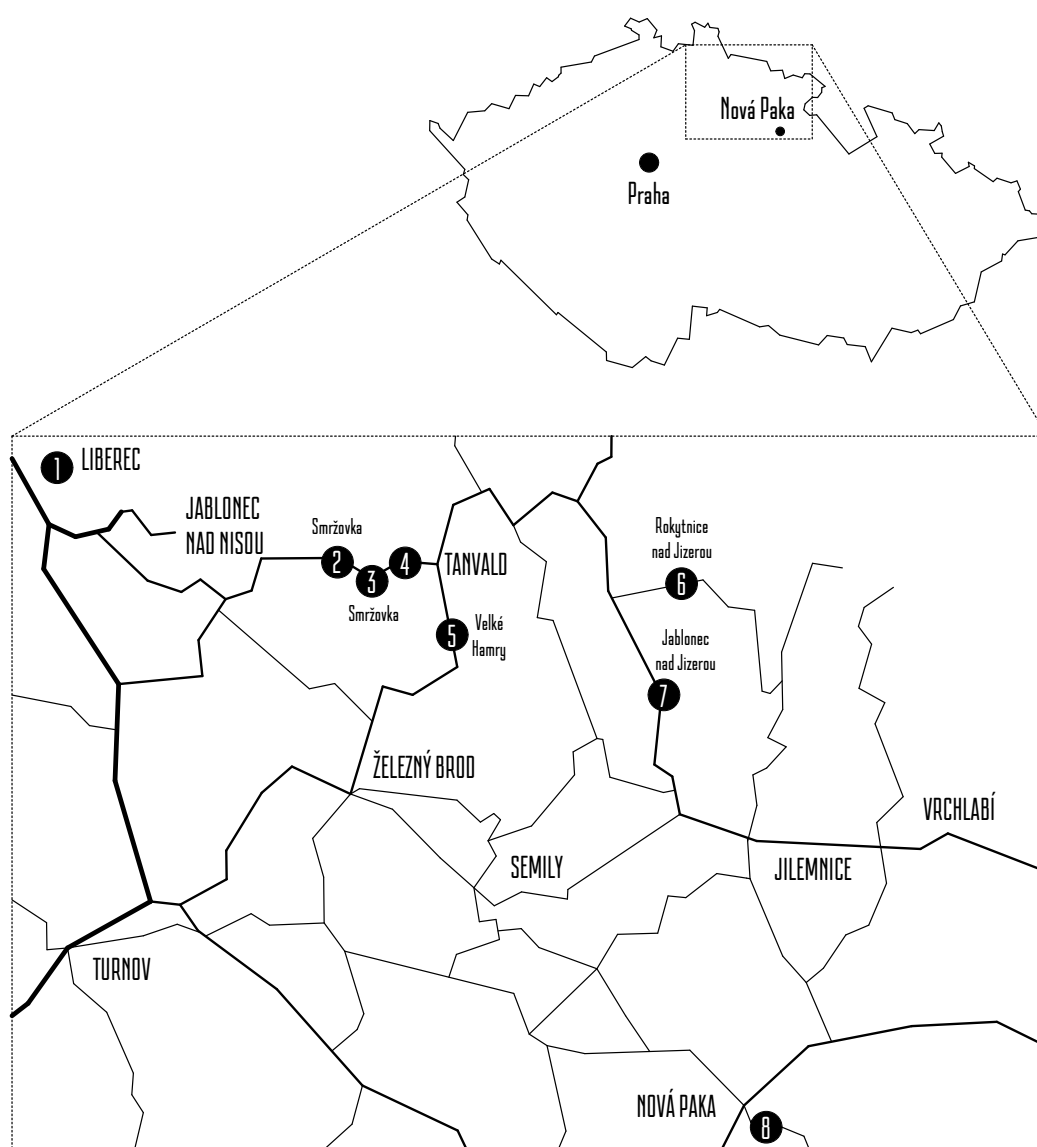
zatímco v roce 1913 to bylo:

1 118 000 lidí

Postindustriální společnosti se vydali cestou ekonomiky založené převážně na službách. Nacházíme se v období trvajících hospodářské prosperity a stálého růstu disponibilních příjmů, nových trendů v maloobchodu. V době, kdy je potřeba stavět více bytových domů s následnými tlaky na využití tzv. brownfields a městské periferie, expandující automobilismus, zdůrazňování dopravní infrastruktury - to vše a mnoho dalšího žene krajinné změny v dosud nevýdaném rozsahu tempem, jaké jsme nezažili po čtyřicet let.

TEXTILKY

okolí

1/ LIBEREC – Perštýn
přádelna vlny / Johann Liebig & Co.

2/ SMRŽOVKA
IV. přádelna bavlny / Johann Priebsch Erben

3/ SMRŽOVKA
V. přádelna bavlny / Johann Priebsch Erben

4/ TANVALD
II. přádelna bavlny Tannwalder Baumwollspinnfabrik A. G.

5/ VELKÉ HAMRY
přádelna bavlny / Johann Liebig & Co.

6/ ROKYTNICE NAD JIZEROU
tkalcovna bavlny Franz Haney

7/ JABLONEC NAD JIZEROU
tkalcovna hedvábí Herzfeld & Fischel

8/ NOVÁ PAKA
přádelna bavlny Gottlieb Schnabel

50° 29' 03.46"N, 015° 31' 36.49" E

Nová Paka

č.p. 610,
Přibyslavská

vyprojektovala kancelář:

Séquin & Knobel

(Rütti – Švýcarsko)

hlavní architekt:

Hilari Knobel

*dodavatel stavby
pražská pobočka firmy:*

Pittel & Brusewetter

(Rakousko)

hlavní inženýr:

Konrad Kluge

*zděné konstrukce provedl
novopacký stavitel:*

Vilém Beck

1907

PŘÁDELNA BAVLNY GOTTLIEBA SCHNABELA

Historie

Novopacká přádelna bavlny a tkalcovna se sídlem v Nové Pace se **sestávala ze dvou závodů: tkalcovny**, založené v roce 1880 **a přádelny**, založené v roce 1908. Budova přádelny byla vystavěna dle anglického typu *Lancashire mill*, kterou ve švýcarském Rütli **vyprojektovala kancelář Séquin & Knobel**, tehdy vedená architektem Hilariem Knoelem (1854-1921) Po založení přádelny se vyrábělo bavlněné zboží všeho druhu včetně bavlněné příze. Vyráběly se především vlasové tkaniny (manšestr, samet, prací kord, dyftýn). **V průměru se vyrábělo na 150 druhů tkanin.** Ponejvíce se zpracovávala americká a egyptská bavlna. Dále pak len, umělé hedvábí, odpadové příze, ale i papírové nitě a kopřivová vlákna. Odbyt do zahraničí byl ve značném rozsahu a značném množství, o čemž svědčí zahraniční pohledávky a dochovaný spisový materiál. **Nad firmou byla 4. ledna 1940 zavedena zplnomocněná správa.**

Franz Schnabel odešel jako žid do USA a v New Yorku dne 13. prosince 1944 nabyl občanství Spojených států amerických,

zde změnil své jméno na Frank Stephens. **Firma byla jako židovský majetek prodána v roce 1940 firmě G. A. Fröhlich a synové** a to jako akciová společnost ve Varnsdorfu **za 11,000 000,-** splatných ve třech splátkách. Zároveň uvedená firma převzala s těmito nemovitostmi i 7.347 kusů akcií. Smlouva byla schválena říšským protektorem v Praze dne 22. 1. 1941.

V době okupace byly tovární objekty pronajaty firmě Daimler Benz. Všech 1164 stavů včetně dalšího strojního zařízení bylo demontováno. Část byla převezena do Prahy, kam nastoupil menší počet pracujících. Většina zaměstnanců byla nasazena na různé práce v protektorátě a do Říše. **V továrně byla zavedena výroba součástí k leteckým motorům.**

Veřejný společník firmy Gottlieb Schnabel, novopacká přádelna bavlny a tkalcovna v Nové Pace František Schnabel (Frank Stephens) se svou sestrou podal dne 17. června **1949 u okresního soudu v Nové Pace návrh na restituci.**, pokusil se jí tedy získat zpět, ale to již byla znárodněna a s polu s okolními podniky začleněna do n. p. Nopaka. Ten roku 1958 převzal n. p. Velveta, který roku 1994 privatizován a rozdělen na nástupnické akciové společnosti roku 2010.

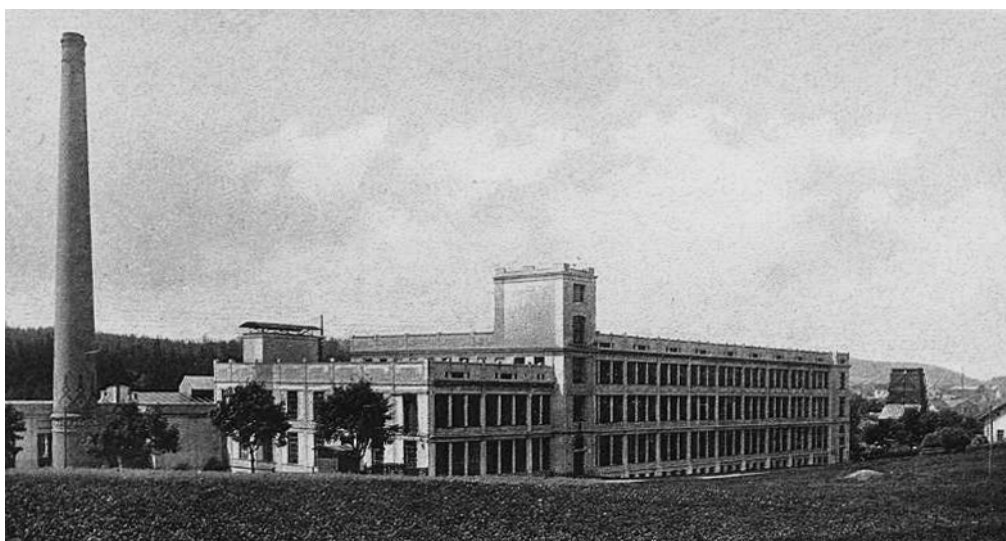
Popis stavby

Půdorys čtyřpodlažní budovy asymetricky dělí lanoviště transimse, k němuž je na východní straně připojena scho-dišťová a sprinklerová věž a na straně západní vysoká hala strojovny (pro dvouválcový ležatý parní stroj o výkonu 1000 HP firmy Breitfeld & Daněk z Karlína) s nižší halou kotelny (pro čtyři kotle po 220m² výhřevné plochy). V kratší části půdorysu pracovala **čistírna a míchárna bavlny, která byla později o patro zvýšená**, v další části je přízemí

rozšířeno o dva trakty mýkárny (tzv. crad shed) a pracovaly zde rovněž posukovací a křídlové předpřádací stroje. V prvním patře byly instalovány kroužkové spřádací stroje a ve druhém selfaktory a celkové kapacitě 41 000 vřeten, které vyrobila a instalovala firma Howard & Bullough z Accringtonu. Před západním průčelím

je situována **věž s toaletami a převlékár-nami**, přístupné prosklenými lávkami, další schodišťová věž je pak připojena k jižnímu štítu budovy. **Jedná se o sedmi-traktový železobetonový skelet s podél-nými průvlaky na rozpon 7 x 4,75 – 5,75 m.**

8SMIČKA

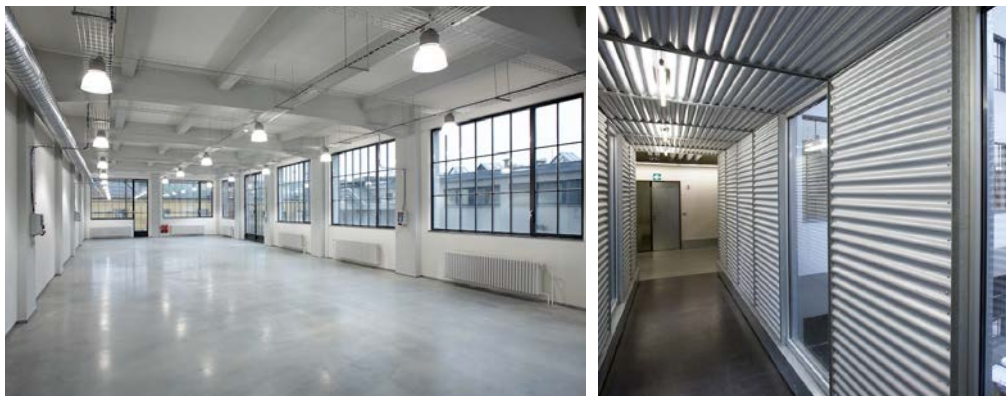
Autor: OK PLAN ARCHITECTS
Adresa: Kamarytova 97, Humpolec, ČR
Projekt: 2015
Užitná plocha: 3000m²
Zastavěná plocha: 1073m²
Obestavěný prostor: 7600m³

Bývalá továrna na vlněné látky Karla Trnky, následně hala č. 8 Národního podniku Sukno, prošla low-cost rekonstrukcí již v roce 2010. Hlavním poznávacím znamením se tehdy stala antracitová fasáda. Zásadnější proměnou objekt prošel v letech 2016–2018, kdy byl celkově přestavěn na galerii - zónu pro umění 8smička. Třípodlažní objekt je funkčně rozdělen tak, že v 1np se nachází hlavní výstavní prostor se zaměřením na české moderní a současné umění, kavárna, knihkupectví a multifunkční přednášková místnost. 2np zahrnuje výstavní prostory moderního a současného umění a soukromou část. Ve 3np se nachází depozitář vybavený regálovým systémem. Celková užitná plocha objektu je 3000 m².

Tiskárna AF BKK

Autor: caraa.cz - Buřičová, Kubíček
Adresa: Poděbradská čp. 674, Praha 9-Vysočany, ČR
Datum vzniku: 2009-2010
Užitná plocha: X^m²
Zastavěná plocha: X^m²
Obestavěný prostor: X^m³

Firma, založená v roce 1891 v Městečku na Sázavě, ve Vysočanech nejprve postavila patrové skladiště zakončené kancelářskou částí, ke kterému náležela také menší dílna na výrobu obalů. Pak sem přesunula výrobu tiskařských barev, pro kterou v letech 1933-1934 vznikla úzká čtyřpodlažní budova tvořená subtilním betonovým skeletem. Stávající transformace a přestavba vedla k rozšíření tiskařské výroby, vzniku grafického studia, s dvoupodlažním ateliérem a s příležitostným sportovištěm na střeše, rekreační a klidovou zónou pro uživatele areálu. V rámci koncepce došlo k odstranění zbytečnosti; vestavěb, přístaveb, starých technologií. Pro zachování architektonického výrazu bylo podstatné užití historického formátu tabulkových oken.

Uhelný mlýn / a. s. železářny Libčice

Autor: Ateliér Hoffman
Adresa: Areál Šroubáren, Dělnická, Libčice nad Vltavou ČR
Data vzniku: 2010-2012
Užitná plocha: X m²
Zastavěná plocha: X m²
Obestavěný prostor: X m³

U vzniku železáren v roce 1872 stál Pražský spolek železných hutí. Budova uhelného mlýna patřila ke kotelně na vedlejší parcele 147/28, zřízené kolem roku 1900. V roce 1965 kotelna dostala nové technologické zařízení a mlýn ztratil původní účel. V letech 2010-2012 nový majitel mlýn přestavěl na multifunkční objekt. V horním podlaží sídlí architektonický ateliér, ve spodním je sklad nábytku LUGI, showroom zde má dánský designový nábytek Gubi. Důraz byl kladen na autentické materiály, které jsou důsledně odděleny od přidaných částí. Vnitřní zařízení je ukryto v dřevěných krabicích, umístěných volně v prostoru, tak aby co nejvíce vynikla konstrukce domu.

Kotelna / a. s. železárny Libčice

Autor: Ateliér Hoffman
Adresa: Areál Šroubáren, Dělnická, Libčice nad Vltavou ČR
Data vzniku: X
Užitná plocha: X^m²
Zastavěná plocha: X^m²
Obestavěný prostor: X^m³

50° 29' 03.46"N, 015° 31' 36.49" E

Nová Paka

č.p. 610,
Přibyslavská

vyprojektovala kancelář:

Séquin & Knobel
(Rütti – Švýcarsko)

hlavní architekt:

Hilari Knobel

*dodavatel stavby
pražská pobočka firmy:*

Pittel & Brusewetter
(Rakousko)

hlavní inženýr:

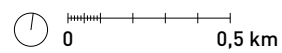
Konrad Kluge

*zděné konstrukce provedl
novopacký stavitel:*

Vilém Beck

1907

le | 2019

AUTORSKÁ ZPRÁVA

Kdysi nejvyspělejší anglické strojírenství, švýcarské projektování a domácí stavební inženýrství. Dnes **prázdná schránka**, která se pro své bezprostřední okolí a mentalitu stala pouhým břemenem. Pro mě zas **příležitostí a výzvou**, jak tento průmyslový objekt oprostit od zažitého lokálního stigma a **najít** mu jeho **novou ekonomickou a společenskou roli**.

Objekt bývalé přádelny Gottlieba Schnabela se nachází v jihovýchodní části Nové Paky, mezi pivovarskými rybníky, v téměř bezprostřední blízkosti vlakového nádraží. Ze severní strany přiléhá ke komunikaci II. třídy (Přibyslavská), ze strany Jižní uzavřena liniovou bariérou vlakové železnice a vlečky. **Nachází se v místě s vysokým potenciálem budoucího rozvoje**. Signálem je plánovaná výstavba silničního obchvatu I/16, jenž je důležitou trasou ve směru z Prahy do Krkonoš a také mezi závody automobilky Škoda v Mladé Boleslavi a Vrchlabím. Estakáda plánovaného obchvatu povede ihned za pozemky dnešního průmyslového areálu a mimoúrovňový sjezd do centra města se bude nacházet pár stovek metrů opodál (Štikov). Po realizaci

této dopravní stavby bude stávající objekt první významnou a zapamatovatelnou stavbou, kterou potencionální návštěvník uvidí. Zbyla nám zde skořápka, prázdné schránka, jejíž tvar a funkci určily stroje, které jsou již dávno pryč.

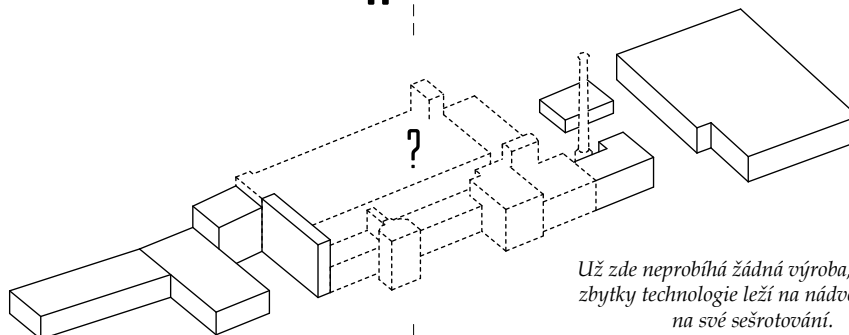
Navrhují konverzi, jejímž **cílem je zachovat přetrvávající kulturní zkušenost**, jakési **memento**, které bude i nadále zobrazovat tento velký věk průmyslu. Konverzi, která bude aktivně oživovat vnímavost a její zájem o prostředí a lokální historii. **Kolonii, která bude nezávislá**, nebude parazitovat na svém okolí. Naopak, díky své otevřenosti bude vhodně funkčně podporovat své blízké i vzdálené okolí. Konverze není nic nového, ani převratného, vždy byla u staveb součástí přirozených životních cyklů.

Základními atributy této nové etapy (stavební vrstvy) je **vysoká míra flexibility, otevřenosti, svobody a adaptability**, která je poplatná rychlosti změn 21. století. Důležitá je také míra **zachování autenticity**. Pozdně secesní fasáda, působivá tektonika a vertikála v podobě komínu se stávají jakýmsi reklamním návěstidlem nekonvenčního prostředí, které poskytne neobvyklý zážitek.

V rámci koncepce došlo ke kompletnímu odstranění všech nevhodných přístaveb, které vede k rehabilitaci dominantního postavení historického objektu. Ten se díky absenci jakéhokoliv jiného konkurenčního tělesa opět stává hlavním a jediným poutavým motivem celé lokality. Všechny další nově navržené stavební objekty (podzemní garáže, komerce, loubí) jsou pod úrovní terénu. Garáže využívají již stávající výkop po demolovaném skladu. **Široká škála jednotlivých funkcí (komerce, administrativa, bydlení) a míra intimity se odvíjí od úrovní podlaží a orientace** vůči světovým stranám. Nejvyšší míra otevřenosti a volnosti se nachází v prvních dvou nadzemních podlažích (služby, komerce,

galerie, malovýroba, klub, otevřená restaurace), vyšší úrovně pak poskytují různé stupně intimity a soukromí. Hlavní hala disponuje dvěma atrií a systémem schodišť, které díky své orientaci poskytují různé výhledové a prostorové kvality. Nejvyšší patra včetně nástavby obsahují většinou již jen bydlení různých velikostí a standardů, které jsou napojeny na systém pobytových pláček a teras.

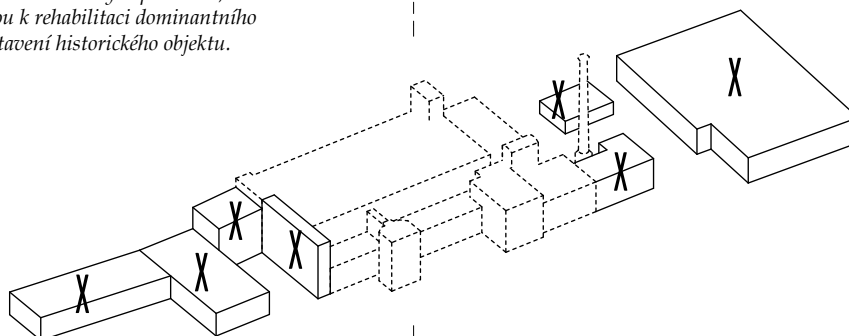
1. | prázdná schránka |

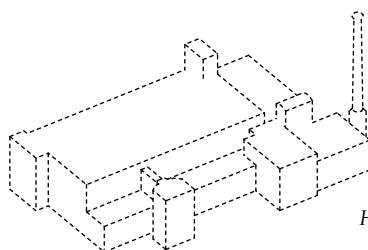
Už zde neprobíhá žádná výroba, poslední zbytky technologie leží na nádvoří a čeká na své sešrotování.

2. | očista |

Odstranění nevhodných přístaveb, které povedou k rehabilitaci dominantního postavení historického objektu.

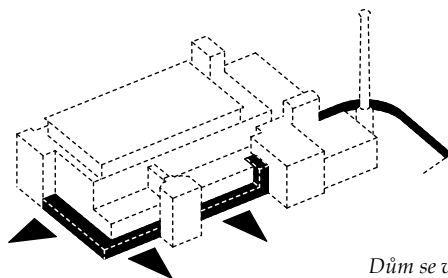

3. | nové funkční vrstvy |

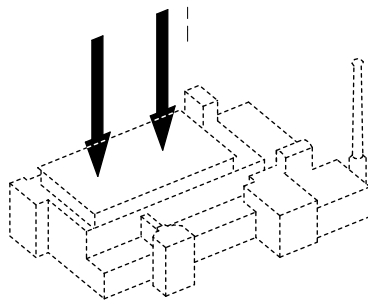
Hledání nové ekonomické a společenské role.
Konverze, jejímž cílem je zachovat přetrvávající kulturní zkušenost. Kolonie, která nebude parazitovat na svém okolí. Naopak, díky své otevřenosti bude vhodně funkčně podporovat své blízké i vzdálené okolí.

6. | aktivace parteru |

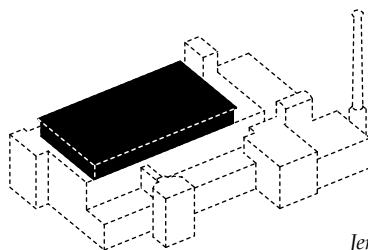
Dům se v parteru, svému bezprostřednímu okolí, otevírá za pomoci prosklených portálů, které jsou kryty jemnou jemnou linkou monolitické markýzy. Kolem osy komína vzniká nové mikro-náměstí.

5. | átria |

Dvě átria jako odpověď na hlubokou dispozici. Stávají se hlavním těžištěm nové prostorové koncepce.

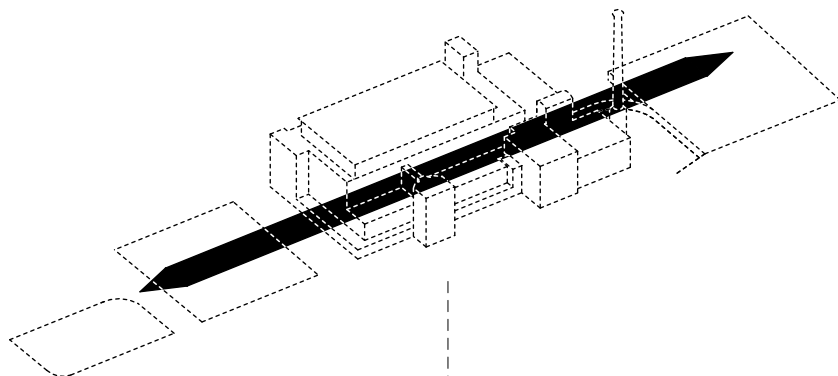
4. | nadstavba |

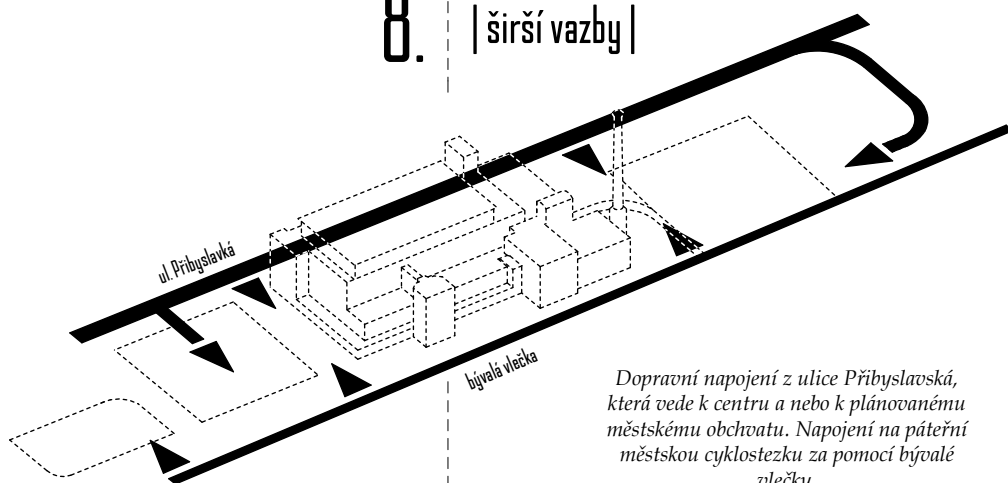
Jemná dvoupodlažní platforma, jako nová viditelná vrstva, ctí tektoniku a členění pozdě secesní fasády. Snaží se nektrastovat, nepoutat. Svým tvaroslovím odpovídá na již stávající kvalitu, kterou se nesnaží popřít, ale naopak podpořit.

Napojení svého bezprostředního okolí za pomoci podélné komunikační osy, která se stává hlavním generátorem veškeré energie a života v celém území.

7. | vazby v rámci areálu |

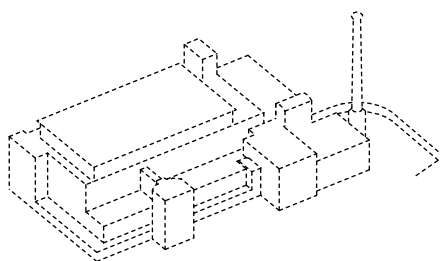

8. | širší vazby |

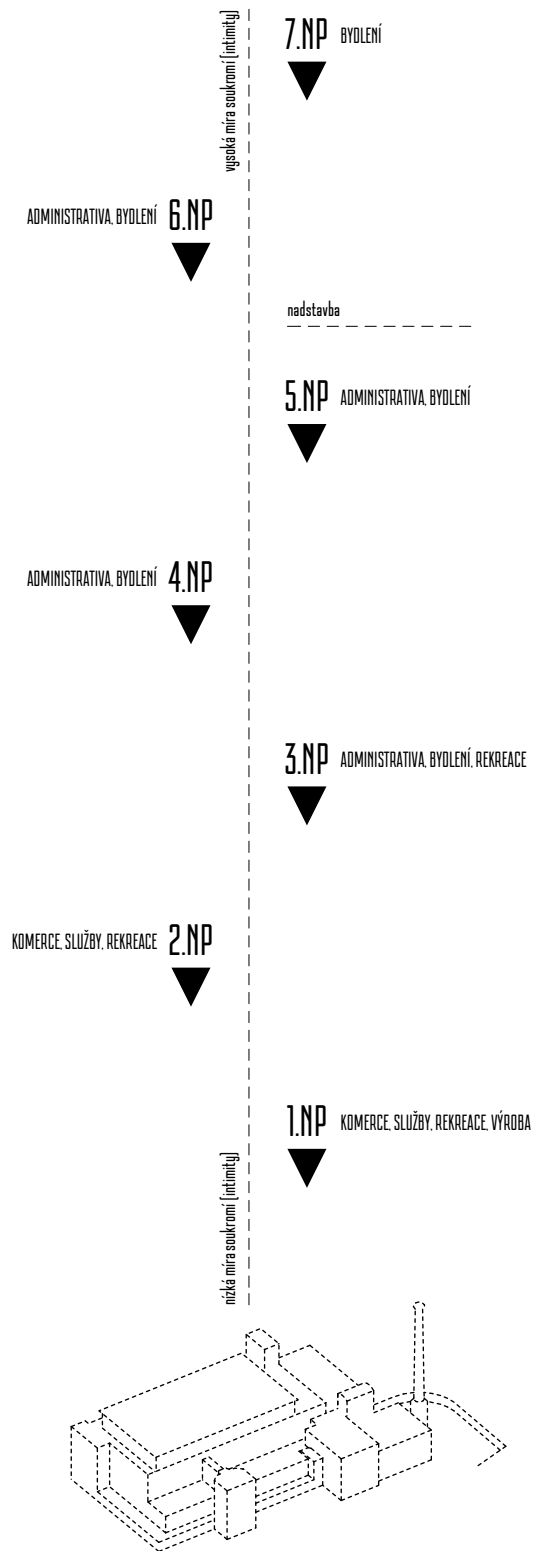
Dopravní napojení z ulice Příbyslavská, která vede k centru a nebo k plánovanému městskému obchvatu. Napojení na páteřní městskou cyklostezku za pomoci bývalé vlečky.

9. | dominanta |

Po realizaci městského obchvatu se objekt stane první významnou a zapamatovatelnou stavbou, kterou potenciální návštěvník města uvidí.

BILANCE

balance

obestavěný prostor

HLAVNÍ OBJEKT: 74 428,5m³

NADSTAVBA: 6 985m³

LOUBÍ: 2 022m³

GARÁŽE: 15 775m³

plochy

zastavěná plocha: 8 398,69m²

pozemek: 26 201,73m²

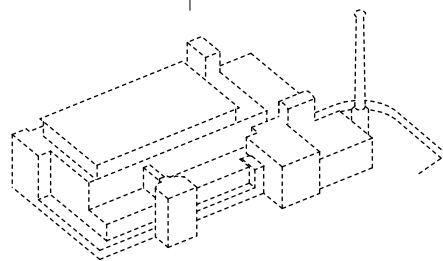
BYDLENÍ: 3056m²

KOMERCE/SLUŽBY: 1 722m²

ADMINISTRATIVA: 1 270m²

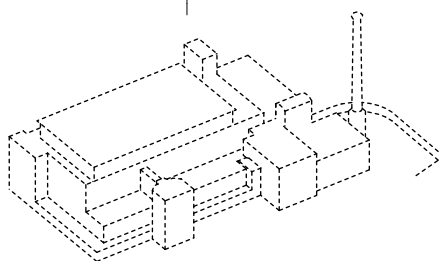
VÝROBA: 366m²

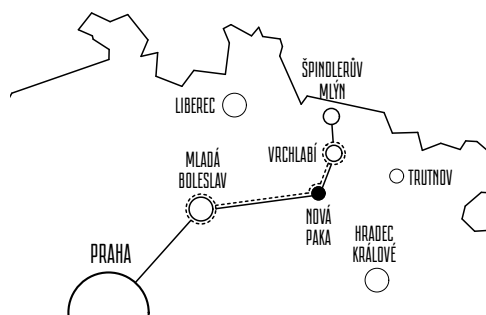
REKREACE: 1 800m²

Stavební program

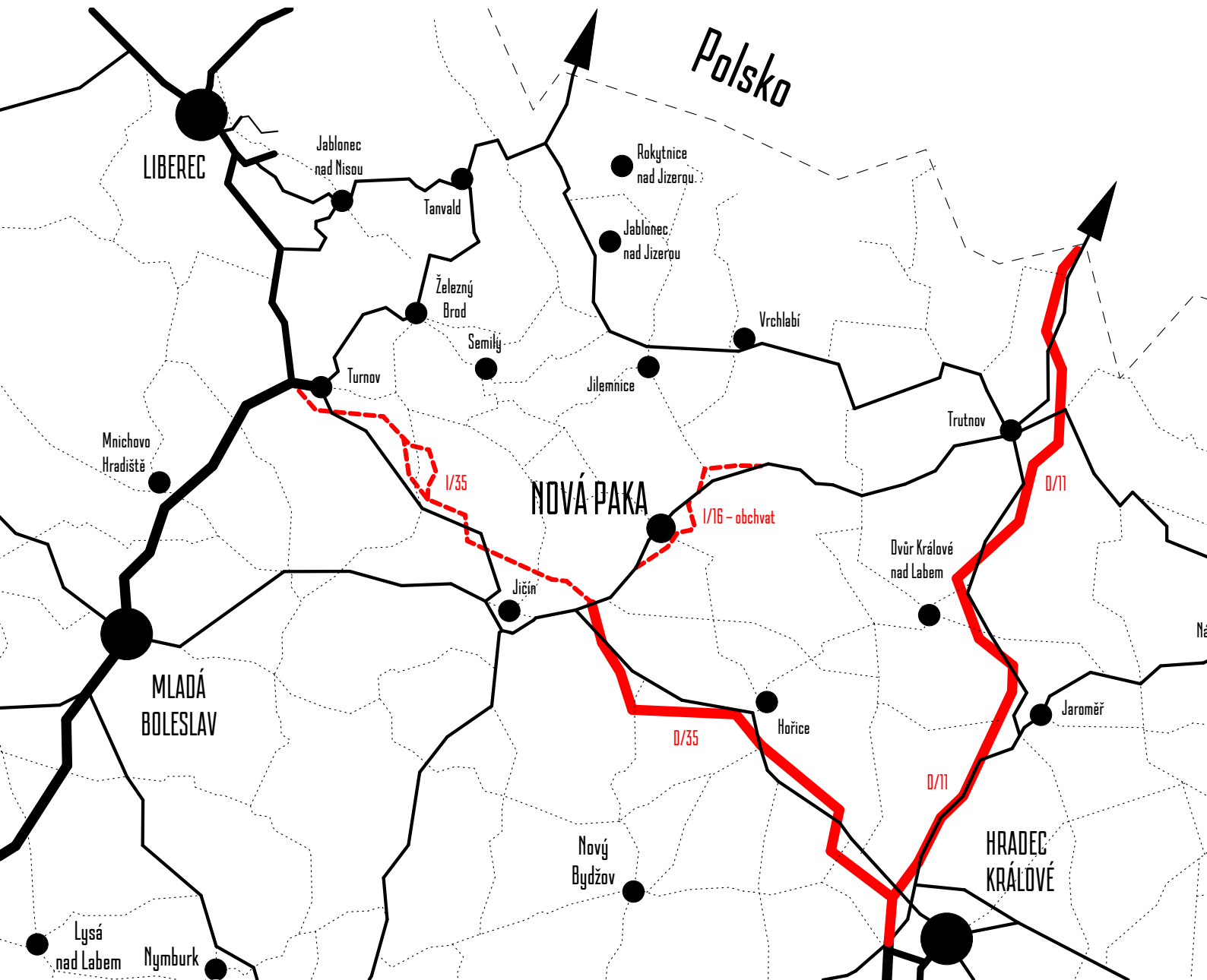
<p>7x M 5.01–M 5.07 mezonet vstup z 5. NP 60m² úroveň: 5–6. NP</p>	<p>3x B 4.16–B 4.18 byt vstup z 4. NP 26m² úroveň: 4. NP</p>	<p>1x A 3.01 flexibilní prostor vstup z 3. NP 300m² úroveň: 3–5. NP (střešní zahrada) (zasedací místnost) (klub)</p>	<p>1x A 3.04 flexibilní prostor vstup z 3. NP 190m² úroveň: 3–5. NP (zasedací místnost)</p>
<p>7x M 4.01–M 4.07 mezonet vstup z 4. NP 70m² úroveň: 3–4. NP (plata s lůžkem zavěšená pod stropem)</p>	<p>1x B 4.19 byt vstup z 4. NP 48m² úroveň: 4–5. NP</p>	<p>1x A 3.02 flexibilní prostor vstup z 3. NP 160m² úroveň: 3–4. NP (zasedací místnost)</p>	<p>1x A 3.05 flexibilní prostor vstup z 3. NP 140m² úroveň: 3–4. NP</p>
<p>7x M 4.08–M 4.15 mezonet vstup z 4. NP 110m² úroveň: 4–6. NP</p>	<p>1x A 4.20 bydlení v ateliéru vstup z 4. NP 250m² úroveň: 4–6. NP (střešní zahrada)</p>	<p>1x A 3.03 flexibilní prostor vstup z 3. NP 170m² úroveň: 3–4. NP (zasedací místnost)</p>	<p>1x A 3.06 flexibilní prostor vstup z 3. NP 180m² úroveň: 3–4. NP (konferenční místnost)</p>
<p>1x K 3.07 konferenční sál vstup z 3. NP 130m² úroveň: 3. NP (vlastní terasa)</p>	<p>2x S 2.02–2.03 komerce, služby vstup z 2. NP 160m² úroveň: 2. NP</p>	<p>1x S 1.04 komerce, služby vstup z loubí 87m² úroveň: 1. NP</p>	<p>2x S 1.09 + S 1.14 malovýroba, dílny vstup z 1. NP 83m² úroveň: 1. NP (galerie)</p>
<p>1x F 3.07 sportovní sál vstup z 3. NP 150m² úroveň: 3. NP</p>	<p>1x S 2.04 komerce, služby vstup z 2. NP 210m² úroveň: 2. NP</p>	<p>3x S 1.05–S 1.07 komerce, služby vstup z 1. NP 88m² úroveň: 1. NP</p>	<p>4x S 1.10–S 1.13 malovýroba, dílny vstup z 1. NP 50m² úroveň: 1. NP</p>
<p>1x S 2.01 komerce, služby vstup z 2. NP 110m² úroveň: 2. NP</p>	<p>3x S 1.01–1.03 komerce, služby vstup z loubí 73m² úroveň: 1. NP</p>	<p>3x S 1.08 komerce, služby vstup z 1. NP 168m² úroveň: 1. NP</p>	<p>1x C 1.15 klub vstup z 1. NP 210m² úroveň: 1–2. NP</p>
<p>1x O 1.16 univerzální sál vstup z 1. NP 680m² úroveň: 1–2. NP</p>			
<p>1x G 1.17 galerie vstup z 1. NP 1040m² úroveň: 1–3. NP</p>			
		<p>21 mezonetů o celkové ploše 2680m² 4 byty o celkové ploše 126m² 6 flexibilních prostor o celkové ploše 1140m² 1 konferenční sál o celkové ploše 130m² 1 sportovní sál o celkové ploše 150m² 14 komerčních prostor o celkové ploše 1722m² 6 dílen (malovýroba) o celkové ploše 366m²</p>	<p>garáže o kapacitě 166 parkovacích míst event. plácek 400m² nádvoří (univerzální prostor) 2800m²</p>

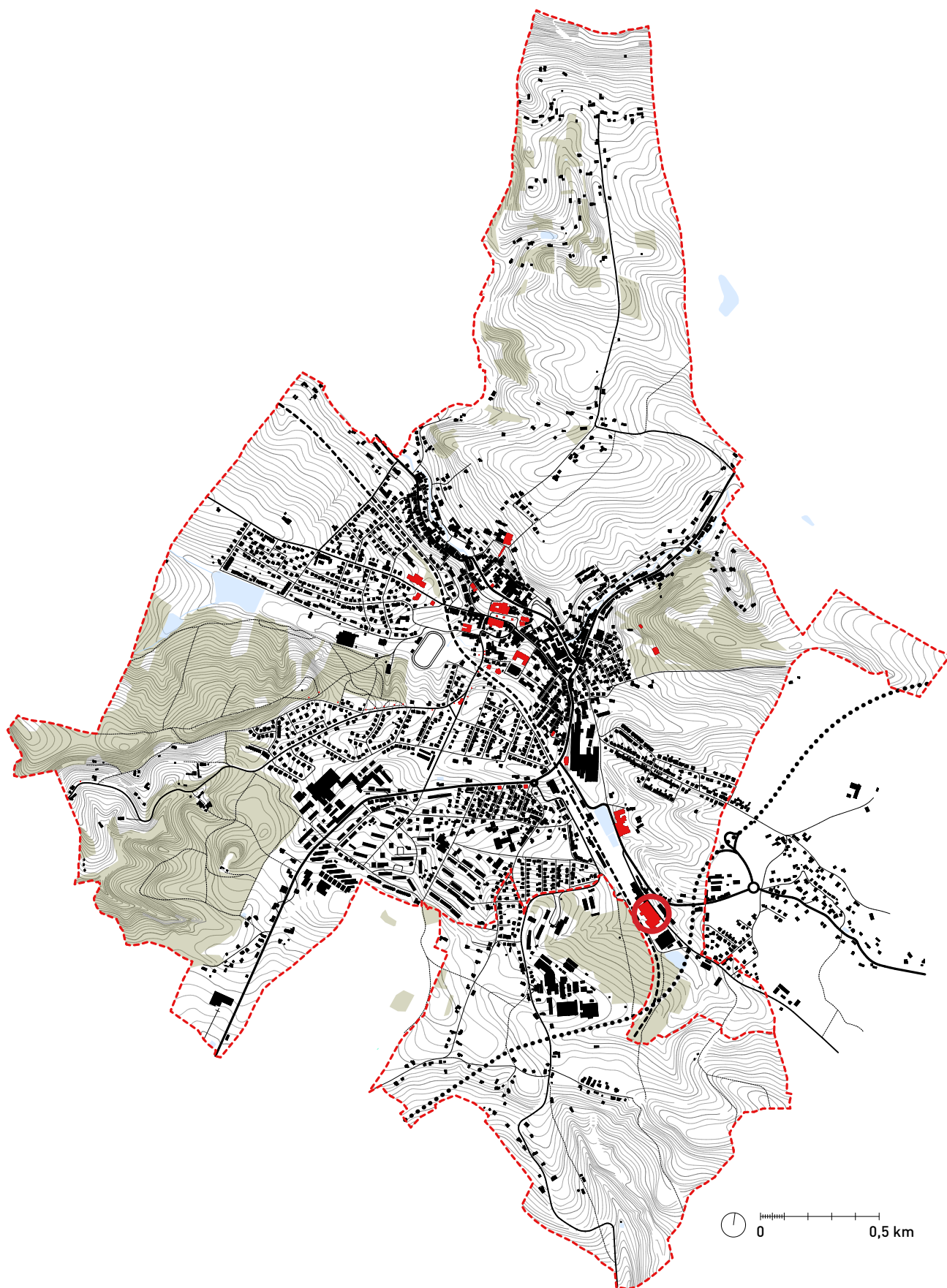

Plánovaný obchvat I16 bude důležitou trasou ve směru z Prahy do Krkonoš a také mezi závody automobilky Škoda v Mladé Boleslavi a Vrchlabím.

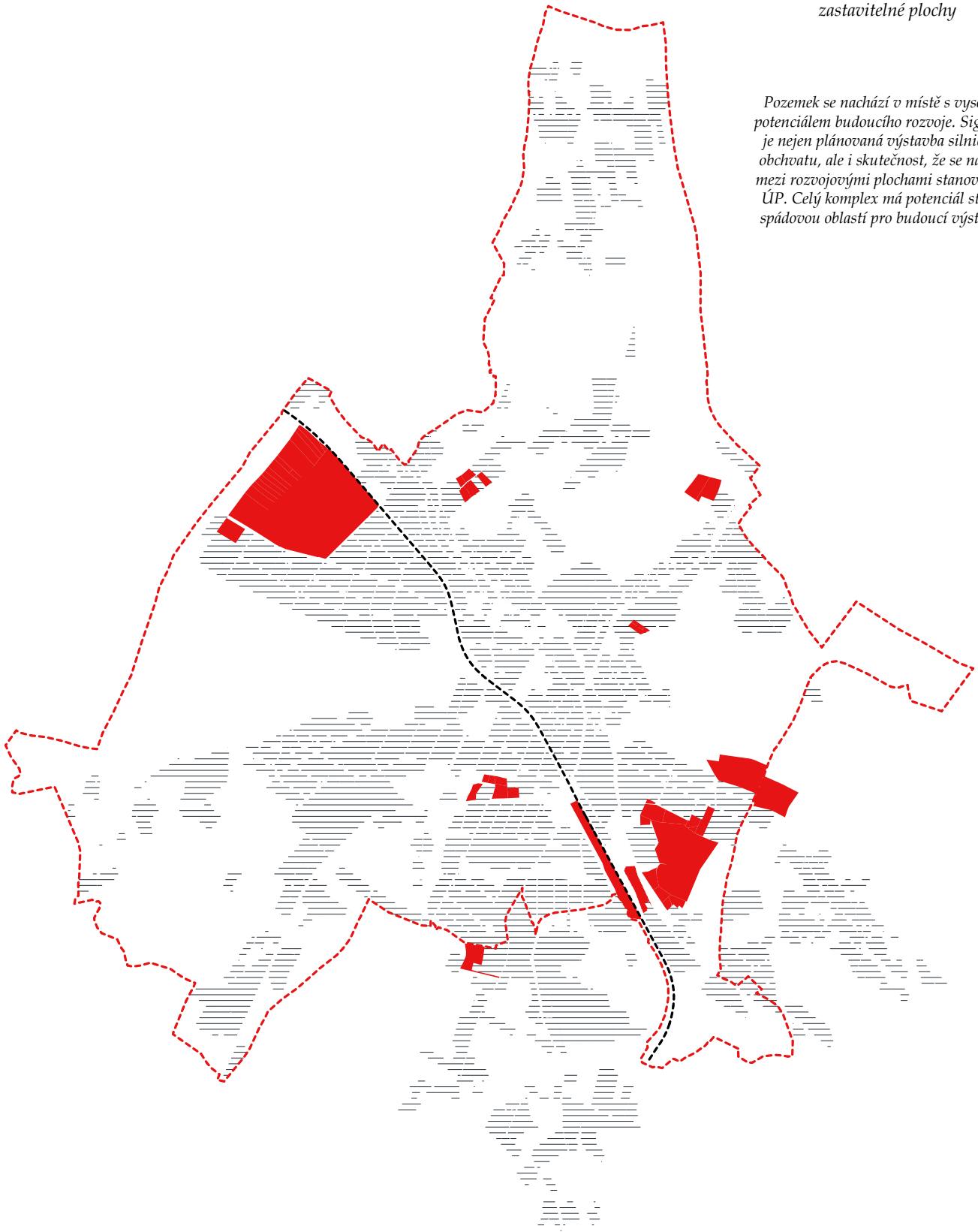
Jak již bylo zmíněno, plánovaný silniční obchvat povede ihned za územím bývalé přádelny. Po realizaci této dopravní stavby bude tak celý komplex těžit z výborné dopravní dostupnosti v rámci celého kraje.

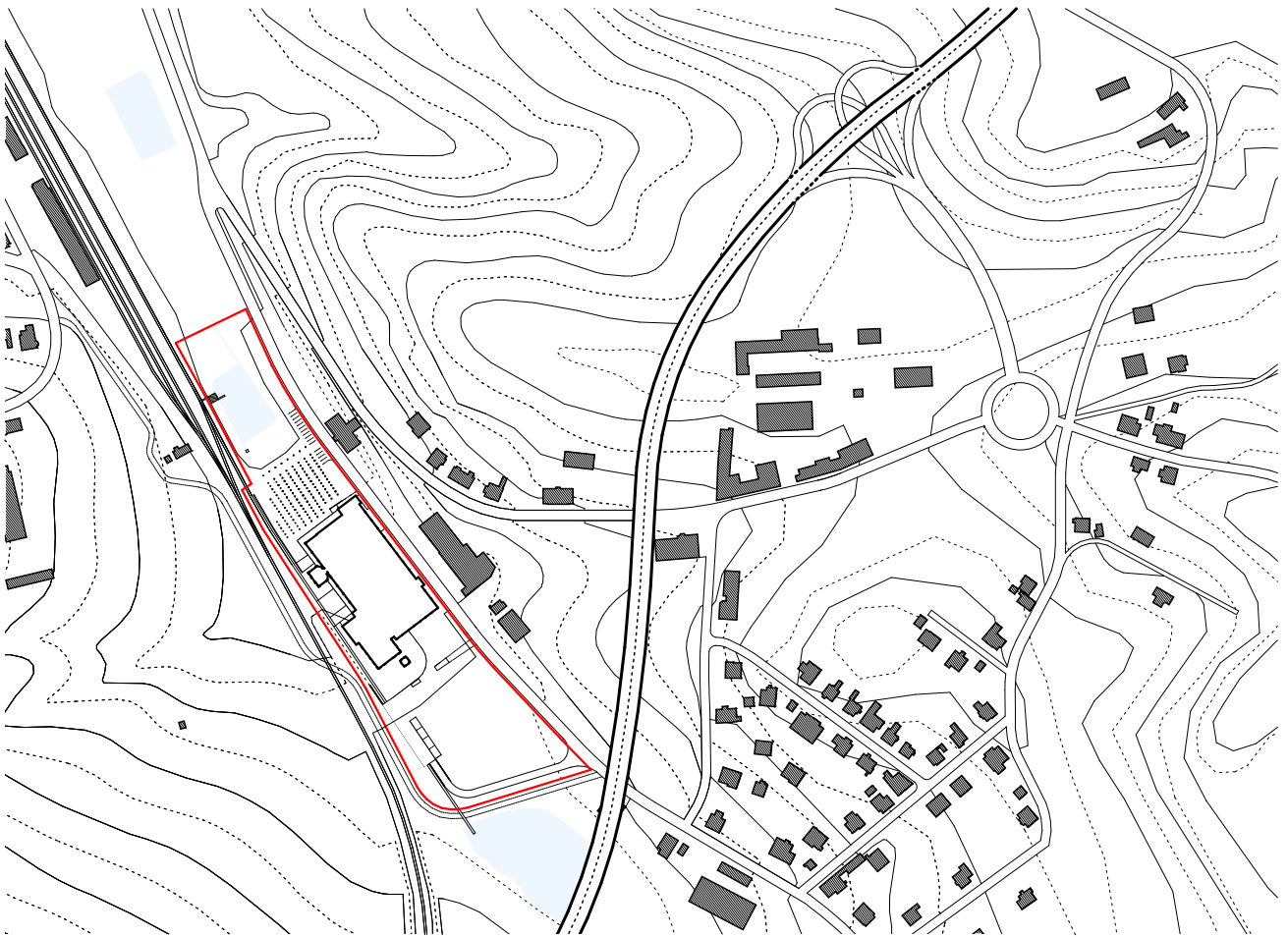

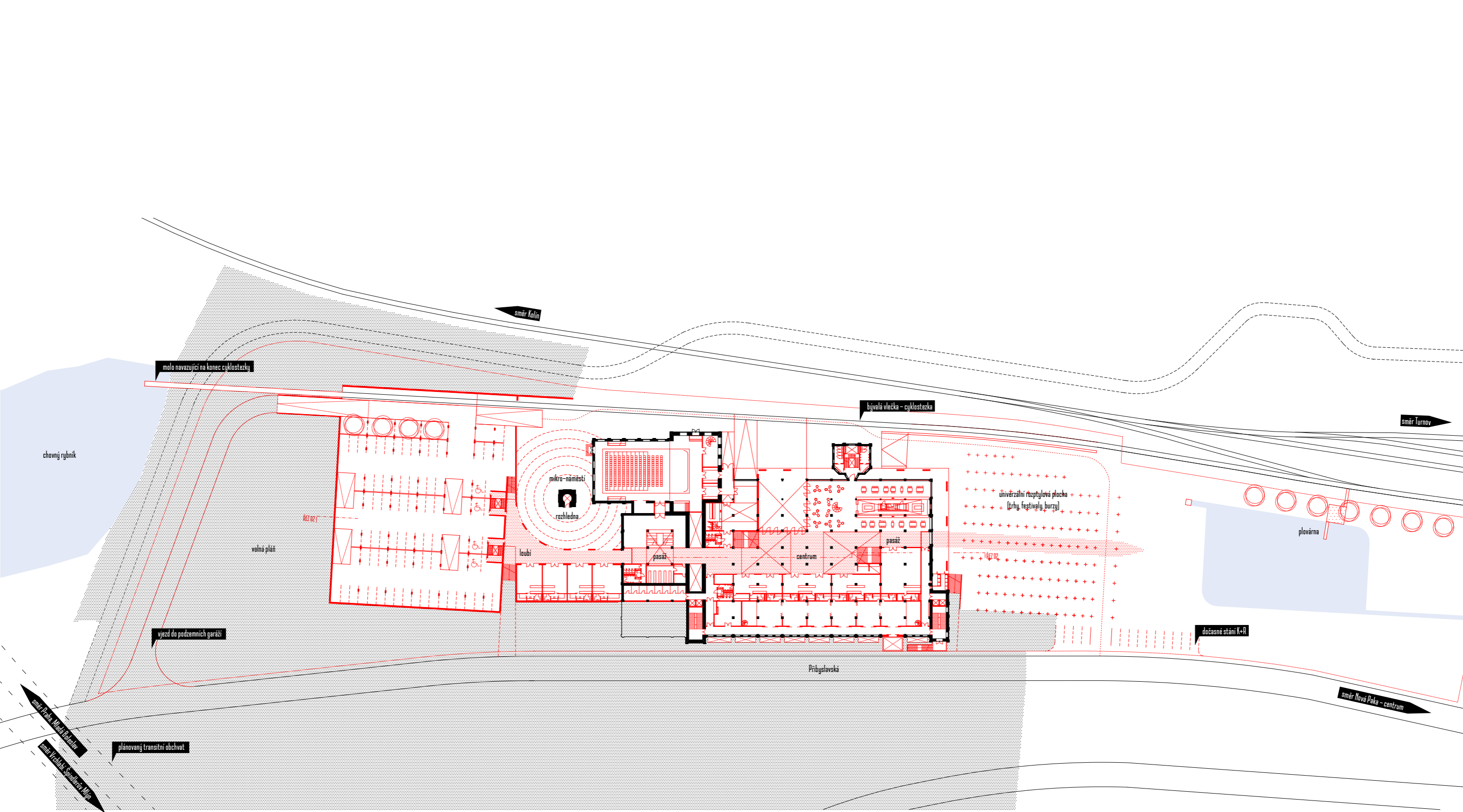
*zastavěné plochy
/
zastavitelné plochy*

Pozemek se nachází v místě s vysokým potenciálem budoucího rozvoje. Signálem je nejen plánovaná výstavba silničního obchvatu, ale i skutečnost, že se nachází mezi rozvojovými plochami stanovenými ÚP. Celý komplex má potenciál státi se spádovou oblastí pro budoucí výstavbu.

1.NP

m 1:500

1x S1.04 | komerce, služby |
vstup z loubí
87m²
úroveň: 1.NP

2x S1.09 + S1.14 | malovýroba, dílny |
vstup z 1. NP
83m² (galerie)
úroveň: 1.NP

1x D1.16 | univerzální sál |
vstup z 1. NP
680m²
úroveň: 1-2.NP

3x S1.01-1.03 | komerce, služby |
vstup z loubí
73m²
úroveň: 1. NP

1x C1.15 | klub |
vstup z 1. NP
210m²
úroveň: 1-2.NP

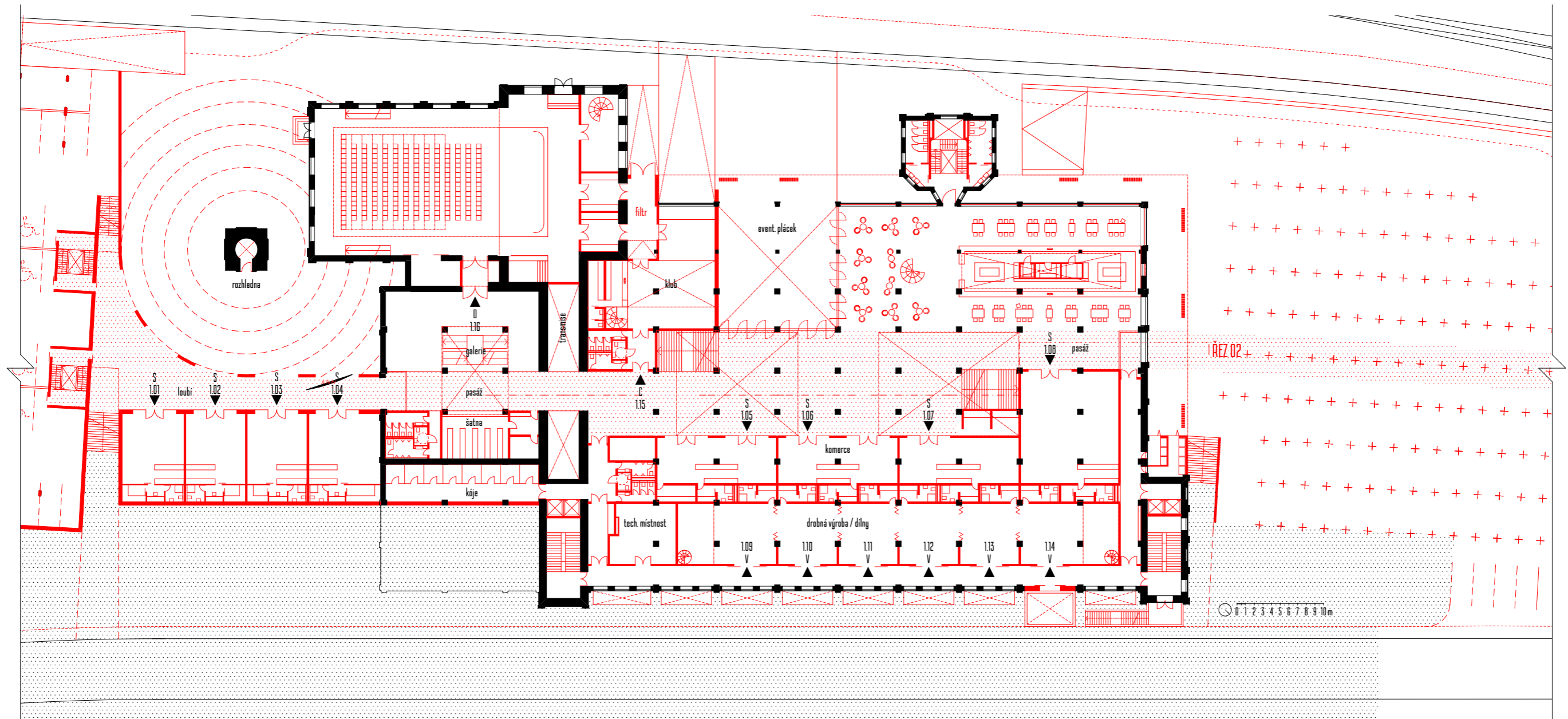
3x S1.05-S1.07 | komerce, služby |
vstup z 1. NP
88m²

4x S1.10-S1.13 | malovýroba, dílny |
vstup z 1. NP
50m²

1x G1.17 | galerie |
vstup z 1. NP
680m²

3x S1.08 | komerce, služby |
vstup z 1. NP
168m²

2.NP

m 1:500

S 2.02-2.03 | komerce, služby |
vstup z 2. NP
160m²
úroveň: 2. NP

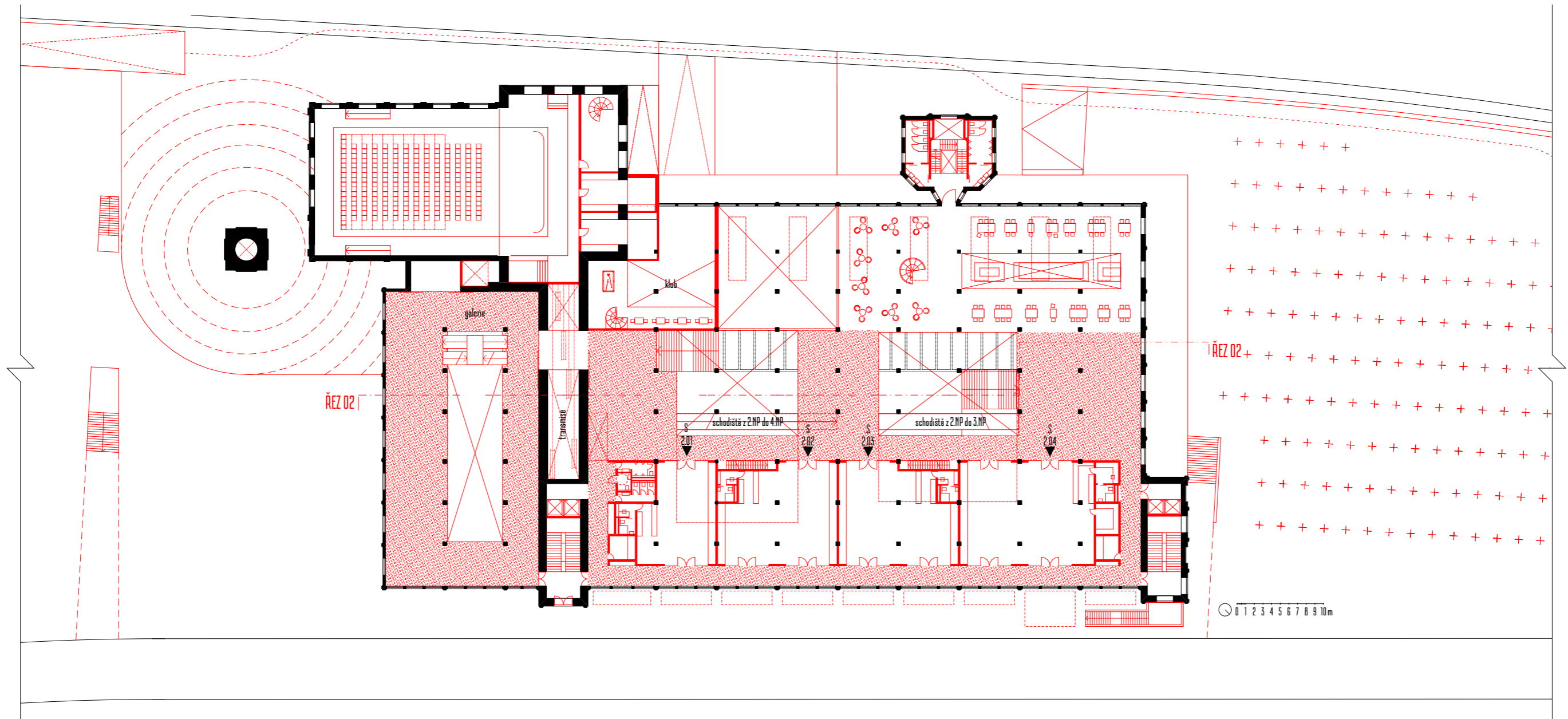

S 2.04 | komerce, služby |
vstup z 2. NP
210m²
úroveň: 2. NP

S 2.01 | komerce, služby |
vstup z 2. NP
110m²
úroveň: 2. NP

3.NP

m 1:500

1x A 3.01 | flexibilní prostor |
vstup z 3. NP (střešní zahrada)
300m² (zasedací místnost) (klub)
úroveň: 3-6. NP

1x A 3.02 | flexibilní prostor |
vstup z 3. NP
160m² (zasedací místnost)
úroveň: 3-4. NP

1x A 3.04 | flexibilní prostor |
vstup z 3. NP
190m² (zasedací místnost)
úroveň: 3-5. NP

1x A 3.05 | flexibilní prostor |
vstup z 3. NP
140m²
úroveň: 3-4. NP

1x K 3.07 | konferenční sál |
vstup z 3. NP
130m² (vlastní terasa)
úroveň: 3. NP

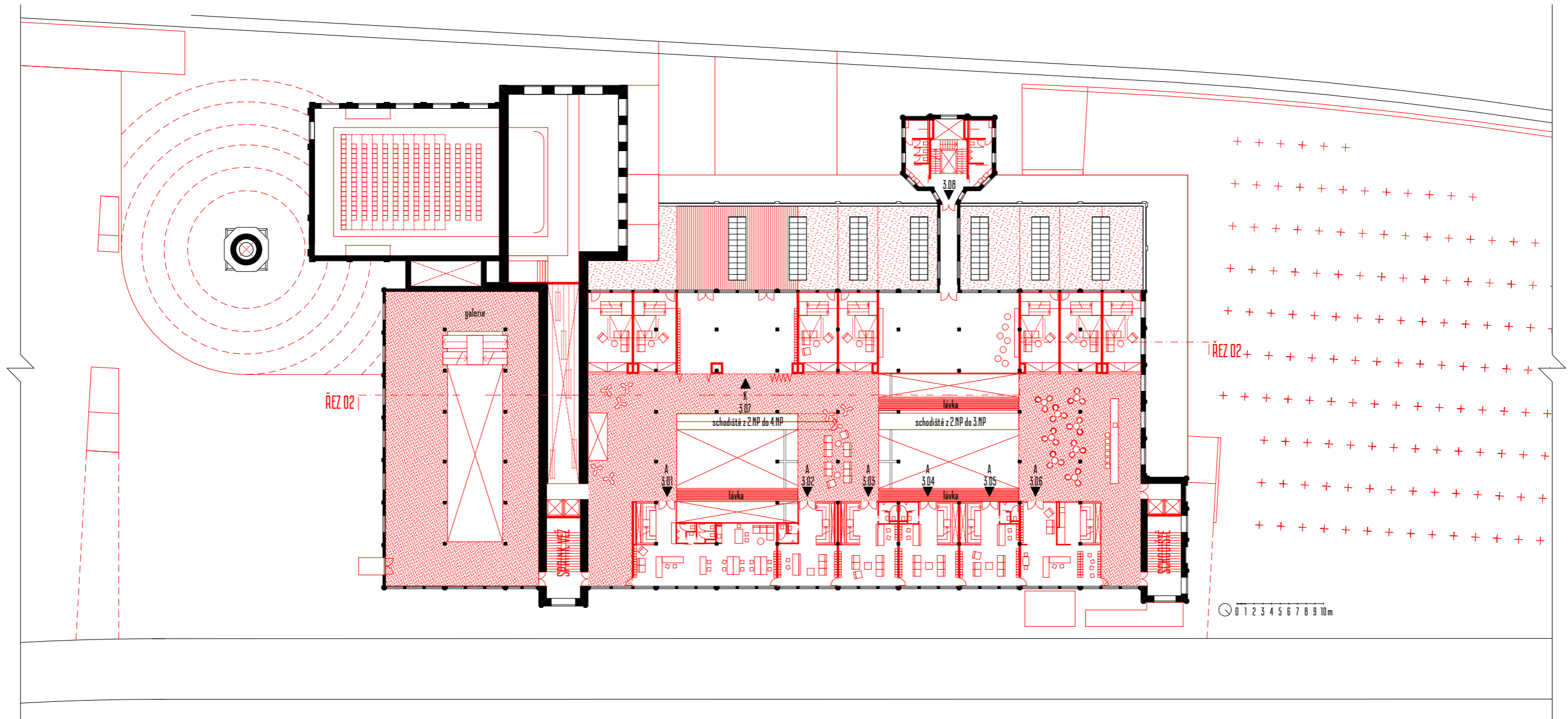
1x F 3.07 | sportovní sál |
vstup z 3. NP
150m²
úroveň: 3. NP

1x A 3.03 | flexibilní prostor |
vstup z 3. NP
170m² (zasedací místnost)
úroveň: 3-4. NP

1x A 3.06 | flexibilní prostor |
vstup z 3. NP
180m² (konferenční místnost)
úroveň: 3-4. NP

4.NP

m 1:500

7x M 4.01-M 4.07 | mezonet |
vstup z 4. NP
70m² (plato s lůžkem zavěšené
úroveň: 3-4. NP pod stropem)

6x M 4.08-M 4.16 | mezonet |
vstup z 4. NP
110m²
úroveň: 4-5. NP

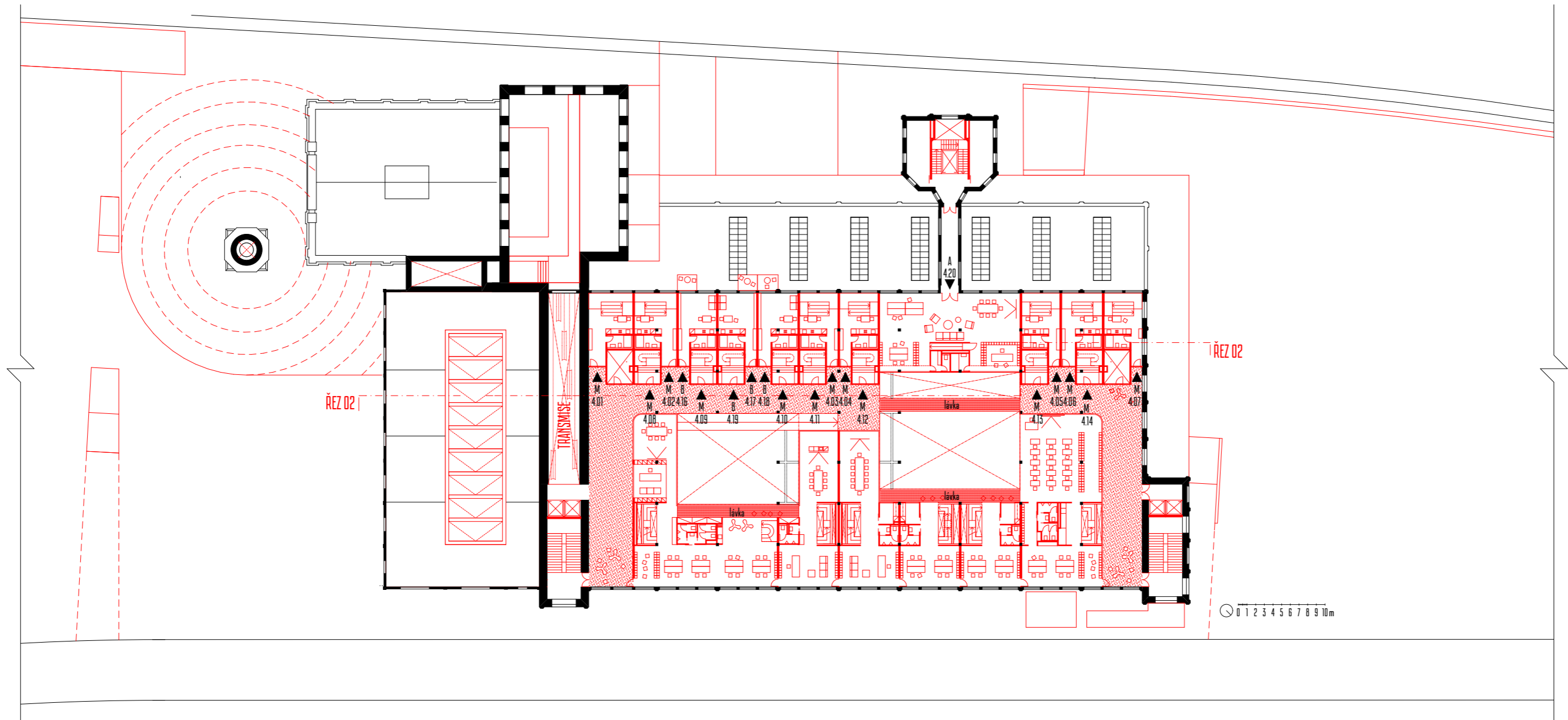
3x B 4.16-B 4.18 | byt |
vstup z 4. NP
28m²
úroveň: 4. NP

1x B 4.19 | byt |
vstup z 4. NP
48m²
úroveň: 4-5. NP

1x A 4.20 | bydlení v ateliéru |
vstup z 4. NP
250m² (zahradka na střeše)
úroveň: 4-5. NP

5.NP

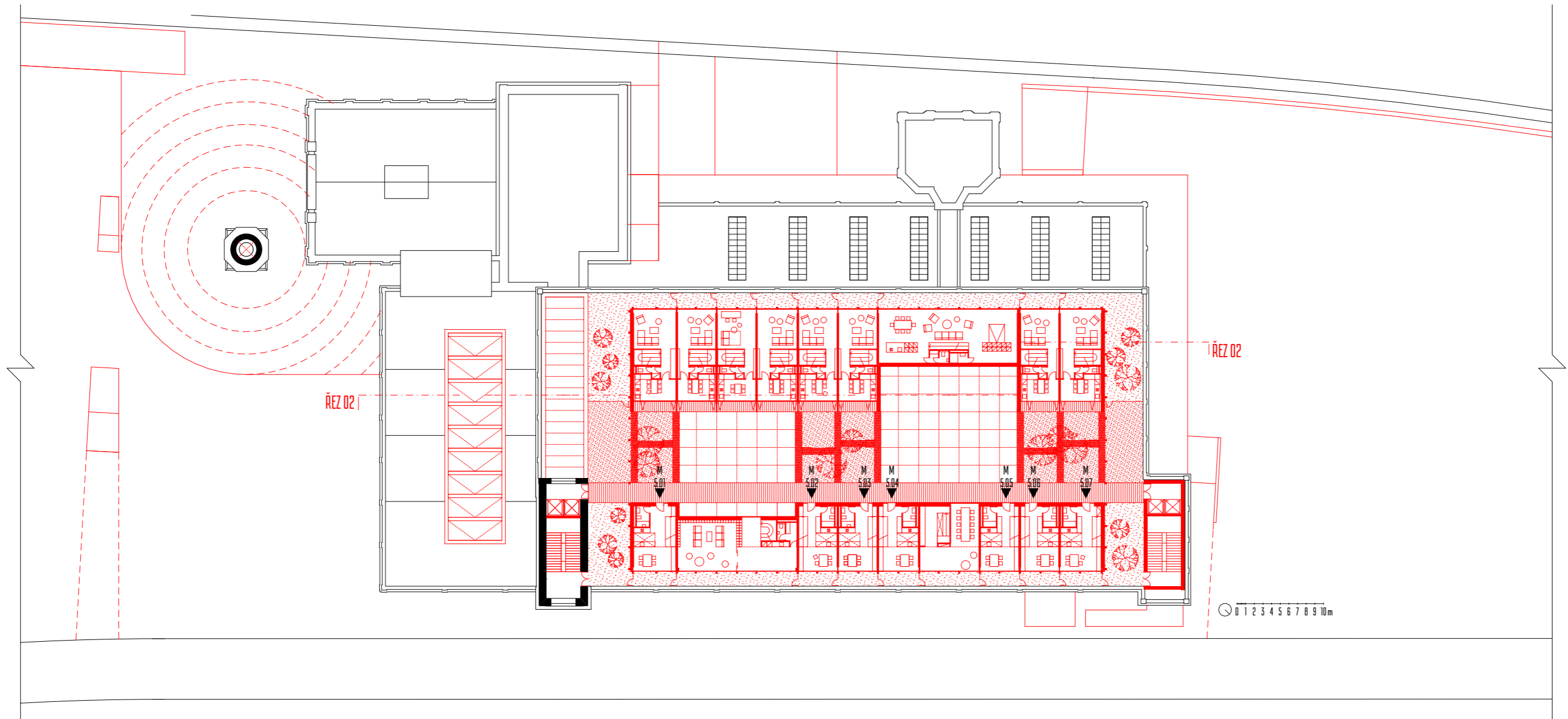
m 1:500

▼ M.5.01-M.5.07 | mezonet |
vstup z 5. NP
60m²
úroveň: 5-6 NP

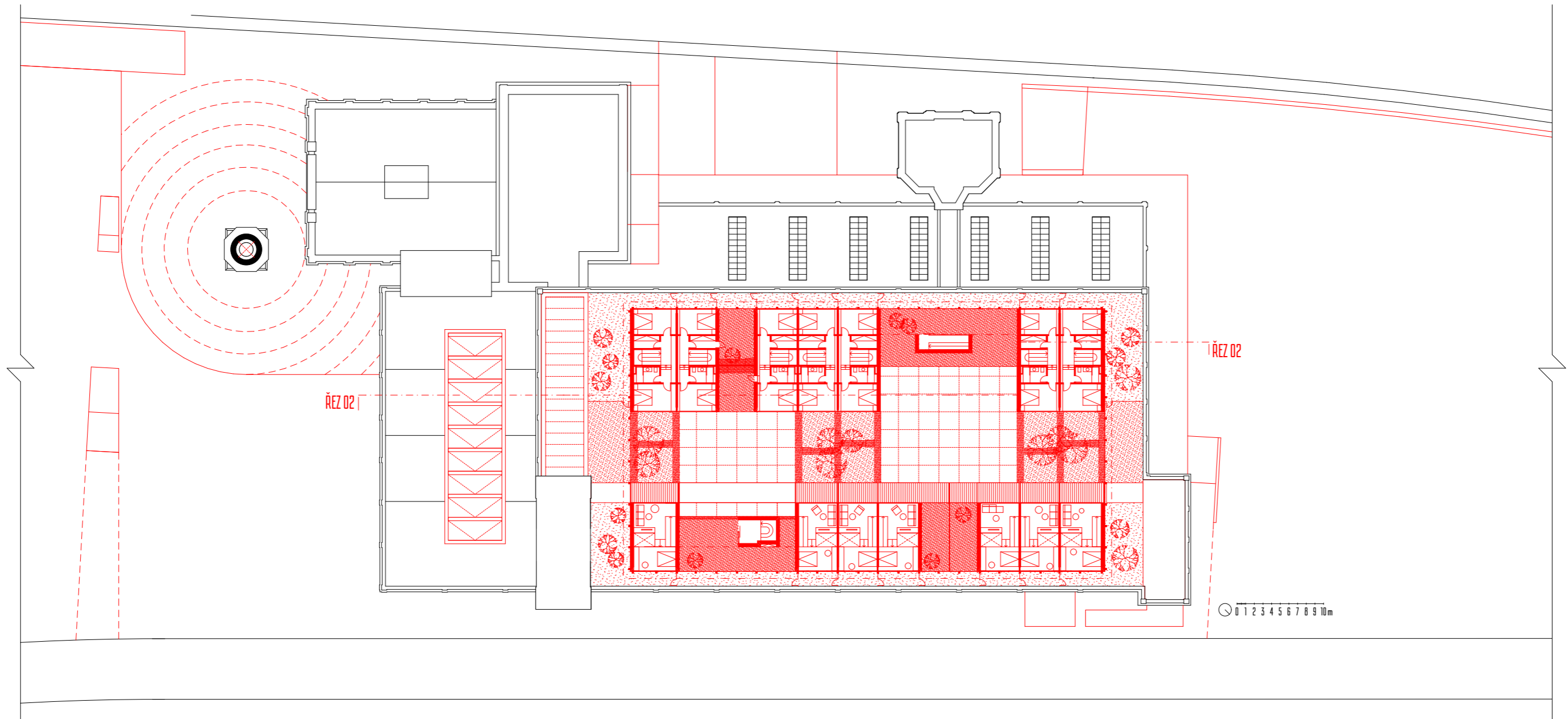

6.NP

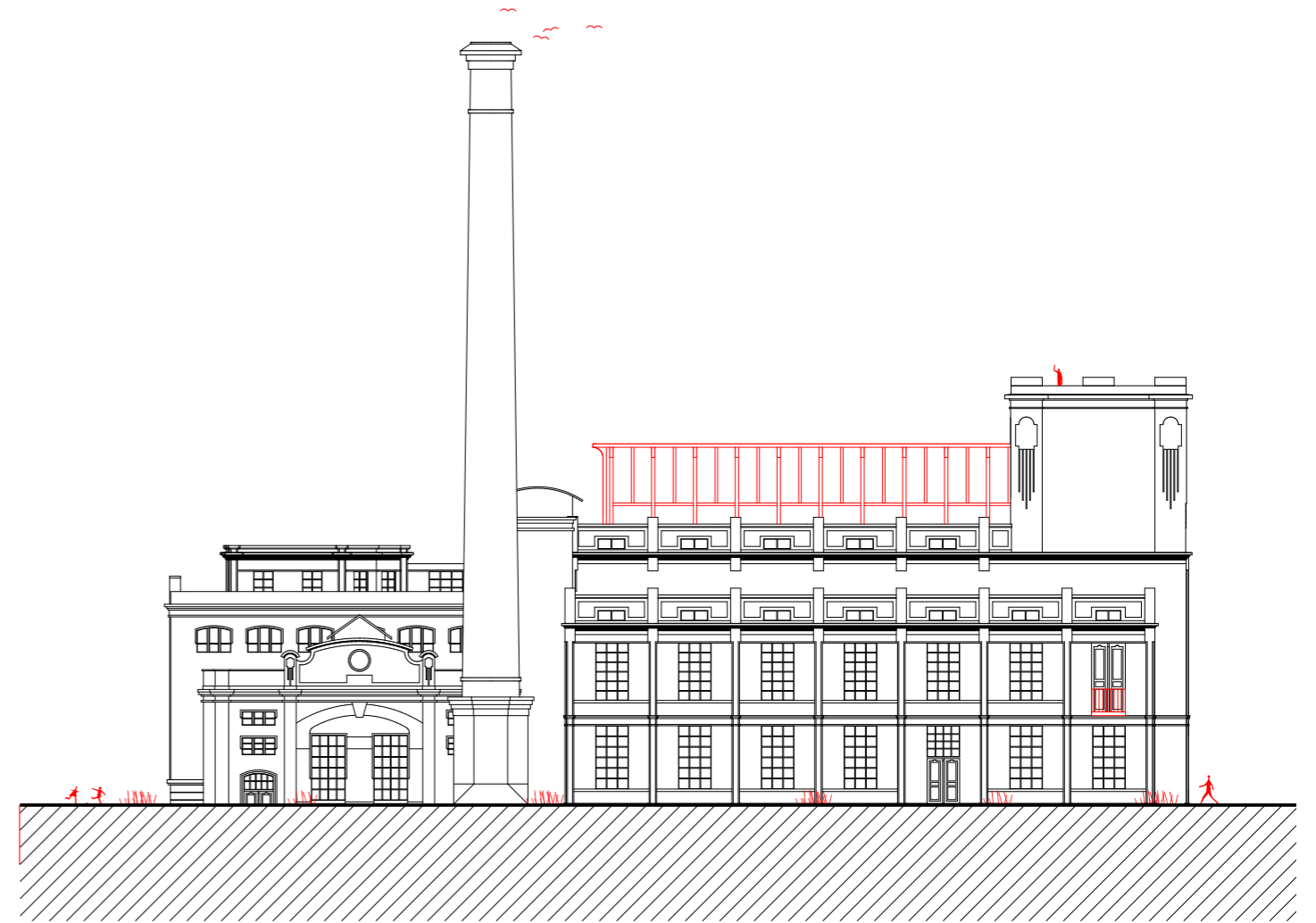
m 1:500

Severozápadní pohled

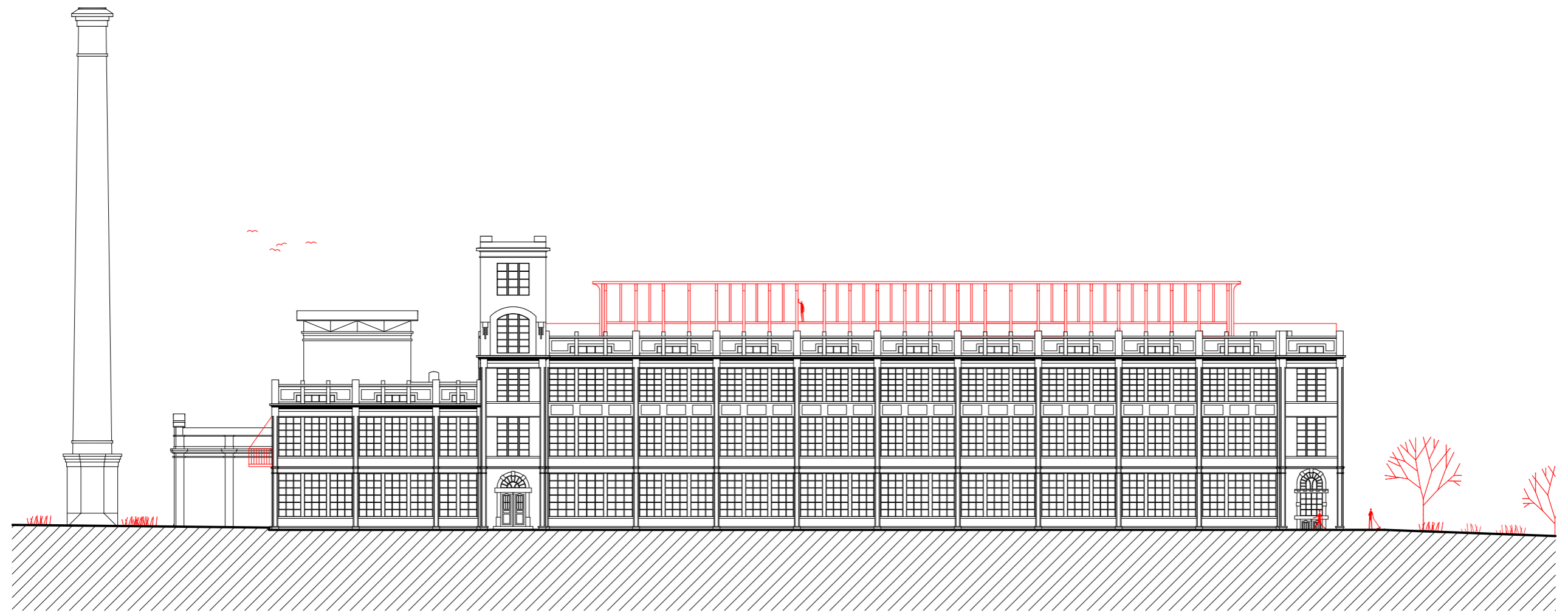
m 1:400

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Severovýchodní pohled

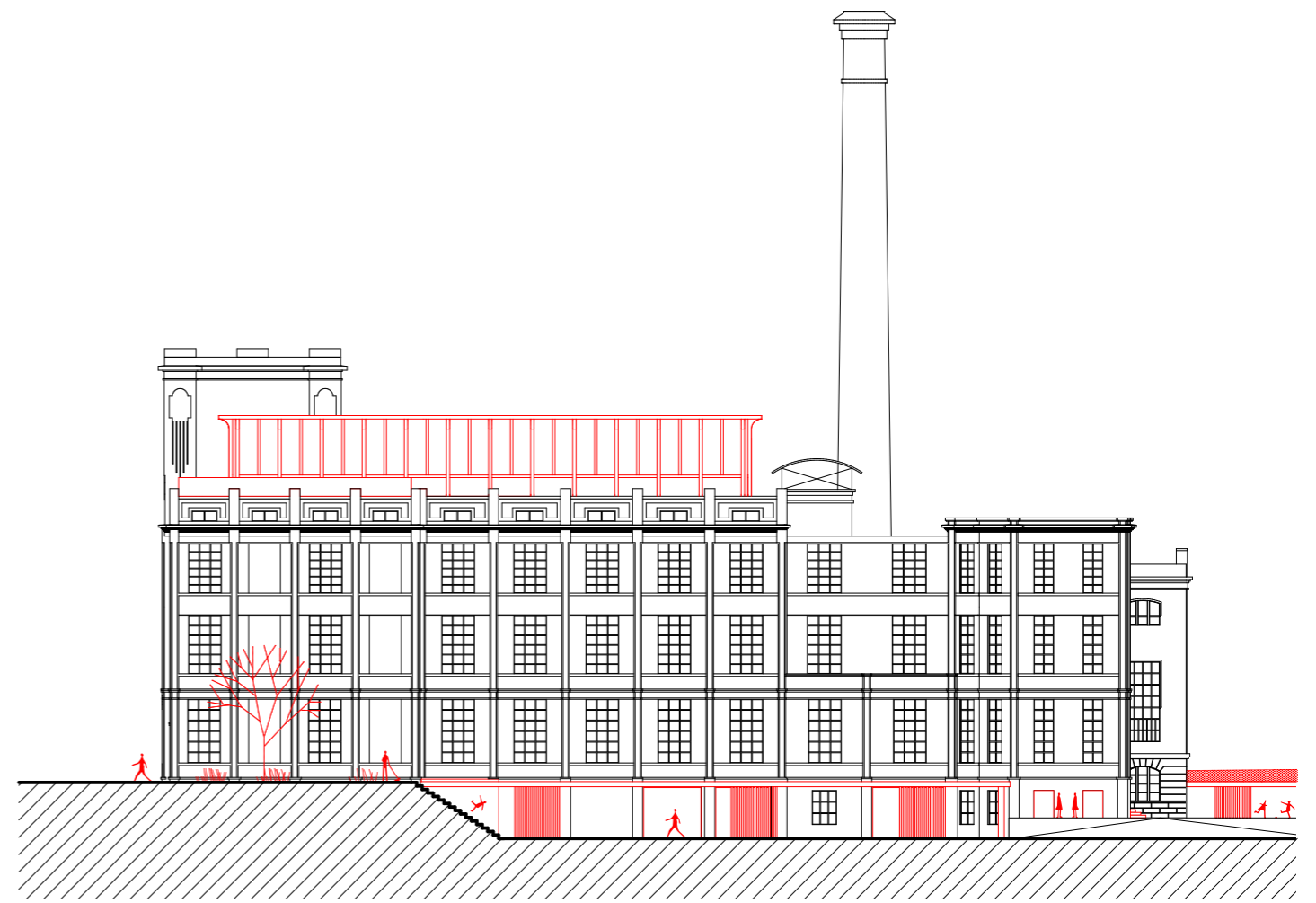
m 1:400

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Jihovýchodní pohled

m 1:400

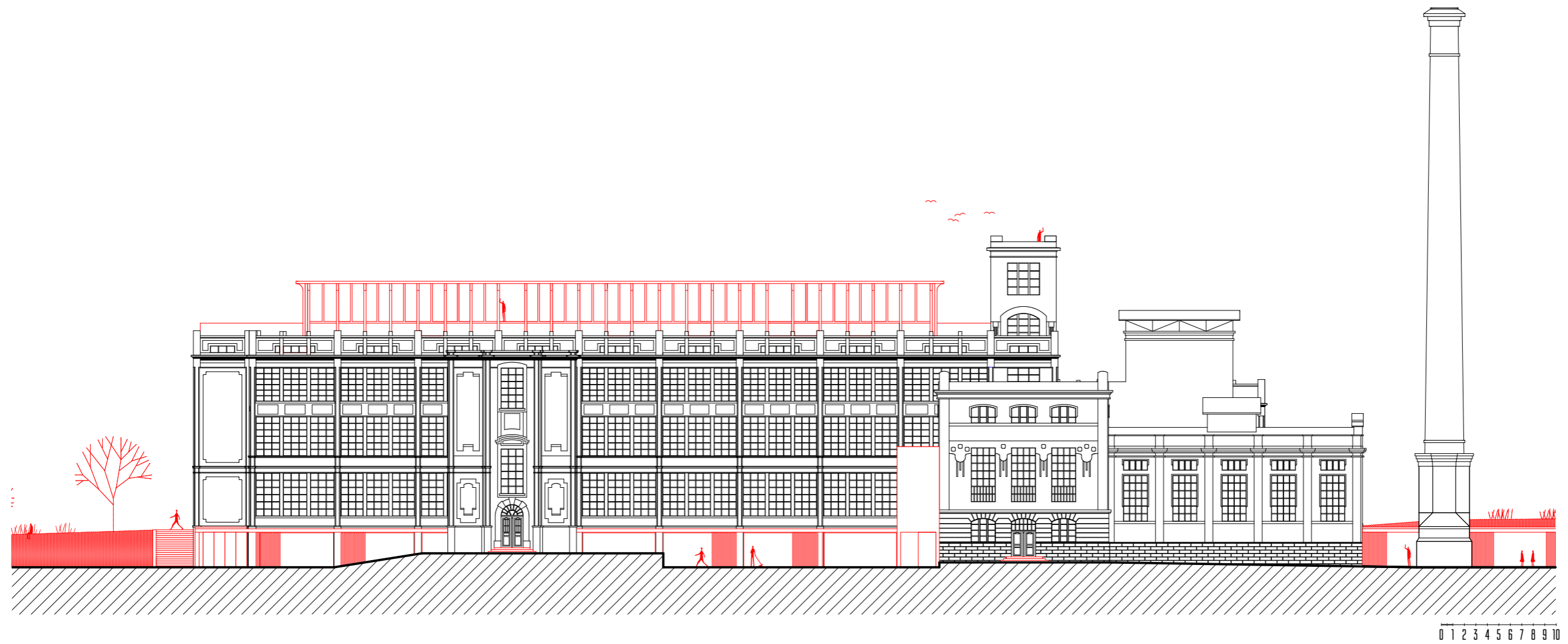

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

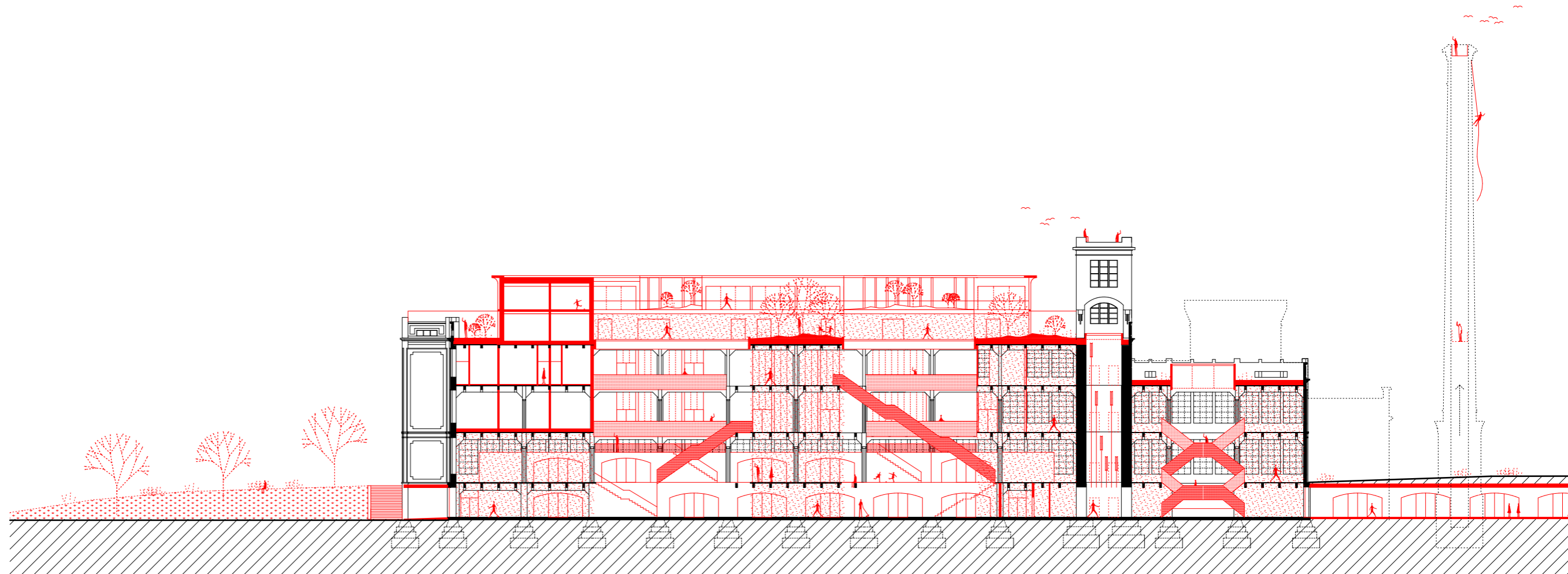
Severovýchodní pohled

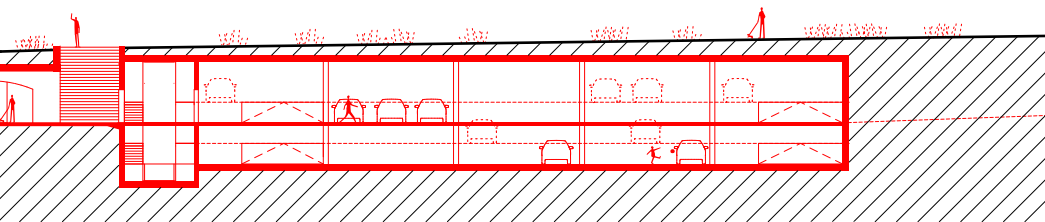
m 1:400

Podélný ŘEZ

m 1:450

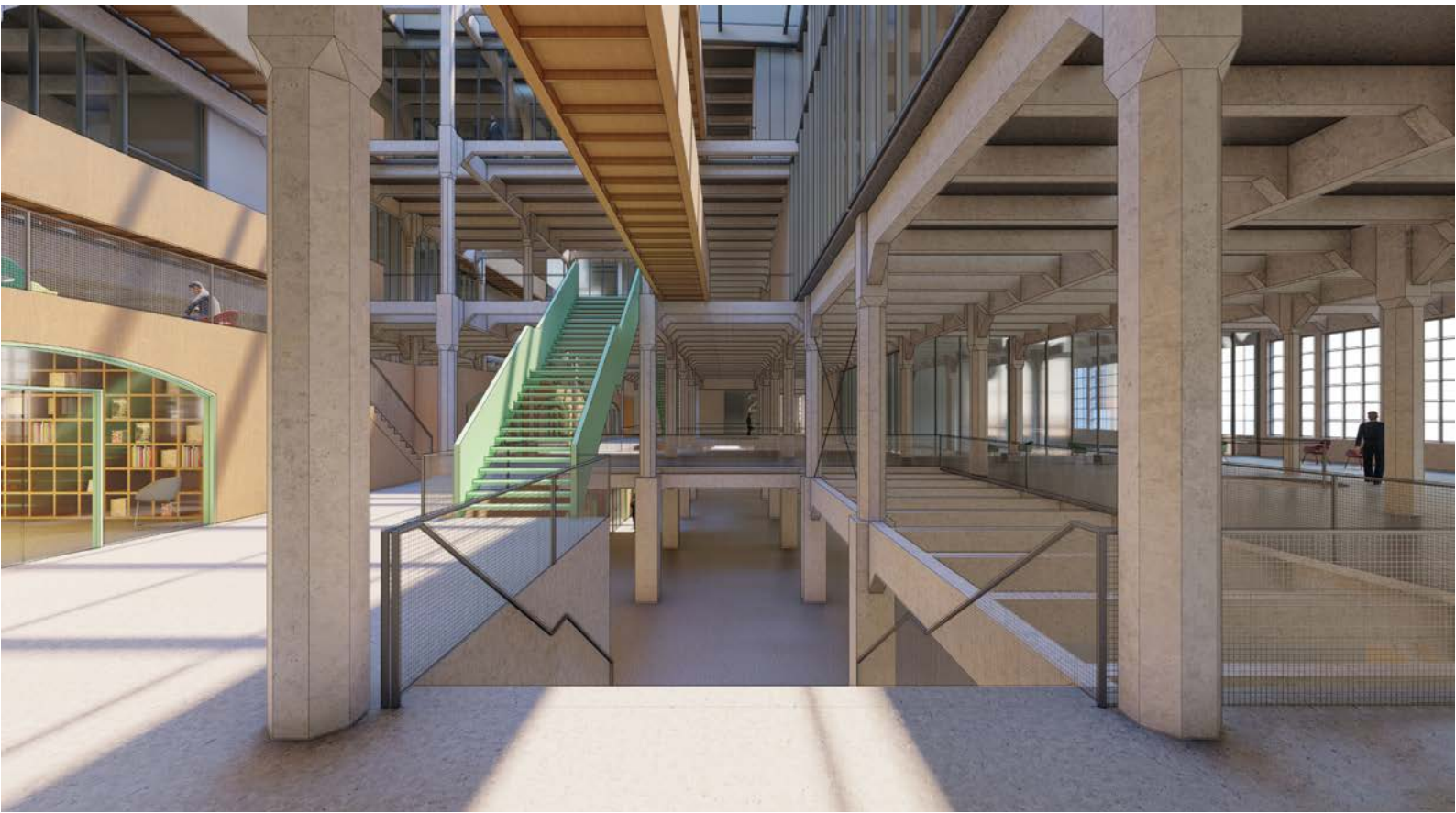

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Bc. Lukáš Erban

datum narození: 23.11.1992

akademický rok / semestr: LS / 2019

obor: Architektura a urbanismus

ústav: 15118_Ústav nauky o budovách

vedoucí diplomové práce: Ing. Arch. Boris Redčenkov

téma diplomové práce: Konverze bývalé přádelny Gottlieba Schnabela v Nové Pace

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Předmětem zadání je konverze areálu bývalé přádelny Gottlieba Schnabela v Nové Pace s předpokladem smíšeného funkčního využití území.

Dalším cílem pak bude posílení vazeb na vlastní centrum města a navýšit atraktivnost bezprostředního okolí.

2/ Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

Stavební program bude vycházet ze strategické rozvahy navazující na analýzu a rozbor lokality.

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

- Autorská zpráva
- Schémata koncepce návrhu
- Vizualizace
- Situace 1:1000-2000
- Charakteristické půdorysy, řezy a pohledy vybraných objektů a prostorů 1:100 – 1:500 (měřítka a obsah výkresů se mohou po konzultaci s vedoucím v průběhu práce měnit)

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

- Fyzický model
- Portfolio
- CD

Datum a podpis studenta

27. 2. 2019

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT

6. 5. 2019

registrováno studijním oddělením dne

17. 2. 2019

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE	
FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: Bc. JUKÁT ERBAN AR 2018/2019, ZS NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: KONVERZE BÝVALÉ PŘÁDELNY GÖTTLIEBA SCHNABELA (Č) GÖTTLIEB SCHNABEL V NOVÉ PAKĚ (A) CONVERSION OF A SPINNING MILL IN NOVÁ PAKA JAZYK PRÁCE:	
Vedoucí práce:	Ing. arch. Boris Redčenkov Ústav: 15110/ÚJAV NAKRY OBUDOVÁNÍ
Oponent práce:	Ing. arch. Jan Vondrák
Klíčová slova (česká):	Konverze, přádelna, Nová Paka, Gottlieb Schnabel
Anotace (česká):	KONVERZE BÝVALÉ PŘÁDELNY GÖTTLIEBA SCHNABELA V NOVÉ PAKĚ.
Anotace (anglická):	CONVERSION OF A GÖTTLIEB SCHNABEL SPINNING MILL IN NOVÁ PAKA

Prohlášení autora

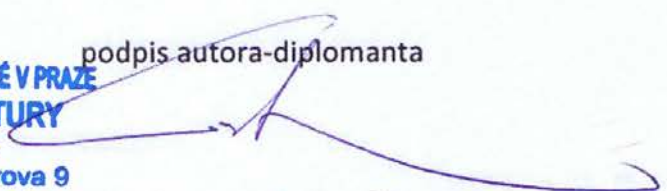
Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne

24.5.2019

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY
 studijní oddělení - 3
 166 34 Praha 6, Thákurova 9

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolio a CD.

zdroje

Literatura:

1. Továrna na sny – 2013, Blanka Marková, Ondřej Slach, Michaela Hečková
2. Industriál_paměť_východiska – 2007, Benjamin Fragner, Tomáš Šenberger, Eva Dvořáková
3. Industriální topografie/Architektura konverzí – 2014, Benjamin Fragner, Vladislava Valchářová
4. Hromadné bydlení/Systematika prostorových typů – 2015, Kohout, Tichý, Tittl
5. The big book of lofts – 2006, Simone Schleifer
6. Časopis ASB 11.ročník – duben 2014
7. Průmyslové dědictví /2 – ve vzduchoprázdnu mezi profesionály a amatéry, ČVUT, 2010